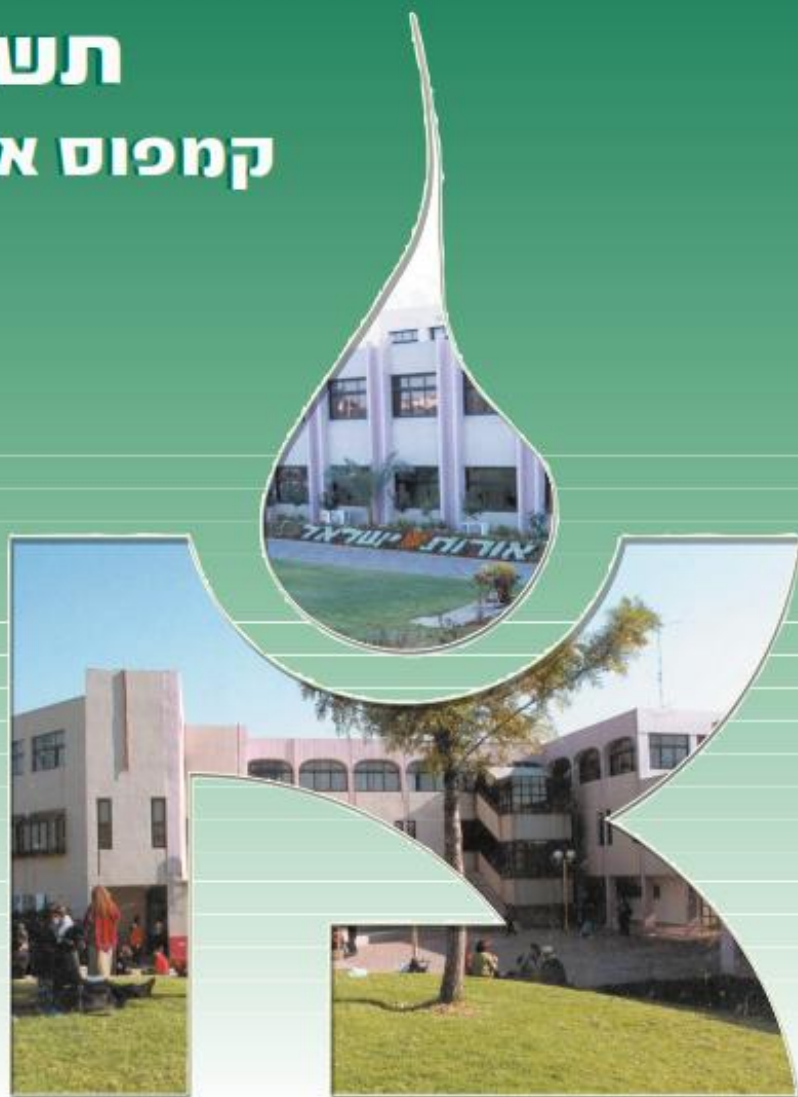

מידעון לשנת הלימודים תשע"ב קמפוס אלקנה

המכללה האקדמית לחינוך

מכללת אורות ישראל

מייסודן של מכללת מורשת יעקב רחובות ומכללת אורות ישראל אלקנה

www.orot.ac.il

תוכן

1	מבוא
2	דרכי התקשרות למכללה
3	לוח אקדמי לשנה"ל תשע"ב
4	מערכת שעות השיעורים
5	פרק א – כללי
7	לדרכה של המכללה
9	המבנה הארגוני-ניהולי של המכללה
13	פרק ב – תהליכי רישום וקבלה
15	תנאי הקבלה
15	תהליכי הרישום
16	דמי רישום, שכר לימוד
20	עריכת מערכת הלימודים
23	פרק ג – מערך תמיכה וסיוע
25	המערך המסייע
27	אגודת הסטודנטיות
29	פרק ד – תכניות הלימודים
31	שירותי לימוד וחינוך
33	מסגרות לימודים מיוחדות
33	תכנית להכשרת מצוינות לחינוך ולהוראה
35	המכון הגבוה ללימודי מנהיגות חינוכית ואמונה בימינו
35	המכון הגבוה ללימודי חינוך ואמונה
35	בית מדרש "ושננתם לבנותיך"
35	נהלים וסדרי למידה
40	הכרה בלימודים קודמים
40	חיי עולם – לימודי יסוד
41	לימודי יסוד כלליים
42	מבחני בקיאות
45	סיורים וטיולים
47	התנסות בהוראה – עבודה מעשית
50	התמחות בהוראה (סטאז')
51	פרק ה – מסלולי הלימודים
53	מסלול על יסודי ז-י
55	לימודי חינוך
56	חינוך אמוני
58	לימודי חינוך בתכנית עם לימודי פק"ם (פרט, קבוצה, מערכת)
59	ההתמחות לתנ"ך
60	ההתמחות לתורה שבעל פה
62	ההתמחות למחשבת ישראל
64	ההתמחות להיסטוריה ולתולדות עם ישראל
66	ההתמחות ללימודי ארץ ישראל
70	ההתמחות לספרות

72ההתמחות למתמטיקה
74ההתמחות לאנגלית
77ההתמחות לחינוך חברתי קהילתי
80ההתמחות לתקשורת
83מסלול יסודי
89מסלול חינוך מיוחד
92מוקד שלב"ר (שילוב ילד בעל צרכים מיוחדים)
97מוקד שלב"ר בשילוב לימודי פק"ם (פרט, קבוצה, מערכת)
100מוקד קס"ם (קשיים סנסו-מוטוריים)
103מסלול הגיל הרך – גן
111מסלול ריקוד (מחול ותנועה)

מ ב א

המידעון לשנת הלימודים כולל מידע ותכניות לימודים לסטודנטיות המכללה לתואר ראשון בקמפוס אלקנה.

המידעון כולל את תכניות הלימודים לסטודנטיות המתחילות את לימודיהן בשנת הלימודים תשע"ב,* ומשלבות לימודים לקראת תואר B.Ed. עם לימודים לתעודת הוראה.

המידעון כולל גם את מבנה המכללה על מוסדותיה, את עיקרי תקנון המכללה, הסבר על מבנה הלימודים במסלולים השונים, התחייבויות כספיות והמערך המסייע העומד לרשות הסטודנטיות.

אנא קראי היטב את המידעון וחסכי לעצמך שאלות וספקות רבים.

המכללה שומרת לעצמה את הזכות שלא לפתוח מסלול, התמחות או שיעורים מסוימים או לשנותם.**

* הסטודנטית מחויבת בדרך כלל לפי המידעון של השנה שבה התחילה את לימודיה במכללה, אלא אם החליטה ועדת ההוראה אחרת.

** המידעון הוא כללי ותמציתי. את המכללה מחייב התקנון המלא.

דרכי התקשרות למכללת אורות ישראל – קמפוס אלקנה

03-9061234	מרכזייה
03-9362288	פקס
shoshf@orot.ac.il ; 03-9061222	לשכת נשיא המכללה
03-906134 ; 03-9061200	משנה אקדמי
saraykv@orot.ac.il ; shraga@orot.ac.il	
gross1@orot.ac.il ; 03-9061212	משנה מנהלי
03-9061300 ; 03-9061301	דיקן הלימודים והסטודנטיות
rachimi@orot.ac.il ; dekan@orot.ac.il	
yaniv@orot.ac.il ; 03-9061307	סמנכ"ל תפעול
03-9061301 ; 03-9061302	מרכז מידע והרשמה
rishum@orot.ac.il	
etinoy@orot.ac.il ; 03-9061337 ; 03-9061203	מזכירות אקדמית
tsoran@orot.ac.il; 03-9061217	ספרייה
boazp@orot.ac.il ; 03-9061216	מרכזייה פדגוגית
03-9061270 ; 03-9061208	גזברות שכר לימוד
levizi@orot.ac.il	
03-9061338 ; 03-9061211	יחידת מחשבים
aimee@orot.ac.il ; raev@orot.ac.il	
050-5789450 ; 03-9061202	יועצת המכללה
052-6071681	אם בית
052-6071683 ; 03-9061207	מרכזת לענייני רווחת הסטודנטיות
www.orot.ac.il	אתר המכללה

לוח אקדמי תשע"ב (לימודי תואר ראשון והשתלמויות)

יום א, י"ט באלול	18 בספטמבר			פתיחת שנת הלימודים
יום א, י"ט באלול	18 בספטמבר	12:00-10:00		כנס שנה א באודיטוריום
יום ב, כ' באלול	19 בספטמבר	12:00-10:00		בימת עיון
יום ג, כ"א באלול	20 בספטמבר			כנס פתיחת העבודה המעשית לשנתונים ב, ג
יום ד, כ"ט באלול	28 בספטמבר	יום ו, כ"ג בתשרי	21 באוק'	חופשת חגים
יום ג, ו' בתשרי	4 באוקטובר	18:00-09:00		יום היערכות וישיבת מרצים
יום א, כ"ה בתשרי	23 באוקטובר			חזרה ללימודים
יום ג, ד' במרחשוון	1 בנובמבר	13:30-12:00		בימת עיון לשנתון א
יום א, ט"ו בכסלו	11 בדצמבר	יום ה, י"ט בכסלו	15 בדצמ'	שנה א – תכנית לימודים מיוחדת שנים ב, ג – עבודה מעשית מרוכזת
יום א, ט"ו בכסלו	11 בדצמבר	15:00-09:00		יום עיון הוראת השואה – שנתון ג
יום ב, כ"ג בכסלו	19 בדצמבר			סיור מכללתי
יום ג, כ"ד בכסלו	20 בדצמבר			לימודים עד 13:30
יום ד, כ"ה בכסלו	21 בדצמבר	יום ה, ג' בטבת	29 בדצמ'	חופשת חנוכה
יום א, ו' בטבת	1 בינואר			חזרה ללימודים
יום ב, י"ד בטבת	9 בינואר	14:00-10:00		בימת עיון
יום ה, ב' בשבט	26 בינואר			סיום סמסטר א
יום א, ה' בשבט	29 בינואר	יום ה, כ"ג בשבט	16 בפברואר	בחינות סמסטר א
יום ג, ז' בשבט	31 בינואר			קולוקווים לסגל האקדמי
יום ד, ח' בשבט	1 בפברואר	16:00-09:00		יום זה"ב לשנתון ב
יום א, כ"ו בשבט	19 בפברואר			תחילת סמסטר ב
יום א, י' באדר	4 במרץ	14:00-10:00		בימת אגודת הסטודנטיות
יום ד, י"ג באדר	7 במרץ	יום ה, י"ד באדר	8 במרץ	חופשת פורים
יום א, י"ז באדר	11 במרץ			חזרה ללימודים
כ"א, כ"ח באדר ; ו', ט'-י"א בניסן				בחינות סמסטר א, מועד ב
יום א, ט' בניסן	1 באפריל	יום א, כ"ג בניסן	15 באפריל	חופשת פסח
יום א, כ"ג בניסן	15 באפריל			חזרה ללימודים
יום ד, ג' באייר	25 באפריל	יום ה, ד' באייר	26 באפריל	חופשת יום העצמאות
יום א, י"ד באייר	6 במאי	יום ד, י"ז באייר	10 במאי	שנה א – תכנית לימודים מיוחדת שנתונים ב, ג – עבודה מעשית מרוכזת
יום ב, ט"ו באייר	7 במאי			כנס עמדות
יום ג, ט"ז באייר	8 במאי			סיור ל"יד ושם" לשנתון א
יום ב, כ"ב באייר	14 במאי	18:30-17:00		טקס הענקת תואר B.Ed.
יום ד, כ"ד באייר	16 במאי	13:30-10:00		בימת עיון
יום ב, כ"ט באייר	21 במאי	14:15-12:00		בין חרות לחרות : אירוע מכללתי חגיגי
יום א, ו' בסיוון	27 במאי			חופשת חג שבועות
יום ה, י"ז בסיוון	7 ביוני			סיום שנת הלימודים
יום א, כ' בסיוון	10 ביוני	יום ה, ט"ו בתמוז	5 ביולי	בחינות סמסטר ב מועד א
יום ג, כ"ב בסיוון	12 ביוני			קולוקווים לסגל האקדמי
יום ב, י"ט בתמוז ; יום ב, ד' באב	9 ביולי ; 23 ביולי			בוגרות שנה א – קורס עזרה ראשונה
י"א-י"ד במנ"א ; ב-י באלול				בחינות סמסטר ב מועד ב
יום א, י"ז במנ"א	5 באוגוסט	יום ה, כ"ח במנ"א	16 באוגוסט	משרדי המכללה סגורים
יום א, ט"ו באלול	2 בספטמבר			פתיחת שנת הלימודים תשע"ג

* מדרך הטבע ייתכנו שינויים בתאריכים ובאירועים, נא התעדכנו על גבי לוחות המודעות.

מערכת שעות השיעורים

שיעור מס' 1	–	10:00–08:30
שיעור מס' 2	–	11:45–10:15
שיעור מס' 3	–	13:30–12:00
הפסקת צהריים	–	14:20–13:30
שיעור מס' 4	–	15:50–14:20
שיעור מס' 5	–	17:30–16:00

– עמוד קיים בקובץ השערים ללא מספר עמודים

פרק א
כללי

לדרכה של המכללה
המבנה הארגוני-ניהולי

יסוד האומה ביחש העתיד שלה, תלוי ביסוד החנוך

כבר נודע מכל חכמי לב, כי התקון בחנוך הוא תקון בכל, וזה אמנם נודע לנו מפי הנסיון לכל צדדיו, הרבה יותר ממה שאפשר לדעת מפי השמועה והלימוד.

החנוך צריך שיהיה לעולם מתאים עם טבע האומה ואמתת תכונתה. ובישראל שהננו נבדלים הרבה מכל העמים, מבית ומחוץ, במעלות שונות ותכונות נפרדות, ועם זה גם כן בחולשות שונות וליקויים מיוחדים שצריכים הגנות מיוחדות. "רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה, על כן אפקד עליכם את כל עוונותיכם". אנחנו צריכים לעורך שכלול החנוך תמיד לעמוד על אופיה של אומתנו.

זה הדבר נוהג בישראל תמיד, בכל עת ובכל זמן ובכל מקום, אמנם יותר ויותר הדבר נוגע אלינו יושבי ארץ הקודש, וביותר יושבי המושבות, בוני הישוב החדש בדורנו, שהננו צריכים להיות מלאי עוז ה' ותקות דור דורים. פה צריכה צורתנו האמתית להיות מפותחת בחנוך הילדים יפה יפה, וכשם שכל מעלה וכל תקון הגון שבו, הוא שורש נאמן לתקונים הבאים ושכלולים עתידים עלינו לטובה בעזרת צור ישראל ב"ה, כן כל קלקול והריסה, כל עוות וטעות שבדבר הגדול הזה, הוא רקב כללי המהרס את כל אשר אנחנו שואפים לבנות, ומחבל את כל מעשה ידינו.

על כן באהבת עמנו וארצנו אנו חייבים להתחזק ביותר לייסד החנוך שבישוב החדש החביב, על היסוד הישראלי הטבעי, על יסוד כזה שנהיה בטוחים שהילד היהודי על ידו כשיגדל איש יהודי שלם, טוב לעצמו, גם טוב לעמו ונאמן לארצו באמונתו אמת. הכלל טוב עם אלוהים ועם אנשים.

הרב א"י הכהן קוק זצ"ל

מאמרי הראיה א – דרשה בעת חנוכת בית התלמוד תורה ברחובות ת"ו

לדרכה של המכללה

משנתה החינוכית של מכללת אורות ישראל מבוססת על תפיסותיו המהותיות של הרב א"י קוק זצ"ל (תרכ"ה–תרצ"ה, 1865–1935) את החינוך בכלל, את החינוך היהודי בפרט ואת הנגזרות העכשוויות שלו בעידן הנוכחי בפרט-שבפרט.

מעט אחר עלייתו ארצה בתרס"ד (1904), בעת חנוכת בית התלמוד תורה ברחובות, ביסס הרב דרשה על שתי אמרות חז"ל: זו שבתלמוד הבבלי (שבת קיט) המשווה תינוקות של בית רבן ל"משיח", וזו שבמדרש (פתיחתא לאיכה רבתי) התולה חורבן וגלות באי-תמיכה כלכלית של העם במלמדי תינוקות. העובדה שחז"ל נוקטים ביטויים כל כך חדים – "משיחיות" ו"חורבן" – מבהירה, לדעתו, עד כמה החינוך הוא מסד, תשתית ואבן פינה לכול-מכול-כול. ואם אכן כך, הרי לא רחוקה הדרך מן המסקנה המתבקשת: **"יסוד האומה ביחש העתיד שלה תלוי ביסוד החינוך"**.

הרב מדגיש, כי המוקד החינוכי אינו יכול להיות כולו כללי, כולו אוניברסלי: "החינוך צריך שיהיה לעולם מתאים עם טבע האומה ואמיתת תכונתה", ולכן חלק לא מבוטל מן העשייה החינוכית הישראלית טעון ייחוד. בהתאם לכך סבר הרב קוק שאנחנו "מוכרחים להיות גבורי כוח, לכבוש לנו דרך לעצמנו במהלך החינוך, ולא להיהפך לקופים מחקים, אפילו אם 'נתרגם' את הכל עברית".

בהתבטאות נוספת, חמש שנים מאוחר יותר (תרס"ט, 1909), הוא קובע, כי "מטרת החינוך היא להכשיר את האדם לצורתו המתוקנת, שהנקודה המרכזית שבה היא לעשותו טוב וישר". לאמור: מידות מתוקנות חשובות לא פחות מידע, אלא יותר. זאת ועוד, המתחנך נדרש גם ל"הכשרה מדעית – ידיעה רחבה בכל ענפי החכמות הרוחניות שהן מצרניות להחכמה האלקית, וידיעה עכ"פ באיזה צד של חשיבות ביתר החכמות [...] מחקר, פילוסופיה, מוסר, מדות, פיוט ושירה, וחלקים רחבים מחכמת הנפש [...] ונמצא שהננו נתבעים לעליה תרבותית גדולה, שהיא רצופה כולה בקדושה ובטהרה". דרישה זו נובעת מהכרת הרב ש"כל מידה טובה ודרך ארץ הרי הוא בכלל התורה", ולכן כל המדעים מביאים להכרה אלקית ולאהבתו.

*

חזון זה קורס עור וגידים והופך במכללה למציאות. מכללת אורות ישראל 'מתרגמת' עקרונות אלה, הלכה למעשה, בהציבה לנגד עיניה כמשימה שילוב ממוזג של שלוש הצטיינות: **תורנית-אקדמית-פדגוגית**. המקפים-מחברים המצויים בין שלושת המרכיבים מבהירים את צמידותם ואת הדדיותם, עד ראייתם כמקשה אחת. חזון זה של מקשה מתבצע במגוון עשיר ורחב של התמחויות. לא רק במקצועות ה"קודש" – תנ"ך, תורה שבעל פה ומחשבת ישראל, אלא גם בהתמחויות ספרות, מתמטיקה ואנגלית, ייעוץ וחינוך מיוחד, ארץ ישראל והיסטוריה, חינוך חברתי קהילתי, תקשורת ומחול, במגוון מסלולים – על יסודי ויסודי וכן הגיל הרך – הנלמדים כולם על טהרת הקודש. לימודים אלה נעשים ברמה הגבוהה ביותר, הן תורנית הן אקדמית, וזאת מתוך ייעוד להכשיר מורים ומורות, מחנכים ומחנכות ראויים לעם ישראל.

נוסף על כך, בכל התמחות קיימים קורסים מתוקשבים; המכללה מוציאה מדי שבוע דף עיון תורני, הנכתב על ידי סגל ההוראה והמנהלה וכן על ידי ציבור הלומדים והלומדות; דף "בעין חינוכית" הרואה אור פעמיים בחודש; נפתחו תכניות B.Ed. לגברים ו"מחנכות באמונה" ועוד היד נטויה.

בשנים האחרונות זכתה המכללה להכרה גבוהה יותר, והיא המכללה הדתית הראשונה שהמלי"ג אישר לה פתיחת תכנית לימודים לתואר שני. המכללה מקיימת לימודי M.Ed. להוראת מקרא וספרות חכמים, לימודי M.Ed. ביעוץ חינוכי ולימודי M.Ed. בניהול וארגון מערכות חינוך. כן מתקיימים קורסי מנהלים – לגברים ולנשים, תכנית הרחבת הסמכה לאזרחות, מסגרות לימוד בית מדרשיות ועוד.

לאמור: מכללת אורות ישראל ניצבת בחזית המכללות האיכותיות בישראל, וככזו היא מתכוונת להמשיך ולשדרג עצמה. האיחוד עם מכללת מורשת יעקב החל משנת הלימודים תשס"ט, לא רק שהכפיל את גודלה של המכללה אלא גם העצים את יכולותיה. מוטת המכללה פרושה כיום על בנים לא פחות מאשר על בנות, על מגוון רחב של ישיבות ומכוני הוראה, והכול במיטב מסורת ההצטיינות המשולשת הנקוטה בידינו זה כבר.

כולנו תקווה, שאכן חפץ ד' בידינו יצלח והמכללה תצעד בנתיבים ראויים, למלא צוואת אבינו הראשון "ושמרו דרך ד' לעשות צדקה ומשפט" (בראשית יח, יט) ובי"משך חכמה" שם: "מקור מצות חינוך במ"ע מקורו מזה הפסוק [...] וכאן משמע שאף לבנות", להקים דורות של אנשי חינוך ראויים, לתפארת ישראל.

ברכת הצלחה בדרכך החדשה, בתורה, בחינוך ובמדע.

הרב פרופ' נריה גוטל
נשיא המכללה

המבנה הארגוני-ניהולי של המכללה

הסמכות התורנית, החינוכית, האקדמית והמנהלית מסורה לנשיא המכללה וליו"ר המועצה האקדמית. אלה פועלים במשולב בתחומי החינוך והמנהלה באמצעות ועדות המתכנסות לעתים מזומנות. האחריות המנהלית-אקדמית נתונה לדיקן הלימודים.

בעלי תפקידים והגדרת תפקידיהם

- * **נשיא המכללה**
אישיות תורנית בעלת השכלה אקדמית גבוהה; עומד בראש המכללה ובעל הסמכות החינוכית והמנהלית העליונה במכללה.
- * **יו"ר המועצה האקדמית**
ממונה על ידי המועצה האקדמית בהמלצת נשיא המכללה; אחראי על ביצוע תפקידיה; בעל הסמכות האקדמית הגבוהה במכללה.
- * **משני נשיא המכללה**
לנשיא המכללה שני משנים: משנה לעניינים אקדמיים, ומשנה לענייני מנהל.
- * **דיקן הלימודים**
אחראי על תכניות לימודים; מקדם תכניות חדשות; אחראי על המזכירות האקדמית.
- * **ראש תחום חינוך אמוני ראש מסלול**
אחראי על הטמעת היבטים חינוכיים-אמוניים בתחומי הלימוד השונים; מקדם תכניות ופעילויות בתחומי חינוך ואמונה. מרכז את תכנית הלימודים במסלול; קובע תבחינים לקבלת סטודנטיות ועוקב אחר התפתחותן במישור הלימודי, החברתי והאישי; אחראי לפעילותם של ראשי ההתמחויות; עוקב אחר עבודת הסטודנטיות ומקיים ישיבות הערכה ודיונים על לימודי הסטודנטיות.
- * **ראש התמחות**
אחראי לגיוס מרצים; מפקח על רמת ההוראה; עוקב אחר הסטודנטיות במישור הלימודי, החברתי והאישי ומעריך אותן; מקיים את הפעילות האקדמית והחינוכית של ההתמחות; אחראי על ביצוע תכניות לימודים; משתתף בדיונים ובישיבות הערכה.
- * **מרכז הדרכה**
עוסק בהיבטים הכלליים של ההכשרה; אחראי לקידום ההתפתחות המקצועית של המד"ף והמורה המאמן; אחראי לבחירת מד"פים ולמעקב אחר עבודתם; אחראי לעבודה מעשית ולשיבוץ סטודנטיות.
- * **דיקן הסטודנטיות**
מרכז את שירותי הסיוע הכלכלי לסטודנטיות; מרכז את שירותי הייעוץ האישי לסטודנטיות; יוזם ומארגן פעילות חברתית חוץ-אקדמית; מטפל בצרכים מיוחדים של סטודנטיות; מייצג את הסטודנטיות בוועדות המכללה; משמש יו"ר ועדת משמעת סטודנטיות; אחראי ומרכז פעילות אגודת הסטודנטיות בפני מוסדות המכללה.
- * **מזכיר אקדמי**
אחראי על מימוש תקנון הלימודים; אחראי על ייעוץ לסטודנטיות בבניית מערכת השעות ותכנית לימודים; אחראי על מערכת השעות ושיבוץ קורסים; אחראי על יישום חובות המרצים והסטודנטיות.

מוסדות המכללה ותפקידיהם

א. מועצה אקדמית

1. המועצה האקדמית היא הרשות האקדמית העליונה של המכללה והחלטותיה מחייבות את כל הגופים האקדמיים של המכללה. סמכויות המועצה חלות על כל הגופים במכללה.

2. תפקידי המועצה האקדמית

- לפקח על פעולות הגופים האקדמיים.
- להמליץ על הקמת יחידות אקדמיות (מסלולים, התמחויות, מוקדי לימוד) או על שינויים ביחידות אקדמיות במכללה.
- להמליץ על שינויים במבנה של גופים אקדמיים קיימים.
- לקבוע סדרי עריכת בחינות והדרכים להערכת הישגים לימודיים.
- לקבוע כללים להענקת התארים האקדמיים.
- לקבוע כללים מנחים לקידום ההוראה ולפקח על תכניות ההוראה ושיטות ההוראה.
- לקבוע כללים מנחים לקידום המחקר.
- לקבוע כללים מנחים למינויים וקידום בדרגות האקדמיות.
- לבחור חברים מתוך המועצה האקדמית לוועדת מינויים והעלאות בדרגות אקדמיות.
- לקבוע קווים מנחים לקריטריונים לקבלת סטודנטים.
- לקבוע זכויות וחובות חברי הסגל האקדמי (למעט הסכמי עבודה והסכמי שכר).
- לקבוע תקנוני משמעת לסטודנטים ולחברי הסגל האקדמי ולפקח על ביצועם.
- לקבוע נהלים ותקנונים בכל הנושאים שבתחום סמכותה.
- להקים ועדות קבע וועדות אד-הוק ולקבוע את סמכויותיהן.
- לאשר את המינויים של בעלי התפקידים הבאים:

יו"ר המועצה האקדמית
ראש מסלול
ראש התמחות
ראש החוג לחינוך
מרכז ההדרכה הפדגוגית
דיקן הלימודים
דיקן הסטודנטיות

ב. מליאת ועד אקדמי

1. הרכב מליאת הוועד האקדמי

נשיא המכללה	הרב פרופ' נריה גוטל
משנה לנשיא המכללה	הרב חיים סבן
יו"ר המועצה האקדמית	פרופ' יוסף ריבלין
המשנה האקדמי לנשיא המכללה	ד"ר שרגא פישרמן
המשנה המנהלי	מר יחיאל גרוס
דיקן הלימודים	הרב ד"ר משה רחימי
ראש תחום חינוך אמוני	הרב יונה גודמן
ראשי המסלולים וההתמחויות	פרופ' שלמה קניאל – ראש החוג לחינוך הרבנית נעמי שחור – תנ"ך הרב אברם ווייס – תורה שבעל פה

הרב ד"ר אמיר משיח – מחשבת ישראל
ד"ר אמנון חבר – היסטוריה של עם ישראל
ד"ר איל דודסון – ארץ ישראל
פרופ' הלל ויס / גב' מירה לוינגר – ספרות
ד"ר דוד זייטון – מתמטיקה
ד"ר ויטלא ארזי – אנגלית
ד"ר נורית סרי – חינוך חברתי קהילתי
ד"ר ירון כץ / גב' פנינה פרנקל – תקשורת
ד"ר רפי גלברט – מסלול יסודי
ד"ר אביה גוטמן – מסלול חינוך מיוחד :
שלב"ר וקס"ם
מר יהודה לובין – פק"ם
ד"ר עידית ליוש – מסלול הגיל הרך
גב' טליה פרלשטיין – מסלול ריקוד (מחול ותנועה)
הרב אפרים לויץ
הרב ד"ר משה רחימי

מרכז ההדרכה
דיקן הסטודנטיות
נציגת אגודת הסטודנטיות

2. תפקידי מליאת הוועד האקדמי
- להמליץ למועצה האקדמית או לוועד האקדמי בנושאים הקשורים לסמכויותיהם של גופים אלה.
 - לדון, לטפל ולפקח בנושאים שיועברו למליאת הוועד האקדמי על ידי המועצה האקדמית או על ידי הוועד האקדמי.

ג. ועד אקדמי

1. הוועד האקדמי מהווה את הגוף המצומצם של המועצה האקדמית והוא גם ועדת קבע של המועצה האקדמית.
2. תפקידי הוועד האקדמי
 - אחריות לביצוע המדיניות שנקבעה על ידי המועצה האקדמית.
 - הוועד האקדמי מכין את החומר לשיבות המועצה האקדמית, דן בכל נושא שמביא בפניה נשיא המכללה ומפקח על ביצוע החלטות המועצה האקדמית והמלצותיה.

ד. ועדת מינויים של המכללה

- המועצה האקדמית ממנה מבין חבריה ועדת מינויים שיש בה רוב לפרופסורים מן המכללה ומחוצה לה.
הוועדה דנה במינויים ובהעלאות של מועמדים לדרגות מורה בכיר, מרצה ומרצה בכיר.
הרכב ועדת המינויים של המכללה מובא לידיעת המועצה להשכלה גבוהה.

ה. ועדת ההוראה

תפקידי ועדת ההוראה

- לאשר תכניות לימודים חדשות ושינויים בתכניות לימודים קיימות.
- לעקוב אחר תכנית ההוראה.
- להעריך את רמת ההוראה.

ו. ועדת סטטוס

תפקידי ועדת הסטטוס: לדון בבעיות ייחודיות של סטודנטיות

- מועדי בחינות.
 - מבחנים בעל פה.
 - תאריכים להגשת עבודות.
 - הכרה בלימודים קודמים.
 - היעדרויות מקורסים.
 - בקשות פטור.
- הבקשות מוגשות למזכירות האקדמית.
תשובה נמסרת לסטודנטית בתוך שבועיים. קיימת זכות ערעור.

ז. ועדת משמעת

חברי הוועדה: - דיקן הסטודנטיות – יו"ר

- ראש המסלול או ראש ההתמחות שהסטודנטית משתייכת אליו
 - מרצה שהעביר, לכאורה, נעשתה בתחמו
 - מרצה שיוזמן על ידי ראש הוועדה
- סטודנטית שהוגשה תלונה נגדה רשאית להופיע בפני הוועדה ולהשמיע את עמדתה.
לסטודנטית יש זכות לבקש דיון נוסף בעניינה. לסטודנטית יש גם זכות ערעור בפני נשיא המכללה.

ח. ועדת אתיקה מרצים

חברי הוועדה: - יו"ר המועצה האקדמית

- דיקן הלימודים
 - ראשי המסלולים
- במקרה של תלונת סטודנטית נגד מרצה יצורף לוועדה דיקן הסטודנטיות.
ועדה זו תדון בבעיות אתיות הקשורות למרצים.
ערעור על החלטות הוועדה יוגש לנשיא המכללה. ההחלטה תינתן על ידי נשיא המכללה ועל ידי יו"ר המועצה האקדמית.

ט. ועדת מחקר

תפקידי ועדת המחקר

- לעודד פרסום של מחקרים.
- לפתח ולטפח פעילות יצירתית.
- לפתח ולטפח משאבי למידה בזיקה לחינוך ולהוראה.
- לעודד קשרי מחקר בין המכללה למוסדות אקדמיים בארץ ובח"ל.

י. אגודת הסטודנטיות

האגודה מורכבת מנציגות הסטודנטיות בשנתונים השונים. האגודה נבחרת אחת לשנה. האגודה נועדה לשרת את הסטודנטיות במכללה הן בנושאי לימוד וחינוך הן בשירותי הפרט לסטודנטית. האגודה אחראית גם לפעולות התרבות והחברה שבמכללה. האגודה מתנהלת מול דיקן הסטודנטיות.

עמוד קיים בקובץ השערים – ללא מספר עמודים

פרק ב תהליכי רישום וקבלה

תנאי הקבלה

תהליכי הרישום

דמי רישום, שכר לימוד

עריכת מערכת לימודים

מן המפסידים היותר עיקריים, היות מלמד לרבים בלתי שלם במדותיו [...] אין דבריו נכנסין אל לב החניך, ולא עוד אלא שלומד ממעשיו יותר משיעוריו [...] התייחסות הרב לתלמידיו דורשת תכונות תרומיות ומצוי המדות [...] גדול שמושה יותר מלמודה, והתלמיד מחקה תמיד את רבותיו [...] המחנך – יפרה וירבה תולדותיו כדמותו וכצלמו.

הרב אי"ש קרליץ זצ"ל

חזון איש – אמונה וביטחון, פרק ד, סעיף טז

תנאי הקבלה

1. **רשאת להירשם למכללה מועמדת –**
 - א. בעלת תעודת בגרות ישראלית או זכאות לתעודה.
 - ב. בעלת תעודת בגרות מוכרת מחו"ל.
 - ג. סטודנטית ותיקה שהפסיקה את לימודיה במכללה ומעוניינת לחדשם (תוקף לימודים קודמים הוא תוך 6 שנים בלבד מתום הלימודים).
 - ד. מורה מוסמכת בכירה המעוניינת בהשלמה לתואר בוגר הוראה (B.Ed.).
 - ה. סטודנטית שהחלה את לימודיה במכללה אחרת ומעוניינת להמשיך במכללת אורות ישראל, תחויב להמציא גיליון ציונים, המלצות ואישור מהמוסד שבו למדה על הסכמתו למעברה.
 - ו. בעלת תואר אקדמי הרוצה ללמוד לתעודת הוראה.
2. **הקבלה ללימודים סדירים (שנים א–ד) היא על פי –**
 - א. ריאיון אישי על ידי נשיא המכללה (או בא כוחו) ועל ידי ראש ההתמחות.
 - ב. תעודת בגרות.
 - ג. עמידה במבחן פסיכומטרי.
 - ד. ציון משולב ברמת 525 לפחות. ציון זה מורכב משני גורמים משוקללים:
 1. ציון בגרות משוקלל (ציון 85 לפחות).
 2. ציון מבחן פסיכומטרי (ציון 475 לפחות).
 - ה. פטור ממבחן פסיכומטרי לנרשמת למסלול הגיל הרך או למסלול בית הספר היסודי בעלת ממוצע בגרות משוקלל 92 ומעלה.
 - ו. סטודנטית המעוניינת ללמוד בתכנית המצויינים חייבת במבחן פסיכומטרי ובציון משולב ברמת 630.
 - ז. מועמדת הפטורה ממבחן פסיכומטרי חייבת בחלק האנגלית של המבחן, לצורכי מיון.

תהליכי הרישום

1. מועמדת מוזמנת להתייעץ עם ראשי ההתמחויות או עם מזכירות הרישום כדי לברר על אפשרויות הלימודים ובחירת מסלול הלימודים.
2. תהליך הרישום כולל –
 - א. מילוי טופס הרשמה וצירוף כל המסמכים הנדרשים.
 - ב. תשלום דמי רישום.
 - ג. ראיונות אישיים.
3. לאחר קבלת תשובה בכתב מהמכללה על המועמדת להסדיר את רישומה הסופי על ידי תשלום מקדמה (על חשבון שכר הלימוד).

דמי רישום, שכר לימוד

1. **שכר הלימוד במוסדות האקדמיים להכשרת עובדי הוראה – תשע"ב**
גובה שכר הלימוד במוסדות האקדמיים להכשרת מורים, החל משנת הלימודים תשס"ב ואילך, הוא **בהתאם להמלצות ועדת השופט וינוגרד**, שהמלצותיה אושרו על ידי הממשלה, וגובה ההפחתה בשכר הלימוד נקבע על ידה.

- 1.1 **גובה שכר הלימוד ללא הפחתה**
שכר הלימוד המלא ללא הפחתה בשנת הלימודים תשע"ב יעמוד על - **12,613 ש"ח** (כפוף להודעת משרד החינוך וצמוד למדד יולי 2010).
גובה שכר הלימוד הסופי שייקבע ליום 1.9.2010 יתבסס על מדד מחירים לצרכן שיתפרסם ב- 15.8.2010, ויעודכן במהלך שנת הלימודים תשע"ב.
- 1.2 **גובה שכר הלימוד לאחר הפחתה**
שכר הלימוד ללומדת לקראת תואר ראשון (B.Ed.) בשנת הלימודים תשע"ב יופחת (רק לסטודנטיות הזכאיות לכך, כאמור להלן) בהתאם להחלטת הממשלה. סכום ההפחתה הסופי ייקבע על ידי משרד החינוך.
- 1.3 **סטודנטיות הזכאיות לשכר לימוד מופחת** (בכפוף לדרישות המפורטות בחוזר המשרד בעניין היקף לימודים וכדומה) למעט מי שנכלל בסעיף 1.4 –
- סטודנטיות סדירות הלומדות לתואר ראשון B.Ed.
- מורות בפועל הלומדות לתואר ראשון והנמצאות בשנת שבתון מטעם קרן ההשתלמות.
- מורות בפועל הלומדות לתואר ראשון ושאין מקבלות בתשע"ב שעות מענק או החזר שכר לימוד ממשרד החינוך, על ידי הצהרה בכתב.

- 1.4 **סטודנטיות החייבות בתשלום שכר לימוד מלא ואינן זכאיות להפחתה**
- סטודנטיות סדירות המקבלות מימון חלקי או מלא במסגרת הסכמי שכר בין עובדים ומעסיקים, או במסגרת רשות מקומית, משרדי ממשלה, הסוכנות היהודית, ביטוח לאומי וכו'.
 - סטודנטיות בעלות תואר ראשון הלומדות לקראת תואר נוסף.
 - סטודנטיות סדירות הלומדות לתעודת הוראה בלבד, כגון:
 - * סטודנטיות במסלול ההכשרה הלא אקדמית.
 - * סטודנטיות אקדמיות בתכנית הסבה להוראה.
 - סטודנטיות המשלבות לימודים אקדמיים באוניברסיטה תוך לימודי הכשרה להוראה במכללה.
 - מורות בפועל לתואר ראשון שאושר להן מענק ש"ש או החזר שכר לימוד ממשרד החינוך.
 - סטודנטיות אזרחיות חו"ל.

- 1.5 **הצהרת הסטודנטית**
- סטודנטית תהיה זכאית להפחתה בשכר הלימוד השנתי, לאחר שתצהיר בכתב על כך שאינה נכללת בקבוצות הסטודנטים בסעיפים המפורטים לעיל, שעליהן לא חלה ההפחתה. תצהיר הסטודנטית יישמר בתיקה האישי.

2. רכיבי שכר הלימוד המוסדי

- 2.1 בחישוב גובה שכר הלימוד המוסדי **כוללים** רכיבי הוצאות המוסד הבאים (ככל שהם רלוונטיים):
- צרכי משרד, חומרי לימוד, הוצאות אחזקה, שירותי ניקיון, שכירות, פעילות תרבותית, שכר עובדי מינהל, ביטוח תכולה ומבנים שבמסגרת חברת הביטוח "ענבל" או במסגרת חברת ביטוח אחרת, קורסים לעזרה ראשונה, לימודי העשרה, כניסה לאתרים לימודיים כולל מוזיאונים, שירותי תרגום מחשוב בסיסיים, הנפקת אישורי לימודים, הנפקת גיליון ציונים שנתי אחד ללומד, והנפקת תעודת הוראה לבוגר ותעודת תואר אקדמי.
- 2.2 דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות ייגבו ישירות על ידי המוסד לביטוח לאומי על יסוד רשימות שמיות שיועברו על ידי המוסדות להכשרה למוסד לביטוח לאומי.

3. גביות מיוחדות

- נוסף על שכר הלימוד המוסדי יוטלו על הלומדת גם התשלומים דלהלן:
- דמי מנוי בשימוש ברשת האינטרנט המכללתית הכולל גם דואר אלקטרוני ושירות מסרונים.
 - שירותי ספרייה ממוחשבים, הוצאות מאגרי מידע.
 - קורסי מכינה באנגלית.
 - חברות באגודת הסטודנטים (אופציונלי).
 - ביטוח תאונות אישיות.
 - הסעות מאורגנות על ידי המכללה (אם הלומדת משתמשת בהסעות).
 - לינה וארוחות בסוירים.
 - שמירה מוסדית.
 - דמי הרשמה.
 - סוירים בהתמחות לימודי ארץ ישראל שנים א-ג.
 - סטודנטית בשנה ד תשלם על פי הנקוב בגזברות.
 - סטודנטית בתכנית להסבת אקדמאים תשלם על פי הנקוב בכתב ההתחייבות.

* כפוף לחוזר שיפורסם על ידי משרד החינוך.

4. שכר הלימוד למורות בפועל

- שכר הלימוד לעובדת הוראה בשנת שבתון הלומדת במכללה בכל מסגרת לימוד, לפני ההפחתה, הוא -12,613 ש"ח צמוד למדד יולי 2010, בהתאם להיקף לימודיה בפועל ובמילוי טופס הרשאה לחיוב של הקרן שאליה היא שייכת.
 - עובדת הוראה בשנת שבתון תחויב בשכר לימוד **מלא** אם סה"כ היקף לימודיה במכללה הוא 16 ש"ש. על תכנית לימודים מעל 16 ש"ש באותו המוסד לא ייגבה שכר לימוד נוסף.
- חיוב שכר הלימוד ייעשה על פי חלקיות 1/16 בכפולת שכר הלימוד המלא.

5. פיצול שנות לימוד לסדירות

- לומדת סדירה המפצלת שנת לימודים (א-ג) לשתי שנים, תחויב בתוספת של 25% בשנת הפיצול.
- סה"כ תחויב ב- 125% שכר לימוד לשנת הלימודים המפוצלת.

6. שכר לימוד לבוגרות אוניברסיטה

- 6.1 בוגרות אוניברסיטה בעלות תואר אקדמי הלומדות לתעודת הוראה בלבד – הסבה להוראה, יחויבו בהתאם למספר השעות שאותן הן נדרשות לקבלת התעודה בחלקיות 19 (ש"ש).
- אם בשנה אחת ילמדו יותר מ-19 (ש"ש), לא יחויבו באותה שנה על יותר מ-100% שכר לימוד.
- 6.2 בוגרות אוניברסיטה ללא תואר אקדמי, בעלות לימודים מוכרים בהיקף של 2 שנות לימוד מלאות לפחות, יחויבו בתשלום של 200% שכר לימוד ל-B.Ed. ולתעודת הוראה.
- משך הלימודים הוא שנתיים.

7. שכר לימוד לסדנת התמחות

- 7.1 מתמחה בשנה ד או מתמחה שאינה בעלת תעודת הוראה ותואר, הלומדת סדנת התמחות שלא במוסד שבו היא הוכשרה להוראה, תשלם שכר לימוד שנתי בגובה של 2/19 משכר הלימוד.
- 7.2 מתמחה בעלת תעודת הוראה ותואר, המשתתפת בסדנת התמחות לאחר שנה ד (או לאחר שנה ג בתכנית המצוינות), תשלם כמורה בפועל לצורך צבירת גמול השתלמות.

8. הצמדת שכר הלימוד למדד הכללי

- 8.1 בסיס החישוב להפרכי הצמדה הוא המדד הכללי המתפרסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- 8.2 כדי לפשט את הליכי הגבייה ושיטות החישוב, יום התשלום החודשי הוא היום ה-16 לכל חודש בלוח הלועזי.
- 8.3 אין לגרור את התשלומים של הפרשי ההצמדה לחודשי התשלום הבאים.
- 8.4 חישוב ההצמדה יחול על התשלומים שלא ייפרעו ועל היתרות לתשלום.
- 8.5 תשלומים באמצעות המחאות דחויים אינם פוטרים את הלומדת מחובת תשלום הפרשי הצמדה.
- 8.6 המכללה אינה יכולה לפטור את הלומדות מחובת תשלום הצמדה.
- 8.7 למכללה יש "היתר עסקה".

9. כתב התחייבות לתשלום שכר הלימוד, הפרשי הצמדה וקנס פיגורים

- 9.1 חובה על כל לומדת לחתום על כתב התחייבות שייקבע בו הסכום הבסיסי של שכר הלימוד ואופן חישוב ההצמדה למדד שלפיו יחושבו תוספות הפרשי ההצמדה.
- 9.2 בכתב ההתחייבות תצוין דרך התשלומים שהוחלט עליה בהנהלת המכללה.
- 9.3 כן יצוינו התשלומים המיוחדים שהלומדת חייבת בהם לפי סעיף 3.
- 9.3 כל לומדת תחתום על כתב ההתחייבות במקור ובהעתק. ההעתק יישמר בתיקה האישי.
- 9.4 לומדת תתחיל את לימודיה במכללה רק לאחר שחתמה על כתב ההתחייבות.
- 9.5 לומדת שאינה עומדת בהסדר התשלומים שקיבלה על עצמה, יופסקו לימודיה לאחר אזהרה בכתב.
- 9.6 לומדת במסלול אקדמי הזכאית להפחתה בשכר לימוד, תחתום על כך שידוע לה שאם תבוטל ההפחתה כולה או מקצתה תתחייב להשלים את התשלום החסר.
- 9.7 על הלומדת המפגרת בתשלומיה על פי מועדי התשלומים המפורטים בכתב ההתחייבות יוטל קנס פיגורים בגובה 0.1% לשבוע. בחישוב ריבית פיגורים (על פי "היתר עסקה") יש לכלול גם את תשלומי הפרשי ההצמדה.
- 9.8 לומדת תהיה רשאית לגשת לבחינות רק לאחר שפרעה את כל חובותיה הכספיים.
- 9.9 הוראות אלו חלות על כל הלומדות לסוגיהן.

10. החזרי תשלומים בשל הפסקת לימודים

- 10.1 בהפסקת לימודים או חלקם על ידי הסטודנטית או על ידי המכללה – חישוב ההחזרים ייעשה על בסיס שכר לימוד מלא (ללא הפחתה). כל ההחזרים יהיו צמודים למדד.
- 10.2 חישוב ההחזרים ייעשה בהסתמך על הודעת הלומדת בכתב על הפסקת לימודיה או על הודעת המכללה בכתב ללומדת על הפסקת לימודיה.
- 10.3 דמי הרשמה ששולמו על ידי הלומדת לא יוחזרו לה בכל מקרה.
- 10.4 אם הופסקו הלימודים ביזמת הסטודנטית בין יום תחילת הלימודים בפועל במכללה ועד ליום 15.5.10 ועד בכלל, יוחזר לה שכר הלימוד ששולם, בקיזוז שכר הלימוד עבור מספר חודשי לימוד בפועל ועוד חודש לימודים נוסף (אם הפסיקה לימודיה לפני ה-15 לחודש לא תחויב בחודש נוסף).
- 10.5 אם הופסקו הלימודים ביזמת המכללה, הסטודנטית תחויב בשכר לימוד יחסית למספר חודשי לימודיה בפועל.
- 10.6 ביטול הרשמה עד שבועיים (14 יום) לפני תחילת הלימודים בפועל במכללה, יזכה את הנרשמת בהחזר מלוא המקדמה למלוא שכר הלימוד, אם שולם.
- 10.7 הודעה על הפסקת לימודים שבועיים (14 יום) לפני פתיחת שנת הלימודים בפועל ועד יום פתיחת שנת הלימודים, תזכה את הלומדת בהחזר מחצית מהמקדמה ששולמה (אם שולם סכום נוסף מעבר למקדמה, הוא יוחזר במלואו).
11. אם יש סתירה כלשהי בין הכתוב במידעון לכתוב בכתב ההתחייבות, כתב ההתחייבות הוא הקובע.

עריכת מערכת הלימודים

1. תהליך עריכת המערכת

- א. קבלת זימון לעריכת המערכת לאחר הגשת כל המסמכים, האישורים והבדיקות הרפואיות הנדרשים.
- ב. יועצי המערכת עורכים עם הסטודנטית את מערכת השעות על גבי דף המערכת, בהתאם לחובותיה הלימודיים, לבקשותיה ולאילוצים שונים וחותרים בתחתית הטופס.
- ג. עם טופס המערכת החתום על ידי היועץ על הסטודנטית לפנות לגזברות לסידור תשלום שכר הלימוד. טופס יוחתם רק עם קבלת טופסי ההתחייבות והרשאה לבנק החתומה על ידו.
- ד. על הסטודנטית לפנות עם הטופס החתום למסוף המחשב לקליטת המערכת במחשב. רק טופס חתום על ידי יועץ המערכת והגזברות יוקלד למחשב.
- ה. לאחר קליטת המערכת תקבל הסטודנטית תדפיס להגהה. עליה לוודא שכל הנכתב בתדפיס אכן תואם את המערכת כפי שנערכה על ידי היועץ, ולחתום על גבי התדפיס.
- מודגש בזה כי האחריות על השלמת חובות הלימודים (כפי שמופיעים במידעוני המכללה) היא על הסטודנטית. עליה לוודא שאכן כל הקורסים שאותם היא לומדת, רשומים בעותק הממוחשב שבידיה.
- מדרך הטבע, פרטים עלולים להשתנות גם לאחר עריכת המערכת. הסטודנטית מתבקשת לבדוק את המערכת בשנית באתר המכללה, במערכת המידע לסטודנט, עם תחילת שנת הלימודים.

- * המכללה שומרת לעצמה את הזכות שלא לפתוח התמחות או קורס מסוים.
- * מערכת השעות המחייבת והמאפשרת קבלת קרדיטציה היא זו המוקלדת במחשב.

2. רישום כפול במערכת

המורכבות של המערכת במכללה יוצרת מצבים של התנגשות בין קורסים לסטודנטית הבודדת. במקרים מיוחדים המכללה מאפשרת לסטודנטית להירשם לשני הקורסים וללמוד אותם על פי הסכם והסדר מיוחד שבין ראשי ההתמחויות, הסטודנטית ובאישור המרכז האקדמי.

על הסטודנטית לדאוג לאישור רישום כפול.

- א. במקרה שבו ראשי ההתמחות מגיעים למסקנה שהרישום הכפול לשני הקורסים הוא בלתי נמנע:
 - יש לתאם ביניהם את "הסכם הרישום הכפול": נוכחות, חובות, עבודות וכדומה, לכתבו בטופס שבידי הסטודנטית, ולהעבירו לאישור הדיקן הלימודים.
 - חתימת דיקן הלימודים היא המאשרת או הדוחה את "הסכם הרישום הכפול".
 - המזכירות האקדמית תצלם את ההסכם ותעביר עותק אחד לתיק האישי ועותקים נוספים למרצי הקורסים הרלוונטיים ולסטודנטית.
 - הסטודנטית אחראית על מילוי חובותיה כפי שכתוב ב"הסכם הרישום הכפול".
- ב. לכל סטודנטית סדירה מן המניין יש אפשרות לרישום כפול עד 6 ש"ש לכל היותר בכל תקופת לימודיה לתואר. לסטודנטית הלומדת לתעודת הוראה או להרחבת הסמכה יש אפשרות לרישום כפול עד 2 ש"ש בכל תקופת לימודיה (אפשרות ולא זכות לניצול).
- ג. היוצא מכל האמור לעיל הוא שלמעשה בשנה א אמורים להיות פחות מקרים של רישום כפול.

3. שינויי מערכת

ניתן להגיש בקשות לשינויי מערכת לא יאוחר מארבעה שבועות מתחילת שנת הלימודים ורק לאחר שהסטודנטית השתתפה בשיעורים עד תאריך זה.

טופס בקשה לשינוי מערכת ניתן לקבל במזכירות האקדמית או באתר המכללה. יש למלא במדויק את כל הפרטים בטופס (כולל מספרי קורסים ונימוקים).

4. שינוי מסלול לימודים

- סטודנטית המבקשת להחליף את מסלול לימודיה או ההתמחות חייבת ב:
 - א. אישור בכתב מראש ההתמחות שאותה היא מבקשת לעזוב.
 - ב. אישור בכתב מראש ההתמחות שאליה היא מבקשת לעבור על נכונותו לקבלה להתמחות.
 - ג. ריאיון עם דיקן הלימודים לשם אישור המעבר להתמחות השנייה.
 - ד. סטודנטית שתלמד שנה חמישית בשל המעבר להתמחות חדשה תחויב בשכר לימוד בהתאם למספר השעות בחלקיות 19 ש"ש.

5. קורסים לבוגרת המכללה

סטודנטית בשנה ד או בוגרת המכללה רשאית ללמוד ארבעה קורסים, מחציתם ביהדות ומחציתם בדיסציפלינה, ללא תשלום, עד חמש שנים מיום סיום הלימודים.

עמוד קיים בקובץ השערים ללא מספר עמודים

פרק ג מערך תמיכה וסיוע

המערך המסייע
אגודת הסטודנטיות

הרב ששמע מתמלא תוכן גילויי חי. מרשם הוא את התלמיד לא רק בסיפור החזון, מבחינת פעולה אינטלקטואלית, אלא גם בהתלכדות רוחנית של התלמיד עם הרב והאצלת ההוד האישי של הרב על התלמיד [...] אי אפשר לרב ללמד תורה לאחרים מבלי שישק אישיות באישיות. לימוד תורה על ידי רב לתלמיד היא פעולה מיטפיסית פלאית של התגלות אישיות משפיעה לאישיות מושפעת. ההתגלות היא גם התדבקות של הרב והתלמיד. התלמיד שמבין את המושכל מתדבק במשכיל. אם הוא תופס את סברת הרב, הרי הוא מתחבר עם הרב מבחינת אחדות המשכיל והמושכל. ביסוד זה כמס סוד תורה שבעל פה [...] כשמוסרים אותה, נמסרת גם העצמות האישית [...] התלמידים נקראו בניס, כי הלא מהות אישיותם הרוחנית נאצלה ונולדה מחיק הרב.

הרב י"ד סלובייצ'יק זצ"ל

איש ההלכה – גלוי ונסתר, עמ' 228–229

המערך המסייע

א. כללי

לרשות הסטודנטיות עומד מערך מסייע הערוך לסייע בסוגיות רבות הקשורות בחייהן במכללה. כל סטודנטית זכאית להיעזר בגורמים המתאימים ותזכה לתמיכה המרבית תוך שמירת סודיות מלאה. המערך המסייע מנוהל ומתועל על ידי דיקן הסטודנטיות וניתן לפנות אליו בכל דבר הקשור לחיים בקמפוס. לרשות הסטודנטיות עומדים גם בעלי תפקידים הבאים לסייע בנושאים חינוכיים, אישיים ואחרים:

נשיא המכללה
דיקן הלימודים והסטודנטיות
ראש תחום חינוך אמוני
ראשי המסלולים וההתמחויות
יועצת המכללה
מרכזת לענייני רווחת הסטודנטיות
אם הבית בנושא המעונות

ב. מידע לסטודנטיות

1. באתר המכללה קיים מידע ממוחשב באינטרנט: www.orot.ac.il (מערכת מידע לסטודנט). באתר ניתן לקבל מידע ותדפיסים על ציונים, מערכת שעות וכדומה.
2. הסטודנטית מתבקשת לעדכן את כתובת הדוא"ל שלה במזכירות האקדמית או במערכת המידע.
3. במקרים מסוימים נשלחות הודעות ההנהלה באמצעות מסרונים לטלפונים הניידים.

ג. עזרה בלימודים

סטודנטית הנתקלת בקושי בלימודים יכולה לקבל תמיכה על ידי צוות המרצים, עוזרות הוראה או חברותא מבין הסטודנטיות. ניתן גם לפנות לדיקן הסטודנטיות.

ד. עזרה לעולים

עזרה בלימודים, תמיכה כלכלית, מידע לגבי זכויות העולים. ניתן לפנות לדיקן הסטודנטיות.

ה. מלגות וסיוע במימון שכר לימוד

- לרשות הסטודנטית עומדים מספר סוגי מלגות (אפשר לעיין בלוח המודעות – מלגות):
1. מלגה מותנית: ניתנת על ידי משרד החינוך על פי קריטריונים שקבע. הרשמה – בחודש מרחהוון. סטודנטית בשנה ד זכאית למלגה מותנית בתנאי שהיקף לימודיה הוא 12 ש"ש לפחות. **הלומדת תתחייב לעבוד בהוראה. כל שנת מלגה מחייבת שנת עבודה בהיקף של 2/3 משרה.**
 2. סטודנטית ששירתה בשירות לאומי או בצה"ל והשתחררה אחרי 1.1.2010 זכאית למלגה מיוחדת מטעם משרד הביטחון; סטודנטית ששירתה שנתיים זכאית למלגה בגובה שכר לימוד מלא לשנת הלימודים הראשונה; סטודנטית ששירתה שנה אחת זכאית למלגה בגובה חצי שכר לימוד לשנת הלימודים הראשונה.
 3. פרי"ח: מלגה הניתנת עבור ליווי וסיוע לילדים נזקקים. הרשמה באתר האינטרנט של פרי"ח.
 4. מלגות המכללה: טפסים בגזברות. הרשמה – בחודש מרחהוון.

5. קיימות מלגות נוספות. פרטים אצל הדיקן.
6. מלגת מצוינות: הסטודנטית בפרויקט מקבלת מלגה מותנית ממשרד החינוך בגובה 2/3 משכר הלימוד, ומלגה נוספת בגובה 1/3 משכר הלימוד מהמכללה. לסטודנטית תוענק גם מלגת קיום ממשרד החינוך בסך 5,000 ₪ בכל שנת לימודים (פרטים על הפרויקט בפרק תכניות לימודים, עמ' 33).
7. סטודנטית המתכשרת במקצועות נדרשים – מתמטיקה או אנגלית, ואשר הציון המתאם שלה 575 ומעלה תזכה במלגה מותנית ממשרד החינוך בגובה 2/3 משכר הלימוד. לסטודנטית תוענק גם מלגת קיום ממשרד החינוך בסך 2,500 ₪ בכל שנת לימודים (פרטים על התכנית – בפרק תכניות לימודים, עמ' 34).
8. סטודנטית המתכשרת במקצועות מועדפים (על פי פרסומי משרד החינוך שיפורסמו בתחילת שנת הלימודים) והציון המתאם שלה 575 ומעלה תזכה במלגת קיום ממשרד החינוך בסך 2,500 ₪ בכל שנת לימודים (מותנה בהחלטת משרד החינוך לשנת תשע"ב) (פרטים על התכנית – בפרק תכניות לימודים, עמ' 34).
9. סטודנטים אחים או זוג, זכאים להנחה משכר הלימוד (להוציא תשלומים נלווים) בשיעור של 12.5% משכר הלימוד לכל סטודנט.
10. ילדי עובדי מרכזי ישיבות בני עקיבא, שהוריהם עובדים במשרה מלאה, זכאים להנחה של 25% משכר הלימוד או יחסית להיקף המשרה (להוציא תשלומים נלווים).
11. ילדי עובדי מכללות אקדמיות לחינוך הנכללות בהסדר, שהוריהם עובדים במשרה מלאה, זכאים להנחה של 50% משכר הלימוד יחסית להיקף המשרה (להוציא תשלומים נלווים).
12. לפי חוק חיילים משוחררים, סטודנטיות ששירתו שנתיים בשירות לאומי או בצה"ל יכולות להגיש בקשה לקרן גרוס על גבי טפסים מיוחדים (משפחות ברוכות ילדים או בנות המתגוררות ביישובי פיתוח זכאיות למלגות מיוחדות על בסיס אישי. זמני הגשת הבקשות מתפרסמים על ידי קרן גרוס).

ו. מחשבים

בכל אחת ממעבדות המחשבים, במרפ"ד ובספרייה עומדים מחשבים לשימוש הסטודנטיות. השימוש במחשבים לצורכי למידה בלבד.

ז. מכונות צילום

לרשות הסטודנטיות עומדות ברחבי הקמפוס מכונות צילום רבות, ביניהן מכונת צילום צבעונית במרפ"ד. ניתן לקנות כרטיס במכשיר האוטומטי בבניין חינוך או בגזברות.

ח. הסעות

בכל יום מתקיימות הסעות ממספר יעדים אל המכללה ובחזרה (מותנות במספר מינימלי של נוסעות). מחיר ההסעה מסובסד. הרישום להסעה נעשה ביום עריכת המערכת.

1. ירושלים
2. קריית ארבע, גוש עציון
3. בית אל, יישובי בנימין
4. יישובי גב ההר
5. תל אביב דרך פתח תקווה
6. חיפה, נהריה (בימי א' בבוקר ובימי ה' בערב)
7. אשקלון (בימי א' בבוקר ובימי ה' בערב)
8. רחובות (בימי א' בבוקר ובימי ה' בערב)

לרשות הסטודנטיות עומדת, ללא תשלום, הסעה מיוחדת במשך כל שעות היום (08:00–16:00) מהמכללה לצומת שער השומרון (מחלף אורנית) ובחזרה.

ט. מעונות הסטודנטיות

1. לרשות הסטודנטיות עומדים מעונות מרווחים. אם הבית נמצאת בקמפוס ועומדת בקשר רצוף עם הסטודנטיות במעונות. רישום למעונות ייעשה עם הרישום ללימודים.
2. יחידות דיור לזוגות: בקמפוס קיימים מספר מגורונים המיועדים לסטודנטיות נשואות. הרישום אצל אם הבית.

י. מעון לפעוטות

לרשות האימהות עומד מעון לפעוטות בקמפוס המכללה. במעון יכולים לשהות ילדים מגיל חודש עד שישה חודשים. המעון מנוהל על ידי "אמונה" ומסובסד על ידי המכללה. מספר המקומות מוגבל. כל הקודמת זוכה.

יא. חדרי הנקה

שני חדרי הנקה עומדים לרשות אימהות לתינוקות.

יב. קפטריה

- ארוחות בשריות ומוצרי אוכל שונים.
- מכשירי מיקרוגל בחדר האוכל לרשות הסטודנטיות.
- מכוונות חטיפים ומשקאות.

יג. בריכת שחייה

- בחודשי הקיץ עומדת לרשות הסטודנטיות בריכת שחייה בעלות מסובסדת.

אגודת הסטודנטיות

אגודת הסטודנטיות היא גוף המאגד את הסטודנטיות במכללה במטרה לייצגן, לתמוך בהן ולשמש גורם מתווך בין ובין ההנהלה. האגודה מתנהלת במבנה של: יו"ר וארבע חברות האגודה.

במהלך השנים נבנתה מסורת של שיתוף פעולה מלא ומערכת יחסים של עבודה משותפת עם ההנהלה לקידום צרכיהן של הסטודנטיות כפרטים וככלל.

מפעילויות האגודה

- השתתפות פעילה במספר ועדות במכללה.
- משובי סטודנטיות לשיפור איכות ההוראה.
- ייצוג המכללה באגודת הסטודנטים הארצית.
- פעילויות תרבות, אירועים ופיתוח תרבות הפנאי.
- שיפור תנאי השירות לסטודנטיות.
- בימת יום הסטודנטית.

כל סטודנטית המשלמת דמי חבר נחשבת חברה באגודה ומקבלת כרטיס סטודנט המזכה בהטבות שונות.

עמוד זוגי – ללא מספור

עמוד קיים בקובץ השערים ללא מספר עמודים

פרק ד תכניות הלימודים

שירותי לימוד וחינוך
מסגרות לימודים מיוחדות
נהלים וסדרי למידה
הכרה בלימודים קודמים
חיי עולם – לימודי יסוד
לימודי יסוד כלליים
סיורים וטיולים
התנסות בהוראה – עבודה מעשית
התמחות בהוראה – סטאז'

ע"ד יסוד בית ספר למורים

עת בנות היא לנו בכל מקום וביותר בא"י. בזמן התסיסה והמלחמה של הקצוות החיצוניות, יש מקום לשלומי אמונים להגלים חלק הגון מחפצי שמים המקורשים ולבצר את מעמדם, בייחוד על שדה החינוך. חובה קדושה היא שלא לאחר את הזמן המוכשר.

אקווה שחפץ ד' בדינו יצליח, ובית ספר למורים בנוי על פי השפעה הגונה, של יראת ד' ותמימות הקודש לתורה ולאמונה, מחזור עם כל המעלות חן ותפארת אל' ואדם על המתחנכים, ירומם את מגמותינו הקדושות לייסד בעיון אבן פינה, העומד למשגב, ולמגן בעד כל אותן הבליסטראות ההולכות ונזרקות כלפי הקודש מעברים שונים.

הברו נושאי כלי ד', חזקו ונתחזקה בעד עמנו ובעד ערי אלקינו ותורת ד' וברית קדשו אשר עמנו, להופיע אור חדש בקדוש משכני עליון על ציון ועל מקראיה, לרומם קרן ישועה.

הרב א"י הכהן קוק זצ"ל

אגרות הראיה ב, אגרת תרנא

שירותי לימוד וחינוך

ספרייה

בספרייה המכללה יש כ-320,000 ספרים (כ-80,000 כותרים) (כולל תדפיסים), הנמצאים בספרייה המרכזית ובמרכזייה הפדגוגית.

נוסף על הספרים האמורים לעיל מנויה המכללה על כ-160 כתבי עת (בעברית ובלועזית). ברשות הספרייה יש גם תקליטורים וקלטות בעברית ובלועזית ומאגרי מידע ממוחשבים. כשני שלישים מהספרים מוקדשים לנושאי הוראה, פדגוגיה, דידיקטיקה, פסיכולוגיה, מדעי החברה, טבע, ספרות ולשון. יתר הספרות מתמקדת בנושאי לימודי מקצועות הקודש (תנ"ך, תורה שבעל פה, ויסודות האמונה), היסטוריה ולימודי ארץ ישראל, ביניהם ספרים בנושא השואה ומורשת המזרח, בצד ספרי אמנות, מחול ומוזיקה. בין מכלול הספרים הנמצאים בספרייה יש כמובן ספרי מילונים, אנציקלופדיות, לקסיקונים, קונקורדנציות ותכניות לימודים לבתי הספר. בספרייה מעבדת מחשבים מתקדמת לשימוש הקוראים והלומדים. הספרייה מנוהלת על ידי ספרניות מקצועיות ופתוחה במשך רוב שעות היום. צוות הספרייה עומד לרשות הסטודנטיות והסגל למתן ייעוץ והכוונה.

מרכזייה פדגוגית

מטרות

- ◆ קיום סדנאות, שמטרתן להרחיב ולהעמיק את לימודי הדידקטיקה הכללית והדידקטיקה של המקצועות.
- ◆ שיפור יכולת דרכי ההוראה של הסטודנטיות וכושר ההכנה שלהן בעבודה המעשית.
- ◆ מקום לימוד להדרכה אישית וקבוצתית.
- ◆ מקום להכנת שיעור בשילוב אמצעי עזר אחרים.

במרכזייה קיימים

- ◆ מאגר של משאבי למידה:
 - חומרי עזר להוראה, חוברות, תכניות לימודים למקצועות השונים
 - תיקי נושאים
 - ספרות מקצועית וספרות יעץ
 - אמצעים אור-קוליים
- ◆ חומרים לעבודה להכנת שיעור ולהכנת עזרי הוראה לשיעור
- ◆ מערכת טלוויזיה במעגל סגור, וידאו + קלטות ותקליטורים
- ◆ המרכזייה הפדגוגית כוללת חמישה מדורים
 - חטיבת ביניים וחינוך חברתי קהילתי
 - הגיל הרך וחינוך מיוחד
 - תכניות לימודים ופרסומי משרד החינוך והתרבות
 - חומר למדריכים הפדגוגיים ולמורים המאמנים
 - חדר אור-קולי לשימוש בטכנולוגיה חינוכית ולשימוש בוידאו ובטלוויזיה במעגל סגור לצורכי הוראה זוטא

פעילויות במרכזייה

- מרצים, מדריכים פדגוגיים ואסיסטנטים מדריכים את הסטודנטיות בהכנת שיעורים ובכתבת מערכי שיעור.
- מדריכים פדגוגיים ומורים מבצעים סדנאות עבודה מיוחדות לסטודנטיות המכללה ולקבוצות משתלמים שונות.
- במרכזייה נבנתה תכנית מקורית להכרת המעבדה והפונקציות השונות המצויות בה. תכנית זו היא חלק אינטגרלי במסגרת לימודי חובה שנה א של כל הסטודנטיות במכללה.
- במרכזייה יש פינות הפעלה ייחודיות ללמידה עצמית. פינות אלה מהוות מרכזי למידה בנושאים שונים הקשורים בהכשרתה המעשית של הסטודנטית.
- חומרי הלמידה והעזרים האור-קוליים מקוטלגים במחשב וקשורים ברשת הקטלוג של הספרייה המרכזית.

מעבדות מחשבים

המעבדות מצוידות בעמדות מחשב המחוברות לרשת המכללתית. ברשת מותקנות תוכנות רבות ומגוונות בתחומים השונים. הסטודנטיות נחשפות לתוכנות וללומדות הנמצאות בשימוש בתכניות הלימודים של בתי הספר ומאפשרות להן לעשות בהן שימוש יעיל הן ללימוד הן להוראה.

לרשות הסטודנטיות מאגרי מידע ומערכות לאחזור מידע בתחומי היהדות (תנ"ך, תלמוד בבלי, תלמוד ירושלמי, פוסקים, שו"ת, חינוך וספרות) וכן ספרייה של תוכנות לימודיות בכל תחומי ההוראה והמדעים.

מעבדה לשונית

לרשות הסטודנטיות עומדת מעבדה לשונית מולטימדיה מהמשוכללות בארץ. מעבדה זו כוללת אודיו, וידאו, מחשב מולטימדיה וחיבור לרשת האינטרנט. המעבדה מאפשרת חשיפה לכל מרכיבי השפה במסגרת אחת ויוצרת סביבה לשונית אוטנטית הדרושה להקניית השפה. היא מאפשרת לכל סטודנטית להתקדם בקצב אישי מחד גיסא ולהתנסות בהוראה בטכנולוגיות מגוונות חדישות מאידך גיסא.

מעבדה לתקשורת

במסגרת לימודי התקשורת עומדת לרשות הסטודנטיות מעבדה שמצויים בה מצלמות, עמדות עריכה וציוד מקצועי נלווה, על מנת לאפשר הפקות וידאו לקולנוע ולטלוויזיה. המעבדה הממוחשבת משמשת ללימוד תחום הווידאו והעריכה.

מעבדת רדיו

במכללה פועל אולפן רדיו חינוכי "קול האורות" בתדר 106 FM, בחסות "קול ישראל". האולפן מופעל על ידי סטודנטיות מההתמחות לתקשורת ומשדר מדי יום תכניות לשירות המכללה, הקהילה והיישובים הסמוכים (כולל שיעור בדף היומי). מטרת העבודה באולפן היא להכשיר את הסטודנטיות להוראת מקצוע התקשורת ולהפעלת תחנת רדיו בית-ספרית. ההתנסות בעריכת תכניות ובהגשתן חשובה להשגת מטרה זו. הסטודנטיות שתעמודנה בדרישות ההתמחות ובמכסת שעות האולפן הנדרשות תקבלנה תעודה ותיק עבודות שיסייעו להן בהשגת עבודה ובהיקלטות בשוק התקשורת האלקטרונית המקומי.

מסגרות לימודים מיוחדות

תכנית להכשרת מצוינות לחינוך ולהוראה

מטרת התכנית

- לגייס למערכת החינוך מועמדות בעלות כישורים מיוחדים.
- המועמדות תוכשרנה בדרכים ייחודיות ותהווה כוח מוביל במערכת החינוך.

תנאי הקבלה

ציון משולב 630 ומעלה (לעיל פרק רישום וקבלה, עמ' 15) וציון של 95 לפחות ב-5 יחידות לימוד במקצוע שבו הסטודנטית מבקשת להתמחות.

תכנית הלימודים

- תכנית הלימודים ייחודית ואישית ובמסגרתה הסטודנטית עוסקת, נוסף על ההכשרה להוראה, גם בנושאים הבאים:
- הכשרה לתפקיד חינוכי מרכזי בבית הספר: ריכוז צוות, ריכוז מקצוע ועוד.
 - לימוד בתכניות מיוחדות בתחום העשרה השכלתית ותרבותית.
 - עזרה לסטודנטיות מתקשות.
 - מנהיגות בקהילה.
 - תרומה התנדבותית במכללה ובקהילה.
 - פיתוח פרויקט יצירתי חוקר.

בתכנית נכללים קורסים בלימוד עצמי, בלימוד טיטריאלי ולימוד מקוון.

מהלך הלימודים

1. הסטודנטיות בתכנית מהוות קבוצה לימודית רק בנושאי התכנית. ביתר הקורסים הן לומדות במסלולים ובהתמחויות לפי בחירתן.
2. הישגי הסטודנטיות והשתלבותן בתכנית ייבדקו מדי סמסטר והם יהוו תנאי להענקת ההטבות המוצעות.
ההישגים נדרשים: ממוצע 90 בלימודים אקדמיים.
ממוצע 90 בהכשרה ובפדגוגיה.
3. בשנים א-ג תכנית הלימודים הרגילה לקראת תואר B.Ed, ותכנית ייחודית כמפורט לעיל; בשנה ד, תכנית הסטאז' כמורה בפועל (בתשלום דמי רישום בלבד, למי שסיימה חובותיה).
4. קורסים שונים יתקיימו בשיטה הטיוטוריאלית ויפנו למצטיינות זמן לפעילות הנוספת שתידרש לה.

הטבות לסטודנטיות בתכנית

1. פטור מלא משכר לימוד על ידי מלגת לימודים מותנית מועדפת מטעם משרד החינוך ומלגה משלימה על ידי המכללה.
2. מלגת קיום ממשרד החינוך בסך 5,000 ₪ בכל שנת לימודים.
3. תכנית לימודים משולבת + הכשרה לתפקידי חינוך מרכזיים.
4. עדיפות מטעם משרד החינוך בשיבוץ בסטאז' ובעבודה.

דרישות מהסטודנטיות בתכנית

1. התמדה בתכנית במכללה עד לסיומה. פרישה מהתכנית במכללה ביזמת הסטודנטית, תחייב החזרת כל ההטבות הכספיות וביטול התכניות הייחודיות (הסטודנטית תחויב במלוא שכר לימוד על כל התקופה שהיה עליה ללמוד לפי התכנית במכללה).
2. המשתתפת בתכנית חייבת להגיש בקשה להלוואה מותנית. מיד עם קבלת הסכום, יש להעבירו למכללה כחלק מהפטור משכר לימוד.
3. השתתפות בפעילות החינוכית של התכנית.
4. סטודנטית שלא תגיש בקשה להלוואה מותנית, או אם הגישה בקשה כזו ולא אושר לה, או אם אושר לה ולא מימשה או שלא דאגה להעביר את סכום ההלוואה למכללה, תחויב לשלם למכללה את מלוא שכר הלימוד.
5. המצטיינת תתרום מזמנה תרומה חברתית לקהילה.
6. מחויבות לעבודה בהוראה כנגד כל שנת מלגה, כמפורט בכתב ההתחייבות לקבלת המלגות.

מסלולי הכשרה נדרשים

בשל המחסור בכוח אדם בהוראה למקצועות מסוימים משרד החינוך נותן העדפה במערך המסייע למקצועות אלה, בהקצאת מלגות מותנות מועדפות ובהענקת מלגות לימודים. מסלול א': מתמטיקה או אנגלית. מסלול ב': ספרות או לימודי ארץ ישראל.

הטבות לסטודנטיות במסלול א'

- מלגת לימודים מותנית מועדפת בגובה 2/3 משכר הלימוד.
- מלגת קיום ממשרד החינוך בסך 2,500 ₪ בכל שנת לימודים.

הטבות לסטודנטיות במסלול ב'

- מלגת לימודים מותנית רגילה.
- מלגת קיום ממשרד החינוך בסך 2,500 ₪ בכל שנת לימודים.

הסטודנטית מחויבת לעבודה בהוראה כנגד כל שנת מלגה, כמפורט בכתב ההתחייבות לקבלת המלגות.

תנאי הקבלה

ציון משולב 575 ומעלה. המלגה תינתן בסמסטר השני של שנת הלימודים. בשנים ב', ג', ד ללימודים ההטבות לסטודנטית מותנות בציון ממוצע של 80 בקורסים וממוצע של 85 בעבודה המעשית.

סטודנטית בשנה ד תהיה זכאית לסל חיזוקים בתנאי שהיקף לימודיה 12 שיש לפחות במסגרת לימודים לתואר B.Ed.

פרישה מהתכנית

סטודנטית שתפרוש מהתכנית מיזמתה תחויבו להחזיר את מלוא ההטבות שקיבלה במסגרת התכנית.

המכון הגבוה ללימודי מנהיגות חינוכית ואמונה בימינו – הרב יונה גודמן

המכון מהווה מסגרת דו שנתית (שנים ב-ג) הפועלת במקביל ובנוסף לשאר לימודי התואר במכללה. המכון שם לעצמו כמטרה לטפח מנהיגות חינוכית-תורנית בעלת השקפת עולם חינוכית רחבה, והמסוגלת להתמודד בצורה בונה עם צורכי החינוך המתחדשים. זאת בין השאר, על ידי הצבת חזון ערכי אידאליסטי בפני המחנכות ולתלמידותיהן כאחת. לימודי המכון שואפים לסייע למחנכות העתיד לבסס ולהעמיק את אישיותן, כנקודת מוצא לכל פועלן החינוכי והרוחני.

בין הנושאים הנלמדים: בניין האדם והמידות, תהליכים ותמורות בחברה הישראלית בכלל ובציבור הציוני-דתי בפרט, חינוך נוער לאמונה בעידן הפוסט-מודרני ועוד. הלימודים נערכים בשיעורים בדיונים קבוצתיים מעמיקים, בספורים לימודיים, במפגשים עם רבנים ועם אנשי חינוך בשבתות עיון ועוד.

המכון הגבוה ללימודי חינוך ואמונה – הרב צבי ארנון והרבנית נעמי שחור

מסגרת דו שנתית (שנים ב-ג) הפועלת במקביל ללימודי התואר במכללה. המכון מיועד לסטודנטיות המבקשות להכשיר עצמן כמחנכות תורניות-אמוניות בעלות השקפת עולם חינוכית רחבה. במוקד המכון טיפוח והעצמה אישית של הסטודנטית מתוך לימוד תחומי האמונה, החינוך והמידות. הלימודים נערכים בשיעורים, בדיונים קבוצתיים, בספורים לימודיים, במפגש עם רבנים ואנשי חינוך ועוד.

בית מדרש "ושנתם לבנותיך" – הרב ד"ר יהודה אלטשולר וגב' עדינה

שטרנברג

תכנית בית מדרשית להעמקה בתחום ההלכתי: חשיבה הלכתית, השתלשלות ההלכה, תהליכי היווצרות הפסיקה עד לפסיקה ההלכתית. תכנית בית המדרש דורשת מוטיבציה וחיבור לתחום ההלכתי. הלימודים במתכונת לימוד עצמי מודרך ושיעורים. הלימודים בבית המדרש מתקיימים בימי חמישי ומקנים ללומדות מלגה גבוהה.

נהלים וסדרי למידה

א. כללי

1. במכללת אורות ישראל, המחנכת על פי התורה ולקראת חיים של תורה, חייבת הסטודנטית לקיים את כל דרישות השולחן ערוך בכל אורחות החיים: בדברים שבין אדם לחברו, בדברים שבין אדם לבוראו ובדברים שבין אדם לציבור ולמדינה.
2. עלינו לשמור על האווירה המשפחתית שגובשה במכללת אורות ישראל, ולהמשיך במסורת האמון שבין הצוות ובין הסטודנטיות.

ב. נוכחות

1. א. הנוכחות וההשתתפות הפעילה בכל שיעור חשובות להתפתחות השיעור ולהתפתחות הסטודנטית. לכן חלה על הסטודנטית חובת נוכחות בכל השיעורים.
ב. מתוך כבוד לשיעור ולאווירתו והתחשבות בזולת, מצופה מהסטודנטית להימנע מלצאת במהלך השיעור, ובכל מקרה להמעיט ביציאות אלו במשך השיעור.
2. מתוך הכרה באילוצים: שמחות, מחלות וכו', נקבעו הגבולות הבאים להיעדרויות מהקורסים:
 - א. בקורסים במתכונת הרגילה, היעדרות של 33% ומעלה ממכסת השיעורים תגרום לביטול הקורס לסטודנטית, והיא תחויב לחזור עליו.
 - ב. בקורסי "חיי עולם" – לימודי יסוד, סמינריונים, קורסי מתודיקה, סדנאות וכדומה, היעדרות של 20% ומעלה תגרום לביטול הקורס.
 - ג. בעבודה מעשית – היעדרות של עד 20% מימי העבודה המעשית. כל היעדרות מחייבת הודעה מראש למד"ף.
 - ד. חופשת לידה – עד ארבעה שבועות במסגרת החיסורים המותרים.
 - ה. בפני הסטודנטית עומדת האפשרות להגיש לוועדת סטטוס בקשה לחרגה מהכללים הנ"ל.
 - ו. ערעור על ביטול קורס ניתן להגיש לוועדת סטטוס עד שישה חודשים מסיום הקורס.

ג. איחורים

1. הגעה בזמן והתחלת השיעור בזמן הקבוע הם בסיס חיוני לקיום סדרי למידה נאותים.
2. כניסה לשיעור באיחור מפריעה למרצה ולסטודנטיות בכיתה.
3. בדיעבד, סטודנטית המאחרת לשיעור רשאית להיכנס לכיתה עד 15 דקות לאחר תחילת השיעור; בשיעור הראשון בבוקר – עד 20 דקות לאחר תחילת השיעור. מעבר לכך המרצה רשאי שלא להכניס את הסטודנטית לכיתה.
4. אין בהחלטה הנ"ל כדי לקבוע את מידת ההצדקה של האיחור, אלא כדי לצמצם את ההפרעה למהלך השיעור.

ד. טלפון סלולרי

1. אסור להשתמש במהלך השיעור בטלפון סלולרי בשום מקרה, ואף לא לצאת מהשיעור לשם קבלת שיחה. הסטודנטית נדרשת לכבות את המכשיר בתחילת השיעור.

ה. דרכים להערכת הסטודנטיות

1. א. הערכת הישגיה של הסטודנטית נעשית בדרכים מגוונות ומהווה חלק בלתי נפרד מתהליך הלמידה: בחינות, עבודות, תרגילים ומטלות, על פי שיקול דעתו של המרצה ובהתאם לאופי הקורס.
ב. בסילבוס הקורס יבהיר המרצה, בין היתר, את מהלך הקורס, את המטלות ואת הקריטריונים להערכה של הסטודנטית.
ג. קריאת טקסטים מדעיים, בעברית ובאנגלית, גישה למאגרי מידע וכדומה, הם חלק אינטגרלי מהלימודים במכללה ומרכיב חשוב בהתפתחות הסטודנטית כלומדת עצמאית.

2. ציונים

- א. **קביעת הציון הסופי בקורס:** הציון ייקבע תוך התחשבות מרבית במרכיבים השונים של הישגי הסטודנטית: הידע שהוכח במהלך הקורס, המטלות השונות, ציון המבחן/עבודה, חשיבה, מקוריות, יצירתיות, התקדמות במהלך הקורס, תרומה לפעילות הקורס וכדומה, וכל זאת בהתאם לסילבוס הקורס.
- ב. בקורסי ההתמחות (להוציא לימודי מתמטיקה), מתודיקה ועבודה מעשית – ציון עובר הוא 70; בשאר הקורסים – ציון עובר הוא 60.
- ג. בלימודי חיי עולם הציון הוא "עובר".

3. בחינות

- א. המזכירות האקדמית היא האחראית לבחינות. אין לפנות בבקשות מיוחדות למרצים אלא למזכירות האקדמית בלבד.
- ב. מקום הבחינה ומועדה הם כפי שפורסמו על ידי המזכירות האקדמית בלוח הבחינות.
- ג. הבחינות תחולקנה בשעה שנקבעה. סטודנטית המאחרת מעבר ל-30 דקות, לא תוכל להיבחן במועד זה.
- ד. במקרה שנקבעו לסטודנטית שתי בחינות באותו היום ובאותה השעה – תתאם הסטודנטית את מועדי הבחינות עם המזכירות האקדמית.
- ה. סטודנטית זכאית לגשת בכל סמסטר למועד א או למועד ב. מועדי הבחינות של סמסטר א מתפרסמים בלוח המודעות ובמערכת המידע לסטודנט באתר המכללה. סטודנטית המעוניינת בבחינה בסמסטר א במועד ב – תירשם במזכירות האקדמית.
- ו. לבקשת בחינות במועד ג, מכל סיבה שהיא, יש לפנות לוועדת סטטוס.
- ז. הציון הסופי של הבחינה יהיה הציון הגבוה מבין המבחנים שכתבה הסטודנטית.
- ח. רק סטודנטית שקיבלה מדבקות מן המזכירות האקדמית זכאית להיבחן. סטודנטית תהא זכאית לקבל מדבקות אלה רק משיתברר שאיננה חייבת שכן לימוד, ספרים לספרייה או למרפ"ד, טפסים ואישורים למזכירות האקדמית. ניתן לקבל מדבקה נוספת (עקב אובדן) תמורת 5 ש"ח לכל מדבקה, ו-25 ש"ח על כל המדבקות.
- ט. כולם מעוניינים להיבחן במקום נעים ושקט ולכן יש לשמור על שקט מוחלט בעת הבחינה.
- י. עם קבלת מחברת הבחינה על הסטודנטית להדביק בראש המחברת את המדבקה הנושאת את פרטיה ואת מספר הקורס שהיא נבחנת בו. לא ייבדקו מבחנים ללא מדבקה או אישור בכתב מהמזכירות האקדמית. מודגש בזה כי המדבקה איננה מאשרת את הנוכחות בקורס שכן אינה מהווה אישור על לימודים סדירים בקורס.
- יא. המרצים נוכחים בעת הבחינה והם הכתובת היחידה לשאלות ולהבהרות.
- יב. בתום הבחינה הסטודנטית תגיש את מחברת הבחינה ואת השאלון למרצה או תכניס למעטפה ותחתום את שמה על טופס המיועד לכך. חתימה זו מהווה אישור נוכחות בבחינה.

4. עבודות

- א. במשך כל שנות הלימוד תגיש הסטודנטית תרגילים, עבודות ועבודות סמינריוניות בהתאם לדרישות המרצה.
- ב. בכל התמחות תחויב הסטודנטית בחלק מהקורסים **במשימה תלויה למידה עצמית**.

ג. על כל סטודנטית להגיש במשך שנות לימודיה לכל הפחות שתי עבודות סמינריוניות; עבודה אחת תיכתב ביהדות בתחום התמחותה, ועבודה אחרת – בתחום החינוך. נוסף על כך על הסטודנטית לכתוב פרויקט דידקטי מחקרי. על הסטודנטית להוכיח מיומנות בשימוש במאגרי מידע ממוחשבים ובשיטות שונות לאוריינות. לשם ביצוע הנ"ל יעמדו לרשות הסטודנטית מנחים אישיים ואמצעים טכניים כמחשבים, מדפסות, מאגרי מידע ממוחשבים ועוד.

ד. הגשת העבודה

1. עבודות יוגשו אך ורק כשהן מודפסות.
 2. על הסטודנטית לשמור עותק מכל עבודה שנמסרת לבדיקה.
 3. על הסטודנטית להגיש עבודות במועד שנקבע על ידי המרצה.
- סטודנטית שאינה מגישה עבודה עד למועד הקבוע תפנה בכתב לוועדת סטטוס בבקשה מנומקת להארכת המועד (הארכה תינתן רק בהמלצת ראש ההתמחות ומרצה הקורס).
- עבודה הנמסרת באיחור, באישורה של ועדת הסטטוס, תימסר לפי הדרישות העדכניות של אותו קורס או של המשימה באותה שנה שבה היא נמסרת.
4. כל עבודה תימסר למזכירות האקדמית. במקרה של משלוח בדואר מומלץ להשתמש בדואר רשום.
 5. על הסטודנטית לצרף לכל עבודה "טופס הגשת עבודה".

* מצופה מכל סטודנטית במכללה לנהוג על פי כללי ההלכה-המוסר ולנהוג ביושר בעת הבחינות ובמסירת העבודות.
חריגה מכללים אלו היא עברה חמורה על ההלכה ועל תקנות המכללה.

5. בדיקת בחינות ועבודות

- א. המרצה יבדוק את הבחינות ויגיש ציונים למזכירות האקדמית תוך שבועיים מיום הבחינה.
- ב. בדיקת תרגילים ומטלות – תוך שלושה שבועות.
- ג. עבודות סמינריוניות וכדומה – תוך שישה שבועות.

6. החזרת בחינות ועבודות

- א. עבודות יוחזרו על ידי המרצה למזכירות האקדמית.
- ב. בידי המרצה עומדת ההחלטה אם להחזיר את מחברת הבחינה או לשמרה אצלו.

7. נוהל ערעור על ציוני בחינות ועבודות

סטודנטית המעוניינת לערער על ציון מבחן, על ציון עבודה או על אי מתן ציון על ידי המרצה, תפעל על פי ההוראות הבאות:

- א. ערעור ראשון תערער הסטודנטית בפני המרצה.
- ב. תשובת המרצה לא סיפקה את הסטודנטית, תגיש ערעור נוסף **בכתב** למרכז ההתמחות ולדיקן האקדמי.

תשובת המרכזים תינתן לא יאוחר משבועיים מיום הגשת הערעור.

8. אובדן מבחן

אם אבד מבחן שלא באשמת הסטודנטית היא תפנה בכתב לוועדת סטטוס. ציונה של הסטודנטית ייקבע על ידי דיקן הלימודים, ראש ההתמחות ומרצה הקורס. חתימת הסטודנטית על הטופס מעידה על נוכחותה במבחן.

9. השלמת חובות – חוק ההתיישנות

- סטודנטית שלמדה והשלימה את שנות לימודיה אך אינה זכאית לתעודת הוראה ולתואר B.Ed בגין חובות לימודיים, תוכל להשלים את חובותיה על פי המפורט להלן:
- השלמה תוך שנתיים מסיום הלימודים תהיה על פי תכנית הלימודים המקורית של הסטודנטית.
 - ההשלמה לאחר שנתיים ועד שש שנים מסיום הלימודים תהיה על פי תכנית לימודים שתיבנה על ידי המכללה, בהתייחס לחובות הקבלה, ללימודים ולדרישות העכשוויות של המכללה.
 - חזרה ללימודים לאחר שש שנים תיחשב כפנייה חדשה לקבלה למכללה, הטעונה הסכמת המכללה ועמידה בתכנית לימודים שתיקבע על ידי המכללה (כולל אפשרות להכרה בלימודים קודמים).

בכל מקרה, טיפול בחובות לימודיים לאחר שנתיים מתום הלימודים מחייב תשלום נפרד כפי שייקבע על ידי ועדת סטטוס.

10. ועדת סטטוס

- הוועדה דנה בבקשות אקדמיות ייחודיות של הסטודנטיות, כגון מועדי מבחנים, זמני הגשת עבודות, בקשות פטור, מבחנים בעל פה, היעדרויות מקורסים, הכרה בלימודים קודמים וכדומה.
- כל סטודנטית שעניינה חורג מתקנון הלימודים בכל אחד מהתחומים הנ"ל, תפנה בבקשה בכתב לוועדת סטטוס, באמצעות המזכירות האקדמית.
- ### ערעור על החלטת ועדת סטטוס
- ערעור על החלטת ועדת סטטוס יוגש בתוך שלושה שבועות מפרסום ההחלטה. בערעור יש לכתוב ולציין את המידע או את השיקולים שנעלמו מעיני חברי הוועדה.
 - הערעור יידון שנית בוועדה מורחבת.
 - החלטות שיתקבלו בעקבות הדיון הנוסף תהיינה סופיות ולא ניתן יהיה לערער עליהן.

11. סטודנטיות בעלות לקויות למידה

סטודנטיות בעלות לקויות למידה המבקשות התייחסות לקשייהן במהלך הלימודים חייבות להצהיר על הקושי עם הרשמתן במזכירות הרישום. סטודנטיות שיש ברשותן אבחון קודם מתבקשות להביאו לריאיון הקבלה ללימודים. ההמלצות שניתנו באבחון קודם אינן מחייבות במלואן את המכללה.

12. מידע כללי

- מחובתה של כל סטודנטית להתעדכן בלוחות המודעות בקמפוס ובאתר המכללה באינטרנט.
- מידע אודות המערכת האישית, גיליון הציונים, מועדי הבחינות והכרטיס האישי בגזברות ניתן לקבל באתר המכללה במערכת מידע לסטודנט.
- שיעורים פנויים במערכת נועדו לניצול לעבודה בספרייה, במרכזייה הפדגוגית ובמעבדות המחשבים.
- הודעה על ביטול שיעור תפורסם על גבי הלוח האלקטרוני, במערכת המידע באינטרנט ובהודעת SMS. שיעור שבוטל אינו מבטל את השיעורים הבאים אחריו.

הכרה בלימודים קודמים

מוסדות להכשרת עובדי הוראה

מוסדות אקדמיים

ההכרה היא בהתאם לתכנית הלימודים של מכללת אורות ישראל ולשיקול הדעת של מוסדותיה. קורסים רלוונטיים לתכנית הלימודים במכללה יוכרו בתנאים הבאים:

1. ציון מינימום בקורס יהיה הגבוה מבין ציון המינימום הנדרש לעבור את הקורס במכללת אורות ישראל ובין ציון המינימום הנדרש לעבור את הקורס במוסד שבו למדה.
2. בכל מקרה, היקף לימודי הסטודנטית במכללה לא יפחת מחצי בכל התמחות (כולל לימודי חינוך).

חיי עולם – לימודי יסוד

- א. 1. לימודים אלו מיועדים לחיזוק האמונה ולבניין האישיות התורנית, והם בבחינת לימוד תורה לשמה. בקורסים אלו דרך הלמידה היא פעילה וחוויתית. ללימוד הקבוצתי הדינמי מקום חשוב בדרכי ההוראה בקורסים אלה.
2. שיעורים אלה מחייבים נוכחות של לפחות 80% ממספר השיעורים, ללא הערכה ומדידה, והציון הוא עובר/לא עובר.
3. הסטודנטית תלמד קורסי חיי עולם בכל שלושת התחומים: תנ"ך, תושב"ע ומחשבת ישראל (תוך שמירת יחס שווה בין התחומים).
4. סטודנטית הלומדת התמחות באחד ממקצועות היהדות, תלמד את קורסי חיי עולם בשני התחומים האחרים.
- ב. באופן כללי אין ללמוד שיעורי חיי עולם במסגרת שיעורי ההתמחות ביהדות (תנ"ך, תושב"ע, מחשבת ישראל), באשר שיעורים אלו שונים הם במטרותיהם, בשיטות למידתם ובדרכי ההערכה של הסטודנטית.
- במקרה מיוחד, ובאישור ראש ההתמחות ומרצה הקורס, ובאישור מרכז הלימודים, ניתן ללמוד קורס התמחות כקורס חיי עולם, וקורס חיי עולם כקורס התמחות.
1. **קורסי התמחות ביהדות (תנ"ך, תושב"ע, מחשבת ישראל, חנ"ם, הגיה"ר)**
סטודנטית שלומדת בקורס של התמחות, אף שהוא לצורך לימודי חיי עולם, בעצם רישומה בשיעור הרי היא כסטודנטית לכל דבר ועניין בקורס וחייבת בכל המטלות ובכל מבחני הקורס, כולל קבלת ציון, כמו כל סטודנטית אחרת בקורס. ההגדרה של קורס התמחות או קורס חיי עולם נסובה על הקורסים ולא על כל סטודנטית בפני עצמה.
2. **קורסי חיי עולם – לימודי יסוד**
הדברים הנ"ל אינם חלים על מקרה הפוך. סטודנטית שקיבלה אישור להיכנס לקורס חיי עולם כתחליף לקורס בהתמחות, מחויבת בנוכחות של לפחות 80% ממספר השיעורים ותבוא בדברים עם המרצה על מנת לקבוע את דרכי ההערכה וקביעת הציון שלה באופן פרטי.

- ג. 1. מספר קורסי חיי עולם לכל סטודנטית – ארבעה קורסים (8 ש"ש).
2. סטודנטית בהתמחות פק"ם במסלול על יסודי – שלושה קורסים (6 ש"ש).
3. סטודנטית במסלול ריקוד (תנועה ומחול) – שלושה קורסים (6 ש"ש).
4. סטודנטית המשלבת לימודי שלב"ר עם התמחות ממסלול על יסודי – שני קורסים (4 ש"ש)

לימודי יסוד כלליים

במסגרת הלימודים במכללה על כל סטודנטית ללמוד לימודי חובה כלליים.

	מבחני בקיאות	1 ש"ש	ביבליוגרפיה
עזרה ראשונה, ביטחון ובטיחות, זהירות בדרכים		2-6 ש"ש	לשון עברית
סיור בדגם בית המקדש		2-8 ש"ש	אנגלית
סיורים וטיולים		1 ש"ש	שימושי מחשב

1. **ביבליוגרפיה** – 1 ש"ש

2. **לשון עברית**

לימודי הלשון במכללה מורכבים מטעמי המקרא ולשון עברית. חובת הלימודים בלשון נקבעת על פי הרכיב הלשוני במבחן הפסיכומטרי של כל סטודנטית.

		ציון בגרות בלשון לסטודנטית הפטורה ממבחן פסיכומטרי	הרכיב הלשוני
	6 ש"ש	עד 74	עד 90
לשון וטעמי המקרא *	4 ש"ש	עד 89	91-120
לשון	2 ש"ש	90 ומעלה	121 ומעלה

* סטודנטית בהתמחות לתנ"ך חייבת ב-1 ש"ש טעמי המקרא בכל מקרה.

3. **אנגלית למטרות אקדמיות (יסוד)**

כל סטודנטית חייבת בלימודי אנגלית למטרות אקדמיות. לימודי האנגלית מדורגים; המיון לקורסים נעשה על פי רמת ההישגים באנגלית במבחן אמיר או במבחן הפסיכומטרי.

הערה

סטודנטית מכינה מצטיינת תהיה רשאית לעבור מקורס מכינה לקורס ב' על פי ציון הבחינה והמלצת המרצה.

הרמה באנגלית	ציון אנגלית במבחן פסיכומטרי	ציון אנגלית במבחן אמ"ר
5 – טרום מכינה (8 ש"ש)	עד 76	עד 176
4 – מכינה (8 ש"ש)	77–84	177–184
3 – רמה א (6 ש"ש)	85–99	199–851
2 – רמה ב (4 ש"ש)	100–119	200–219
1 – קריאה מונחית (2 ש"ש) *	120–133	220–233
פטור	134 ומעלה	234 ומעלה

* סטודנטית הרשומה לקורס זה ופורשת מהקורס או שאינה עומדת בדרישותיו, תחויב להירשם אליו בשנה שלאחר מכן. רישום נוסף מחייב תשלום של 600 ש"ח.

4. קורס שימושי מחשב מתקדמים

בקורס זה תקנה הסטודנטית מיומנות ושליטה בתפעול אמצעי התקשוב שיסייעו לה בתהליך ההוראה בבית הספר. נושאים שיתורגלו: תפעול פורום חינוכי, הפקת חקרשת לימודי, הקמת מיני אתר לימודי.

5. מבחני בקיאות

כל סטודנטית במכללה חייבת בשישה מבחני בקיאות לפי הפירוט הבא:

3 מבחנים בתנ"ך

2 מבחנים בתושבי"ע

1 מבחן במחשבת ישראל

החומר למבחנים ותאריכי הבחינות מפורסמים באתר המכללה באינטרנט.

החומר למבחני בקיאות :

תנ"ך

יחידה ג		יחידה ב		יחידה א	
פרקים	ספר	פרקים	ספר	פרקים	ספר
כל הספר	במדבר	א-כ ; לב-לד	שמות	יב-נ	בראשית
כל הספר	מלכים א	כל הספר	שמואל א	כל הספר	יהושע
כל הספר	מלכים ב	כל הספר	שמואל ב	כל הספר	שופטים
ב-ג ; ח-ט ; יח-יט ; לו-לט	יחזקאל	א-ב ; ז ; יב-כ ; כו-כח ; לא-לב ; לה-לו	ירמיה	כל הספר	חגי
א-ג ; ח-י	עזרא			א-ד ; ז-ח ; יב-יד	זכריה
א-ו ; ח-ט	נחמיה			כל הספר	מלאכי

תושב"ע

יחידה א : ספר קיצור שולחן ערוך מקור חיים, הרב ח"ד הלוי השער הראשון – סדר היום : פרקים א-ה ; יג-יט ; כה-כו .
השער השני – ברכות : פרקים כז-לג ; לז-נג .
השער השישי – יסודות הבית היהודי : פרקים קכה-קכט .

יחידה ב : ספר קיצור שולחן ערוך מקור חיים, הרב ח"ד הלוי השער השביעי – השולחן הכשר : פרקים קלא-קלו .
השער השמיני – מצוות התלויות בארץ : פרקים קלז ; קמא .

ספר שמירת שבת כהלכתה : פרק א (דיני בישול בשבת), לא כולל הערות .

מחשבת ישראל

הרב ב' אפרתי, יסודות מחשבת ישראל

פרק ז : הבחירה החופשית עמ' 148-170
פרק ח : טעמי המצוות עמ' 173-191
פרק יא : שכר ועונש עמ' 242-254

משנה תורה לרמב"ם

הלכות יסודי התורה : פרקים ז-י
הלכות דעות : פרקים א-ז
הלכות עבודת כוכבים : פרקים א-ב
הלכות תשובה : פרקים א-ד, ז, י

6. עזרה ראשונה

כל סטודנטית חייבת בקורס עזרה ראשונה בהיקף של 44 שעות.

7. ביטחון ובטיחות

כל סטודנטית חייבת בקורס ביטחון ובטיחות בהיקף של 12 שעות.

8. זה"ב – זהירות בדרכים

כל סטודנטית חייבת בקורס זהירות בדרכים בהיקף של 12 שעות.

סיורים וטיולים

כללי

1. הטיול הוא אחד הכלים החינוכיים החשובים. אהבת ארץ ישראל מושגת בין היתר על ידי טיולים רגליים.
על מנת להנחיל את אהבת ארץ ישראל לתלמידים חייבת מחנכת הכיתה לצאת לטיול עם תלמידיה.
2. כל סטודנטית חייבת בשלושה ימי סיור להשלמת התואר.
3. כל סטודנטית חייבת במספר ימי סיור בהתמחות כפי שייקבע על ידי ראש ההתמחות.
4. אין לצרף ילדים לטיול או לסיור.
5. יציאה לסיורים: היציאה לסיורים כלל מכללתיים תהיה בשעה 08:30. שעת החזרה בשעה 17:30.
6. סטודנטיות שלמדו בתכנית מוכרת להכשרת מדריכי סיורים, כגון מורות חיילות שהתמחו בכך, מורות של"ח, ארץ מורשת וכדומה, פטורות משני ימי טיול של המכללה.
7. סטודנטיות בהתמחות ללימודי ארץ ישראל חייבות להשתתף ב-36 סיורים.
8. סטודנטיות בהתמחות להיסטוריה חייבות להשתתף ב-15 סיורים.

הנחיות כלליות

- א. בכל סיור מכללתי או סיור של ההתמחות עלות ההדרכה, ההסעה והכניסה לאתרים יהיו על חשבון המכללה.
- ב. הוצאות אש"ל (בכל סוג של סיור) יהיו על חשבון הסטודנטיות.
- ג. היציאה לסיורים תיעשה על פי הרשמה מראש. ההרשמה מחייבת וכל מי שלא תעמוד בהתחייבות תשלם קנס בסך 30 ש"ח (נוסף על תשלום עבור הטיול).
להלן פירוט תהליך ההרשמה.
- ד. ההשתתפות בטיול פירושה השתתפות פעילה בכל תכנית הטיול.
- ה. סטודנטית שאינה לומדת בהתמחות להיסטוריה או בהתמחות ללימודי ארץ ישראל רשאית להצטרף לסיורים של התמחויות אלו על בסיס מקום פנוי. ההרשמה על גבי לוח הסיורים.

תהליך ההרשמה לסיור כלל מכללתי

1. **פרסום:** מועדי הסיורים המכללתיים מפורסמים במידעון המכללה בראשית שנת הלימודים.
2. **רישום:** הרישום לסיור יתבצע דרך המחשב.
לאחר סיום מועד הרישום לא ניתן יהיה להצטרף לסיור.
3. **ביטול הרשמה ואי הופעה לסיור:** ניתן לבטל את ההרשמה לסיור עד שבוע מתאריך הסיור.
4. סטודנטית שנמנעה ממנה יציאה לטיול עקב בעיות בריאות (שלא ידעה עליהן בזמן הרישום) או מסיבה אישית אחרת, תפנה לוועדת סטטוס.

5. **ביום הסיור:** הסיור יודרך על ידי סטודנטיות שנה א של לימודי ארץ ישראל וסטודנטיות אחרות מההתמחות. המדריכה אחראית לקבוצה ויש להישמע לכל הוראותיה במהלך הסיור.
בשום פנים לא תעזוב סטודנטית את הקבוצה ולא תעבור לקבוצה אחרת.
סטודנטית שתעזוב את קבוצתה ללא אישור יום הסיור לא ייחשב לה.

התנסות בהוראה – עבודה מעשית

מטרות

מטרת-על

המכללה רואה בהכשרת המורות והגננות חלק אינטגרלי וחשוב במערכת הלימודים, ורואה כייעוד הכשרת מורות ומחנכות יראות שמים, בעלות רמה מקצועית גבוהה, שתבאנה לידי ביטוי בעבודתן בשדה ההוראה את יכולתן המקצועית עם עושרן הרוחני, הדתי-לאומי.

מטרות כלליות

- א. רכישת הכלים והמיומנויות הנדרשים לשם ביצוע תפקידי החינוך וההוראה, תוך מימוש העקרונות הנלמדים בתחומי התאוריה החינוכית.
- ב. מתן הזדמנות לרכישת ניסיון בתחומי החינוך וההוראה בעבודה בבית הספר ובגן.
- ג. הכשרת הסטודנטית לקראת היותה מורה אוטונומית.

ההכשרה המעשית במסלול העל יסודי *

שנה ב

העבודה המעשית בשנה זו נתמכת בלימודי מבוא לחינוך ולהוראה, דידקטיקה ומתודיקה של המקצועות בהתאם לתחומי ההתמחות. כל סטודנטית חייבת להתנסות בעבודה המעשית בשני תחומי התמחותה – כל סמסטר בתחום התמחות אחד. הדגש בשנה זו מושם על הכרת האינטראקציה הבין-אישית והתנסות מרבית בגיבוש הדימוי המקצועי, בהעמקה בחומר ובהתמודדות עמו תוך התאמתו לתלמידים (פיתוח שיקול דעת דידקטי), ובהתאמת סגנונות הוראה ושיטותיהן. אלה באים לידי ביטוי בצפייה בשיעורים ובהוראת שיעורים (10–12 בשנה). מדריך פדגוגי מקצועי אחראי על קבוצה בבית ספר אחד. העבודה המעשית היא בת יום אחד בשבוע, ובכל סמסטר מתקיים שבוע מלא של עבודה מעשית.

שנה ג

ההתנסות בשנה זו היא אינטנסיבית יותר; היא מתקיימת במתכונת של שני ימי עבודה מעשית בשבוע, ובכל סמסטר ימים מרוכזים של עבודה מעשית. בשנה זו באים לידי ביטוי מעשי רחב יותר עקרונות מחשבת החינוך, הדידקטיקה הכללית והמתודיקה של המקצועות. הסטודנטיות נדרשות להעשיר את ניסיוןן במתן מספר רב יותר של שיעורים (24 במספר), תוך השתלבות מרבית בחיי הכיתה ובפעילות החינוכית והחברתית בבית הספר שהן מתאמנות בו.

התנסותן בשנה זו נתמכת בהשתתפות בסמינריון דידקטי ומהווה, בין השאר, סדנה ליצירת מפגש בין העבודה המעשית האינטנסיבית ובין התאוריה, ומאפשר ליבון בעיות המתעוררות בתחומי החינוך וההוראה והעמקה בהן. הסטודנטיות נעזרות במורה מאמן. לקראת סיומו של כל סמסטר חייבת הסטודנטית בשיעור מבחן – "המבחן הדידקטי המשולב", בתחום ההתמחות שסיימה בו את עבודתה המעשית.

העבודה המעשית מתקיימת בדרך כלל בבתי הספר במחוזות המרכז, השרון והשומרון.

* עבודה מעשית בהתמחות חינוך חברתי קהילתי להלן עמי 79.

ההכשרה המעשית במסלול החינוך המיוחד*

שנה ב

בשנה זו הסטודנטיות מתנסות במסגרת המיוחדת של החינוך המיוחד. במקביל ללימוד תורות ההוראה והנושאים הספציפיים לתחום זה, מתנסות הסטודנטיות בבתי ספר לחינוך מיוחד או בכיתות מקדמות הנמצאות במסגרות של בתי ספר רגילים. העבודה היא בת יום אחד בשבוע, ופעמיים בשנה שבוע שלם. מדריך פדגוגי מלווה את הקבוצה בהדרכה ובהכנה, וכל זאת בעזרת המורות המאמנות.

ציבור הילדים המגוון מחייב את חלוקתם בהתאם לבעיותיהם המיוחדות ודורש מן הסטודנטית הכרת הקבוצות השונות על בעיותיהן, והתנסות בדרכי הוראה שונות ומגוונות הייחודיות לכל קבוצה.

מוקד קס"ם: סמסטר אחד עבודה מעשית בהדרכת מדריך פדגוגי וסמסטר אחד הכשרה מעשית בהדרכת מרפאה בעיסוק.

שנה ג

ההתנסות בשנה ג היא אינטנסיבית יותר; היא מתקיימת במתכונת של שני ימי עבודה מעשית בשבוע, ופעמיים בשנה שבוע שלם. את הסטודנטיות מלווה מדריך פדגוגי והן נעזרות במאמנות, מורות הכיתה.

הסטודנטיות נדרשות להעשיר את ניסיוןן לא רק בהוראת שיעורים ובהשתלבות מרבית בחיי הכיתה אלא משתתפות גם בפרויקט בנושא מיוחד, כגון קורס בליקויי למידה: חלק תאורטי וחלק ביצועי. בחלק הביצועי מקבלת כל סטודנטית ילד לטיפול במסגרת הקורס לליקויי למידה.

ההתנסות בשנה זו מלווה בהשתתפות בסמינריון דידיקטי המהווה בין השאר סדנה ליצירת מפגש בין העבודה המעשית האינטנסיבית ובין התאוריה, ומאפשרת ליבון בעיות המתעוררות בעבודה המעשית, הרחבת הנושאים והעמקה בהם.

לקראת סיום השנה עומדות הסטודנטיות בשיעור מבחן – הוא המבחן הדידיקטי המשולב. מוקד קס"ם: שני סמסטרים יומיים בשבוע בחינוך מיוחד בהדרכת מדריך פדגוגי.

העבודה המעשית מתקיימת בדרך כלל בבתי הספר במחוזות המרכז, השרון והשומרון. מקרים חריגים טעונים אישור של רכזת ההדרכה הפדגוגית.

* עבודה מעשית לסטודנטיות הלומדות בשלב"ר בשילוב פק"ם: שלושה סמסטרים בחינוך המיוחד ושלושה סמסטרים בפק"ם.

ההכשרה המעשית במסלול הגיל הרך

שנה ב

יום התנסות (5 ש"ש) + ארבעה שבועות מרוכזים (שבועיים בכל סמסטר).
הסטודנטית תתנסה בעבודה מעשית בשני הסמסטרים. בסמסטר א' העבודה תהיה בגנים של גילאי 3 שנים ובסמסטר ב' בעבודה בגני ילדים בגיל חובה – 5 שנים.
בכל מחצית הסטודנטית תתקדם בהדרגה ממשימות של צפייה מונחית, דרך ניתוח של פעילויות הפרט והקבוצה הקטנה, ועד להפעלת יחידים וקבוצות קטנות בפעילויות מובנות שמטרתן קידום הילד על פי צרכיו ויכולתו. בכל יום של התנסות הסטודנטית תבצע תצפית והפעלה כך שבמהלך השנה היא תתוודע למגוון הדרכים שבהן הילד חווה ולומד את העולם שסביבו. במהלך ההתנסות הסטודנטית תיעזר בגננת מאמנת.
בנוסף על הפעילויות המובנות הסטודנטית תשתלב בפעילויות הספונטניות המתרחשות בגן ותיזום מפגשים שונים עם הילדים. המדריך הפדגוגי ינחה את הסטודנטית בפגישות אישיות וקבוצתיות. הדגש בשנה זו מושם על הכרת הילד ועל פיתוח האינטראקציה הבין-אישית. דגש רב מושם גם על למידת החומר (ברמת הסטודנט) תוך התאמתו לתלמידים (פיתוח שיקול דעת דידיקטי). הסטודנטית חייבת ב-15 הפעלות בכל סמסטר.

שנה ג

יומיים התנסות (יום אחד בהנחיית מדריך פדגוגי ויום אחד באופן עצמאי) (5 ש"ש) + ארבעה שבועות מרוכזים (שבועיים בכל סמסטר). במהלך ההתנסות הסטודנטית נעזרת בגננת מאמנת.
בתחילת שנת הלימודים הסטודנטית שוהה בגן מספר ימים ברצף על מנת לראות ולהתנסות בקליטת הילדים, בהתמודדות עם קשיי פרידה והסתגלות ובהקניית הרגלים. בשנה השלישית ללימודיה הסטודנטית נדרשת להכרת מכלול העבודה בגן הילדים ולהשתלבות אינטנסיבית בו. היא עושה אינטגרציה בין שלושת רכיבי המעשה החינוכי: הילד (התלמיד), המחנך ותכניית הלימודים. כל סטודנטית נדרשת לתכנן ולפתח יחידת הוראה תלוית תוכן, תוך התחשבות ויישום הידע והניסיון שנרכשו במהלך השנים. בשנה זו מושם דגש מיוחד על השימוש שהסטודנטית עושה במיומנויות התיווך לקידום התפתחותו של הילד.
הסטודנטית מתוודעת גם להיבט הארגוני של ניהול הגן ולשילובו עם ההיבט התוכני. בשנה זו מוגברת עצמאותה של הסטודנטית והיא נדרשת ליזמה רבה יותר ולהפעלות אינטגרטיביות של הקבוצה הגדולה.
לכל אורך השנה הסטודנטית משלבת בהתנסותה אסטרטגיות של איתור ושל שילוב הילד בעל הצרכים המיוחדים.
לקראת סיום השנה כל סטודנטית חייבת בשיעור מבחן – "המבחן הדידיקטי המשולב".

הרחבת הסמכה להוראה בכיתות א-ב

סטודנטית שתלמד במסגרת הרחבת הסמכה להוראה בכיתות א-ב תעשה התנסות מעשית נוספת בבית הספר בשנה הרביעית ללימודיה בהיקף של 5 ש"ש [שני סמסטרים].

הרחבת הסמכה לגננת בחינוך המיוחד

סטודנטית שתלמד במסגרת ההרחבה לגננת בחינוך המיוחד תעשה התנסות מעשית נוספת בשנה הרביעית ללימודיה בהיקף של 5 ש"ש [שני סמסטרים].

התמחות בהוראה – סטאז'

שנת עבודתה הראשונה בהוראה של בוגרת מכללה אקדמית לחינוך תהיה שנת התמחות (סטאז').

ניתן להשתבץ בסטאז' רק לאחר תום העבודה המעשית של שנים א-ג. על בוגרות שנה ג להצטייד בטופס הפניה לסטאז' הניתן בעקבות ריאיון מפקח.

מטרות הסטאז': ללוות ולתמוך במורה המתחילה; לסייע למורה המתחילה לקשר בין הכשרתה במכללה ובין עבודתה העצמאית בגן או בבית הספר.

חובות ההתמחות בהוראה – סטאז'

א. השתתפות בסדנה שבועית.

חובות הסדנה: * נוכחות והשתתפות פעילה.

* ניתוח אירועים מן השדה באמצעות ספרות תאורטית.

ב. תנאי מוקדם להשתתפות בסדנאות הוא עבודה בהוראה בהיקף של 1/3 משרה לפחות עד מקסימום משרה.

הסטודנטיות אחראיות **בלעדית** להשגת עבודה. ניתן להיעזר בפרסומים שעל גבי לוח המודעות לשם השגת נתונים על משרות הוראה פנויות.

ג. העמידה בשנת הסטאז' תקנה לבוגרת אישור על עמידה במחויבויות הסטאז', שהוא תנאי הכרחי לקבלת **רישיון הוראה לעיסוק בהוראה**.

ד. בוגרת שמסיבות חריגות (יוצאות מן הכלל) לא תשלים את חובת הסטאז' במועד (בשנה ד), יהיה עליה להשתתף בקורס חלופי, בחינוך מתקדם בהיקף של 2 ש"ש, במקום בסדנת הסטאז'. במקרה זה היא תהיה זכאית לתואר B.Ed. ולתעודת הוראה, אך לא ל**רישיון הוראה**.

יש לזכור כי תעודות אלה אינן מאפשרות כניסה לעבודה בהוראה עד לקבלת **רישיון לעיסוק בהוראה**, כנאמר בסעיף ג'.

ה. בוגרת שתשלים את חובותיה מאוחר יותר (סטאז' וסדנה) תוכל לקבל גמול השתלמות עבור ההשתתפות בסדנה. חובות אלה ניתן להשלים בכל מכללה אקדמית וכרוכות בתשלום.

ו. דירוג השכר לשנה ד: סטודנטיות שתסיימנה את כל חובותיהן האקדמיות לשנים א-ג, תקבלנה דרגת שכר של מורה מוסמכת בכירה. מי שלא תסיים את חובותיה הני"ל תקבל שכר על פי דרגת מורה לא מוסמך (משמעות הדבר: 45% פחות משכר המורה המוסמך הבכיר).

נוסף על ההשתתפות בסדנה מקבלת הסטודנטית סיוע אישי המיועד לסייע לה להתמודד עם אתגרים ספציפיים בכיתתה, באמצעות מורה חונך שבית הספר יעמיד לרשותה.

ללא מספר עמודים

פרק ה – מסלולי הלימודים

על יסודי

יסודי

חינוך מיוחד

הגיל הרך

ריקוד (מחול ותנועה)

הרי רואין שעריך לראות מורים יראי השם יתברך ואוהבי תורה ומדקדקים במצות, וכן צריכים להיות המנהלים, שבכל עניני לימוד יכול כל מי שיודע לימוד ההוא ללמד לאחרים אף אם הוא אינו עושה כמו שמלמד, כגון רופא שאומר לאחרים שזה אסור לאכול וכדומה יודעים שהוא דבר המזיק אף כשהרופא עצמו יעבור על זה ולא ישגיחו עליו וכדומה בכל חכמה, אבל בלימוד תורה ולימוד מוסר ויראת ד' וקיום המצות אי אפשר למי שאינו בן תורה ואינו ירא שמים ללמד זה לאחרים שלא יתקבלו דבריו כלום, וכדרשו חז"ל מקרא דהתקוששו וקושו קשוט עצמך ואח"כ קשוט אחרים.

הרב משה פיינשטיין זצ"ל

שו"ת אגרות משה, יורה דעה – ג, סימן עא

עמוד קיים בקובץ השערים ללא מספר עמודים

על יסודי (ז-י)

לימודי חינוך
תנ"ך
תורה שבעל פה
מחשבת ישראל
היסטוריה של עם ישראל
לימודי ארץ ישראל
ספרות
מתמטיקה
אנגלית
חינוך חברתי קהילתי
תקשורת

מאמר "טוב לגבר כי ישא עול בנעוריו"

עליכם לדעת כי העובדה שאני מדבר אליכם בעיבור, איננה נובעת מרצוני, אלא שהיא באה מחמת הכרח. עצם רצוני הוא לדבר עם כל אחד ואחד מכם ביחידות. ורק מפני שזה מן הנמנע, הנני מוכרח לוותר על רצוני ולדבר אליכם בחבורה. אבל רוצה הנני להסביר לכם את מקור רצוני לדבר אליכם ביחידות. בוודאי יודעים אתם על אודות ר' חיים מוולאזין. בשעה שהוא יסד את ישיבת וולאזין, הכניס שינוי ביטוי ביחס לחיי הישיבה. הוא היה מרחק את הביטוי 'תלמידי הישיבה' ובמקומו היה משתמש בביטוי 'בני הישיבה'. מה לחצו לשנות את הביטוי המורגל, ולהחליפו בביטוי מחודש?

הרבה פעמים נזכר בגמרא על תנאים שפגשו נער צעיר, ואחרי שיחה קצרה עם הנער הצעיר, הכריזו "מובטחני שזה יהיה מורה הוראה בישראל". לפני זמן קצר נודמן לי מאורע כזה. והנני מוצא לנכון לחזור בפניכם על אימרה אחת ששמעתי מ'מתיבתא אינגעל'. שאלתי אותו: הנה יש לך רבי, שאתה לומד אצלו גמרא, ולהבדיל בין קודש לחול, יש לך מורה שאתה לומד אצלו Secular Subjects. האם היחס שלך שווה הוא לשניהם או שמרגיש אתה הבדל ביחסך להם? ואם הנך מרגיש שינוי, בבקשה להגדיר אותו לי. הוא חשב איזה רגעים, ולבסוף השמיע הסברה מזהירה: היחס שלי אל המורה של לימודי-חול הוא דומה למי שמקבל מזון מידו של מבשל המזון; ולעומת זה, יחסי אל ה"רבי" דומה למי שמקבל מזון ממינקת שלו. המינקת מזינה את היונק בתמצית חייה, ואילו המבשל נותן דבר הבא לגמרי מן החוץ, ואין כאן אלא מין עזרה מכנית להכשיר את המזון. אחרי ששמעתי משפט זה מה'מתיבתא אינגעל', הכרזתי עליו: מובטחני שיהיה מורה הוראה בישראל. זה היה הלחץ שגרם לר' חיים להחליף את הביטוי 'תלמידי-ישיבה' בביטוי 'בני הישיבה'. כלומר, אין הישיבה מקום הכנת מזונות, אלא מקום יניקת מזונות. כנראה, שלפי המצב ראה צורך בהדגשה זו. והלא יודעים אתם כי יתכן לבשל לעיבור בבת אחת, אבל אי אפשר להניק לעיבור בבת אחת. הנקה – זה עניין של יחידות. ואדיר חפצי לא לדבר אליכם, ולא ללמד אתכם, אלא להניק לכם. ומכאן שאיפתי להימצא עם כל אחד ואחד מכם ביחידות, אבל אין למדין אפשר משאי-אפשר. מוכרח אני לדבר אליכם בחבורה. אבל אתם מצדכם צריכים להרגיש כאילו הייתי מדבר אליכם, עם כל אחד ואחד מכם לחוד.

הרב יצחק הוטנר זצ"ל
פחד יצחק, אגרות וכתבים

מסלול על יסודי (ז-י)

הלימודים במסלול זה כוללים :

לימודי דיסציפלינות
לימודי חינוך
התנסות בהוראה
לימודי יהדות – חיי עולם
לימודי חינוך אמוני
לימודי יסוד כלליים

לימודי חינוך

פרופ' שלמה קניאל

לימודי החינוך נועדו להכשיר את הסטודנטיות להורות ברמה אקדמית בתחומי החינוך השונים המשלימים את מקצועות ההתמחות.

מטרות משנה

1. הבנת היסודות העיוניים של מדע החינוך ומדעי העזר לחינוך (פסיכולוגיה, סוציולוגיה, פילוסופיה וסטטיסטיקה).
2. יישום מדע החינוך ומדעי העזר לטיפול בבעיות מרכזיות בחינוך והוראה.
3. ביצוע מחקרי הערכה וקבלת תשובות אמפיריות לשאלות המעסיקות את המורה (מורה נסאית).
4. למידה עצמאית בתחום החינוך, המאפשרת קריאה ביקורתית של מחקרים, תכניות לימודים ושיטות שונות.
5. הפעלת שיקול דעת (קבלת החלטות) עצמאי בתחומים השונים של מקצוע ההוראה. יכולת להחליט מה ניתן ליישום, מתי, כיצד ומדוע.
6. הפעלה של מערכת בקרה, משוב והפקת לקחים על תהליך ההוראה.
7. התנסות בדרכי הוראה שונות.
8. הכנת תשתית ללימודי תואר שני בחינוך.

מורה אקדמית בוגרת מכללת אורות ישראל תעמוד ברמה מקצועית גבוהה לאורך כל שנות עבודתה. לכן יש חשיבות להכשיר את המורה להמשיך ולהתפתח כלומדת עצמאית. המקצועיות והעצמאות של המורה תתבטא במספר תחומים: ידע עיוני מקיף, ידע מעשי מקיף, שימוש נכון בטכנולוגיה חינוכית וקריאה ביקורתית של חומר מדעי בתחום החינוך. מטרות אלה ישתלבו במטרות ההתמחות ויתוכלו אצל הלומדת לשלם אחד המתאחד בסיטואציה החינוכית בכיתה ובבית הספר.

חינוך אמוני חטיבת לימודים ייחודית במסלול העל יסודי

מכללת אורות ישראל שואפת לסייע לתלמידותיה לפתח השקפת עולם רחבה של חינוך אמוני.

צמד מילים כפול זה רומז לשלושה יעדים משלימים :

א. טיפוח גישה של חינוך תוך יניקה מיסודות של תורת ישראל בכלל ואמונה בפרט ;
ב. טיפוח אמונה בערך החינוך ופיתוח חזון הרואה חשיבות בשליחות חינוכית היום ;
ג. טיפוח גישה חינוכית המשכילה להנגיש את התכנים הנלמדים בשפה רלוונטית לחיי התלמיד הצעיר, באופן שהנלמד מתברר כמשמעותי לאתגרי חייו.
כדי לממש מטרות אלו נבנתה חטיבת לימודים ייחודית אשר תקנה לסטודנטיות יסודות של השקפת עולם חינוכית-אמונית, נוסף על שאר לימודי התורה, החינוך והדיסציפלינה. החטיבה מורכבת מארבעה קורסי חובה סמסטריאליים, המשולבים במסגרת שיעורי החובה הקיימים במערכת השיעורים, ומפורטים בטבלת לימודי החינוך.
הקורסים :

1. מחשבת החינוך – שנה א ;
2. חינוך אמוני בחיי הכיתה – שנה א ;
3. ניהול וחינוך כיתה – שנה ב ;
4. חינוך למידות – שנה ב.

חטיבה זו מתווספת למגוון פעילויות הקיימות זה מכבר במכללה, כגון העמקה בנושא חינוכי שנתי, ימי עיון וגיליונות "בעין חינוכית", אשר יחדיו נועדו להעשיר את הלומדת ולהעמיק את יכולתה לשמש מנהיגה חינוכית משמעותית השותפה לבניין דור העתיד של עם ישראל.

טבלה מסכמת ללימודי חינוך

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			1	מחשבת החינוך היהודי
			1	אסטרטגיות למידה והוראה
			1	היבטים קוגניטיביים בהוראה
			1	מבוא להוראה
			1	מטרות, דרכים להוראה והערכה
			4	סטטיסטיקה ושיטות מחקר / סמינר עיוני
			*1	חינוך אמוני בחיי הכיתה
		1		יסודות התפתחותיים בחינוך לערכים לפרט ולקבוצה
		1		היבטים הנעתיים ואישיותיים בהוראה
		1		ניתוח אירועים ברמת הפרט
		1		ניהול וחינוך כיתה
		4		מתודיקות להוראת שתי דיסציפלינות
		*1		חינוך למידות
		**2		סמינריון ביהדות
	1			תקשורת בין אישית כולל דרכי ריאיון, שיח ותצפית
	2			פרויקט דידקטי מחקרי
	1			חינוך והוראה לילדים בעלי צרכים מיוחדים
21	4	8	9	סה"כ

* לימודי חיי עולם

** לימודי יסוד

לימודי חינוך בתכנית עם לימודי פק"ם (פרט, קבוצה, מערכת)

סטודנטית הלומדת במסלול על יסודי שתי דיסציפלינות או מתמטיקה מורחב (אך לא בחינוך חברתי קהילתי), רשאית לבחור במסלול ייחודי ללימודי חינוך. בתכנית לימודים זו כלולות שעות רבות ומשמעותיות של לימודי תשתית והכנה לקראת תואר שני ביעוץ חינוכי. הלומדת במסלול זה יקל עליה להתקבל בתכניות לתואר שני ביעוץ חינוכי. בתכנית זו יש תוספת לימודים והתנסות חלקית בתחומי היעוץ החינוכי.

טבלה מסכמת לימודי חינוך בתכנית עם לימודי פק"ם

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			1	מחשבת החינוך
			1	חינוך למיטביות
			1	פסיכולוגיה א (פק"ם)
			1	דינמיקה קבוצתית באמצעות יצירות ספרותיות א
			1	גישות מסורתיות ומודרניות לחינוך למיטביות
			1	מבוא לתהליכי ריאיון א
			1	תהליכי שינוי בקבוצה באמצעות תקשורת
			1	מודעות עצמית
			4	סטטיסטיקה ושיטות מחקר
			*1	חינוך אמוני בחיי הכיתה
		1		היבטים קוגניטיביים בהוראה (פק"ם)
		1		ניהול וחינוך כיתה
		1		תקשורת ככלי למפגש עם האחר (ריאיון ב)
		2		ארגז כלים
		4		מתודיקה להוראת שתי דיסציפלינות
		*1		חינוך למידות
		**2		סמינריון ביהדות
	1			דינמיקה קבוצתית באמצעות יצירות ספרותיות
	1			חינוך והוראה לילדים בעלי צרכים מיוחדים
	2			פרויקט דידקטי מחקרי
1				הילד, המשפחה ובית הספר
2				תכניות מניעה ותיקון
28	3	4	9	12 סה"כ

* לימודי חיי עולם
** לימודי יסוד

ההתמחות לתנ"ך

הרבנית נעמי שחור

"לא ימוש ספר התורה הזה מפיד
והגית בו יומם ולילה
למען תשמר לעשות ככל הכתוב בו
כי אז תצליח את דרכך ואז תשכיל" (יהושע א, ח)

ההתמחות לתנ"ך שמה דגש על יצירת תשתית ידע תוך בניית זיקה נפשית אמונית לדבר ה'.

אחת המטרות החשובות של לימוד התנ"ך היא להוביל את הסטודנטית למעורבות רגשית ולהזדהות עם החומר הנלמד כתורת חיים. הלימודים מקנים ידע בספרי התנ"ך, בפרשנות, ביכולת תכלול והשקה עם מקצועות היהדות האחרים ובפיתוח כלים ללימוד עצמי. תכנית הלימודים בהתמחות לתנ"ך מכשירה את הסטודנטית להיות אישיות חינוכית להוראת תנ"ך בחטיבת הביניים ובחטיבה העליונה, הרואה בהוראה שליחות ודרך להתמודדות עם האתגרים החינוכיים והאמוניים של ימינו.

תכנית לימודי תנ"ך

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א		
			2	חומש : ויקרא	
		1	1	נביאים ראשונים	
			2	רש"י על התורה	
			2	מבוא לתנ"ך	
		2		חומש : בראשית/שמות/במדבר	
		2		רמב"ן על התורה	
		2		פרשנות משווה	
	1	1		כתובים	
	1	1		נביאים אחרונים	
2	2	2	2	מונוגרפיות ונושאי רוחב	
		*2		מתודיקה להוראת תנ"ך	
			**1	טעמי המקרא	
				סיורים	
26	2	4	11	9	סה"כ

* לימודי חינוך
** לימודי יסוד

ההתמחות לתורה שבעל פה

הרב אברם ווייס

ההתמחות לתורה שבעל פה נועדה להכשיר מורה אקדמית במקצועות המשנה וההלכה בבית הספר העל יסודי (ז-י) בחמ"ד. מטרה זו נחלקת לשלוש מטרות משנה: (1) בקיאות בתחומי ההוראה במשנה ובהלכה; (2) גישה לשאלות הלכתיות, היסטוריות, ספרותיות ופרשנות של ספרות התורה שבעל פה כפי שנידונו במחקר האקדמי; (3) למידה עצמאית והתמודדות עם ידע חדש.

פירוט דרישות ההתמחות

הקורסים בנויים בארבעה מעגלים:
 במעגל הראשון נמצאים קורסי המבוא המציגים את גישות חז"ל ליישום התורה שבכתב, יסודות עיוניים להבנה, ודרכי החקירה האקדמית של מקצוע התורה שבעל פה.
 במעגל השני נמצאים הקורסים העונים על הצורך בבקיאות ובניתוח טקסטים במשנה.
 במעגל השלישי נמצאים הקורסים העונים על הצורך בבקיאות ובניתוח טקסטים בהלכה.
 במעגל הרביעי נמצאים הקורסים העונים על הצורך באינטגרציה בין הדיסציפלינה וחקירתה ובין מעשה ההוראה.

תכנית לימודי תורה שבעל פה

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			1	מושגים בתורה שבעל פה
			1	תקופת התנאים
			1	מבוא לספרות חכמים
			1	לשון חכמים
			1	ביבליוגרפיה של התורה שבעל פה
			1	תקופת האמוראים
			1	מבוא לספרות חכמים – הגמרא
			1	מבוא לספרות חכמים – ספרות ההלכה
		1		תקופת הגאונים והראשונים
		1		מבוא לספרות חכמים – אגדה
		1		משנה – סדר זרעים
		1		סוגיות בהלכה – ברכות ותפילה
		2		קורס בחירה – תורה שבעל פה
		1		תקופת האחרונים
		1		מבוא לספרות חכמים – תפילה
		1		משנה – סדר מועד
		1		סוגיות בהלכה – שבת
	1			משנה – סדר נזיקין: חלק א
	1			סוגיות בהלכה – מועדים

	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
		2			האישה היהודייה
		2			שבת
		1			משנה – סדר נזיקין: חלק ב
		1			סוגיות בהלכה – הבית היהודי
			*2		מתודיקה להוראת תורה שבעל פה
26		8	10	8	סה"כ

* לימודי חינוך

ההתמחות למחשבת ישראל

הרב ד"ר אמיר משיח

יסודו של תחום הדעת המכונה "מחשבת ישראל" הוא במקורות היסוד של היהדות – במחשבת התורה ובהגות חז"ל. בתקופה שבתר חז"ל, התקופה המכונה "ימי הביניים", נתגבשה "ההגות הקלאסית" של מחשבת ישראל, המתייחסת לבירור מהות היהדות ואמתותיה על רקע המפגש בין עולם הדת לפילוסופיה הכללית. בעת החדשה חלו תמורות משמעותיות וההגות היהודית נתרחבה מעבר לתכניה של "ההגות הקלאסית" ומבחינות שונות, כגון במגוון כלי ביטוי ובמושאי החקר (החילון, הלאומיות, הציונות ועוד) ובטיב ההוגים (גם שאינם שומרי מצוות). העולם התרבותי המודרני המתחדש החל מעמיד במבחן התקפות את ההגות הדתית המסורתית תוך הצבת אתגרים אמוניים ורוחניים חדשים לאדם המאמין. בשל כך מחייב רכישת השכלה הגותית רחבה לצד יכולות חשיבה בניתוח תמורות תוך הפקת משמעויות, תוך שימוש בכלים ומושגים חדשים. יתר על כן, בעידן הפוסט מודרני דהיום מתעצמת האתגריות לאדם המאמין בשל התאפיינות הפוסט מודרניות בשלילת כל אמות מידה לקביעת אמת אחת או עולם ערכים נכון יותר תוך לגיטימציה לפרש מחדש הכול.

לאור הנ"ל נדרשת הכשרה מחשבתית המקנה דרכים וכלי התמודדות רלוונטיים, ובעיקר המכוונת לעיצוב עצמי של הלומדים לאימוץ גישת הכלת מגוון גישות תוך רכישת יכולות מסוגליות בגיבוש מענה הולם לאתגריה המחשבתיים של תקופתנו, לצד הענקת כלים הולמי תקופה לצמיחה רוחנית אישית בגיבוש הזהות האמונית והשקפת עולם, שלה כמורה ובעתיד תלמידיה.

מטרת ההתמחות היא להכשיר מורה בעלת דמות ואישיות מחנכת, להוראת מחשבת ישראל בבית הספר העל יסודי (ז-י), כתחום ידע בעל משמעות חינוכית, דתית ואמונית, תוך סיוע לתלמיד בגיבוש זהותו האמונית והשקפת עולמו הדתית. לשם כך הלומדת תוכשר בשלושה מישורים: (1) תורני אמוני; (2) אקדמי השכלתי; (3) חינוכי הוראתי.

תכנית ההכשרה

מאפיינים: לימודי ההתמחות יתאפיינו בבחינת תורת חיים רלוונטית וחויייתית הנוגעת לעיצוב הזהות הדתית-אמונית. במסגרת ההתמחות תלמד הסטודנטית את מושגי היסוד של אמונת ישראל תוך הפנמת עקרונות היסוד של תורת ישראל והבנת מהות היהדות. הלימוד יעניק ללומדת כלי ניתוח וחשיבה שיעצימו את היכולת ללימוד עצמי במקורות המחשבה היהודית לצורותיה ואת היכולת לדון בבעיות עיוניות אקטואליות לאור מקורות היהדות. התכנית תכלול לימוד יצירות, הוגים ושיטות לתקופותיהן, סוגיות יסוד ונושאים תוך ניתוח טקסטים ורכישת מיומנויות חקר.

תכנית לימודי מחשבת ישראל

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			2	מבוא למחשבת ישראל ופילוסופיה
			2	תולדות המחשבה היהודית בימי הביניים והשלכותיה בעת החדשה
			1	מחשבת המקרא ופרשנות הגותית
			1	מחשבת חז"ל בהלכה ובאגדה
			2	ספר הכוזרי
		2		משנת רס"ג
		1		ספר חובות הלבבות
		1		אגרות הרמב"ם
		2		מבוא לתורת החסידות
		1		מבוא לתורת הקבלה
		1		סוגיות באמונה
		2		מחשבת הרב קוק
	1			מבוא להגות הרמב"ם
	2			תולדות המחשבה היהודית בעת החדשה (המאה העשרים)
	1			הפרשנות הפילוסופית למקרא בימי הביניים
	2			שיטת המוסר במשנת מהר"ל
	1			תורת המידות – הרב קוק
	1			קורס בחירה
		*2		מתודיקה להוראת מחשבת ישראל
26	8	10	8	סה"כ

* לימודי חינוך

ההתמחות להיסטוריה של עם ישראל

ד"ר אמנון חבר

"מי פעל ועשה קורא הדורות מראש"

(ישעיהו מא, ד)

ההתמחות להיסטוריה ולתולדות עם ישראל (היסטוריה ואזרחות) במכללת אורות ישראל היא היחידה מסוגה בחינוך הדתי, ומטרתיה להכשיר את הסטודנטיות ליעדים הבאים:

1. הכשרת מורות להיסטוריה ולאזרחות מתוך תחושה של שליחות ואחריות לעתידה של מדינת ישראל ולעיתיד העם היהודי;
2. טיפוח הזהות והזהדות של התלמיד עם המורשת ההיסטורית של עמו וארצו;
3. חינוך הסטודנטיות ודרכן את התלמידים לפתח מעורבות חברתית ופוליטית בנעשה סביבן, במקום מגוריהן, בארץ ובעולם היהודי;
4. הדגשת "מדינת ישראל כראשית צמיחת גאולתנו", תוך הבלטת האמצעים והדרכים להנחיל הכרה ותחושה זו לתלמידים;
5. פיתוח ההכרה ההיסטוריוסופית של דברי חז"ל והרב קוק זצ"ל, הרואה את השגחתו של הקב"ה 'שר ההיסטוריה' של עם ישראל והעולם כולו, תוך הבלטת שליחותו האלוקית של עם ישראל וקיומו הנצחי של עם ישראל, כעדות להשגחת ה' על עמו.

בין מתודות הלימוד בהתמחות

1. הבנת דרכי החשיבה ההיסטורית וכלי עבודתו של ההיסטוריון;
2. רכישת כלים בסיסיים לעיון במקורות היסטוריים ולניתוחם;
3. פיתוח יכולת לנקוט עמדה ביקורתית כלפי תכנים ודעות הבאים לידי ביטוי במחקרים ההיסטוריים הנלמדים;
4. הכרה עם גישות היסטוריוגרפיות שונות, תוך עמידה על הגורמים לשונותן (דרכי מחקר, סוגי מקורות, השאלות ההיסטוריות הנשאלות ועוד);
5. רכישת כלים דידקטיים מגוונים להוראת היסטוריה ואזרחות בדרכים חווייתיות, המותאמות לרוח הדור;
6. פיתוח תכנית ייחודית לראיית היסטוריה בעין אמונית, תוך מתן דגש על החלק היישומי, בניית שיעורים בהיסטוריה בשילוב של ראייה אמונית עם ראייה אקדמית;
7. התמודדות עם בעיות הנובעות מהמתח שבין המבט ההיסטורי לאמונה היהודית או בין תכני ההוראה למסורת היהודית, במסגרת בית מדרש יוצר;
8. פיתוח וקידום **מרכז לחקר השואה** ודרכי הוראתה, ע"ש בנימין ומלכה (מלה) דורמבוס ז"ל, בשיתוף עם "יד ושם" ומכון "יד זהבה";
9. "היסטוריה בשטח" – שילוב של 12 סיורים לימודיים במהלך ארבע השנים, להיכרות ישירה עם תכני הלימוד שנלמדו, ומפגשים אישיים עם אנשים שעשו היסטוריה.

תכנית לימודי היסטוריה של עם ישראל

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			2	מבוא לעת העתיקה
			2	מבוא לימי הביניים
			2	אסטרטגיות קיום יהודיות בתקופת השואה
			2	המשטר במדינת ישראל – אזרחות
			1	חשיבה היסטורית
			1	ביבליוגרפיה – היסטוריה
		2		מבוא לעת החדשה
		1		תולדות היהודים מכיבוש רומי ועד לכיבוש המוסלמי
		1		תנועות ודמויות משיחיות בימי הביניים
		2		התפוצות היהודיות בתקופת בית שני
		1		הציונות הדתית – אידאולוגיה ואבות מייסדים
		1		הציונות הדתית במבחן המעשה
		2		סדרת קהילות יהודיות בעולם : ארה"ב / אתיופיה / תימן וכדומה
	2			אירופה וארה"ב במאה העשרים
	2			ירושלים במרוצת הדורות
	1			ארץ ישראל בתקופת החשמונאים
	1			רומא מרפובליקה לקיסרות
		*2		מתודיקה להוראת היסטוריה
				סיורים
26	6	10	10	סה"כ

* לימודי חינוך

ההתמחות ללימודי ארץ ישראל

ד"ר איל דודסון

מטרת ההתמחות היא להכשיר מורה אקדמית למקצוע לימודי ארץ ישראל בבית הספר העל יסודי (ז-י).

מטרות ההתמחות משלבות ביניהן את:

1. לימוד המתודה המדעית, ודרך החקירה של לימודי ארץ ישראל כנגזרת ממקצועות ההיסטוריה, הגאוגרפיה, התני"ך והתורה שבעל פה בשילוב הדיסציפלינות האחרות;
2. בקיאות בתוכן ההוראה ובדרכי ההוראה תוך דגש על הוראה רב תחומית;
3. פיתוח היכולת ללמידה עצמאית, יכולת קישור והתאמה לדיסציפלינות שונות הקשורות ללימודי ארץ ישראל;
4. הכנה מעשית של הסטודנטית בצד הדידקטי להוראה ולהדרכה בסיוור;
5. העמקה בתחום הערכים, שילוב תורת ישראל ארץ ישראל ועם ישראל;

מטרות משנה

א. לימוד המתודה המדעית

הבנת דרכי החשיבה של גישה בין תחומית בכלל ושל אופי העיסוק בלימודי ארץ ישראל בפרט. הכרת דרכי החקירה השונות בלימודי ארץ ישראל וראייתן במסגרת דיסציפלינה מדעית: הבנת הזיקה שבין ההיסטוריה והגאוגרפיה לתחומי דעת אחרים החשובים (באמצעות הקורסים בהיסטוריה, בגאוגרפיה היסטורית, חי וצומח, יהדות ובמיוחד הקורסים הרגיונאליים).

1. רכישת כלים בסיסיים לעיון ולניתוח מקורות היסטוריים, גאוגרפיים וגאוגרפיים-היסטוריים הקשורים לארץ ישראל, והרחבה של נושאים נוספים שמהם עולה תפיסת ארץ ישראל כמכלול ואפשרות לנתחם (בין השאר באמצעות הקורסים בתולדות ארץ ישראל ובתרגיל ביבליוגרפי);

2. פיתוח היכולת לנקוט עמדות ביקורתיות כלפי תכנים ודעות הבאים לידי ביטוי במחקרים היסטוריים, גאוגרפיים וגאוגרפיים-היסטוריים, ובחינת זיקתם לתחומים נוספים הקשורים למכלול הארץ ישראלי, הנלמדים והעתידים להילמד (באמצעות סמינריון מתודי וסמינריון בתחום הדיסציפלינה).

בתחום המחקרי יש דגש על פיתוח המודעות להתחדשות המתמדת של תחומים הנידונים במכלול הארץ ישראלי, תוך הפגשת הסטודנטיות עם גישות שונות ומנוגדות. כל זאת ייעשה על ידי הקניית התמצאות בספרות מקצועית ובכתבי עת ובעזרת סיורי שדה שיאפשרו למורה לעתיד להתעדכן בהמשך דרכה באופן עצמאי ובלתי מודרך בנושאי המשנה השונים שהיא עתידה לעסוק בהם. תשומת הלב תוסב גם לתהליכים גאוגרפיים והיסטוריים שונים ודרך הופעתם בארץ ישראל;

3. בחינה משכלת של מקומה של ארץ ישראל בעולם המחשבה היהודית לאור המציאות ותכונותיה הריאליות.

ב. בקיאות בתוכן ההוראה ודרכי ההוראה

1. בקיאות בתכנים של לימודי ההיסטוריה, הגאוגרפיה והגאוגרפיה-ההיסטורית של ארץ ישראל הנדרשים להוראה בבית הספר העל יסודי (ז-י) (באמצעות הקורסים המשקפים את ההיסטוריה: מבוא לתולדות ארץ ישראל מתקופת המקרא ועד לתקופה הרומית, מבוא לתולדות ארץ ישראל מהתקופה הרומית ועד סוף התקופה הביזנטית, ומבוא לתולדות ארץ ישראל בימי הביניים והעת החדשה, ובאמצעות קורסים המשקפים את הגאוגרפיה: גאוגרפיה של האדם, גאוגרפיה עולמית חבלית, אקלים וטופוגרפיה, חי וצומח, ארכיאולוגיה, גאוגרפיה פיזית, גאומורפולוגיה, פרקי יהדות הקשורים בארץ ישראל);
2. פיתוח מודעות למורכבותם של תהליכים היסטוריים, גאוגרפיים וגאוגרפיים-היסטוריים והשפעתם של אלה על אלה. בנוסף, התייחסותם לתהליכים שונים הקשורים בארץ ישראל (באמצעות הקורסים גאוגרפיה חבלית וגאוגרפיה היסטורית של ארץ ישראל ביהודה ובשומרון, בנגב ובגליל, במישור החוף);
3. היכרות עם גישות שונות בחקר ארץ ישראל תוך עמידה על הגורמים לשונותן של דרכי מחקר וסוגי המקורות השונים (בעזרת הסמינריון המתודי, הסמינריון המחקרי, והתרגיל הביבליוגרפי);
4. פיתוח יכולת הוראה רב-תחומית בנושאי למידה מתאימים, סיורים וכיו"ב (באמצעות הקורסים: הסיור הקצר, שיעורי המתודיקה, הקורסים הרגיונאליים והגאוגרפיים-היסטוריים);
5. היכרות עם ביטויי הגאוגרפיה, ההיסטוריה והטבע במקרא ובספרות חז"ל, הכרת פרשנויות שונות ומשמעותן הרעיונית (באמצעות הקורסים: מצוות התלויות בארץ, ארץ מקרא, ארץ ישראל וחכמיה בתקופות המשנה והתלמוד).

ג. היכולת ללמידה עצמאית

למידה עצמאית: רכישת ידע חדש, ביקורתיות ברמה מדעית, יישום להוראה, הפקת לקחים מהיישום (באמצעות הקורסים, בעזרת תרגילים, ובעיקר באמצעות הסמינריון הדידקטי והסמינריון המחקרי בתחום הדיסציפלינרי).

ד. הכנה של הסטודנטית להוראה בצד הדידקטי

1. רכישת כלים דידיקטיים הדרושים להוראה של לימודי ארץ ישראל (בעיקר באמצעות שיעורי המתודיקה, הדידקטיקה, הסמינריון המתודי והעבודה המעשית);
2. הסיור ככלי דידיקטי אינטגרטיבי המשלב מספר תחומים הקשורים בארץ ישראל (באמצעות קורס הסיור הקצר והטיול, העבודה המעשית והסמינריון המתודי);
3. לימוד הנושא האינטגרטיבי כאתגר דידיקטי, המשלב תחומים שונים שעניינם ארץ ישראל (באמצעות קורס הסיור הקצר והטיול, מצוות התלויות בארץ, גאוגרפיה היסטורית של ארץ ישראל בתקופת המקרא, קורסים בתולדות ארץ ישראל וארץ ישראל וחכמיה בתקופת המשנה והתלמוד).

ה. העמקה בתחום הערכי
 הסטודנטית תרכוש כלים להנחיל ערכים הנשאבים מתחום היהדות, ההיסטוריה,
 הטבע והסביבה קרובה, תוך כדי ביצוע הסיור הלימודי.

תכנית לימודי ארץ ישראל

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			2	מבוא לגאוגרפיה פיזית
			1	טופוגרפיה ושימוש במפה
			1	חי וצומח של ארץ ישראל
			1	תורת האקלים
			2	מצוות התלויות בארץ (הלכה)
			1	הסיור הקצר והטיול
			2	סיורים
			1	ארכאולוגיה של ארץ ישראל בתקופת המקרא
			1	ארכאולוגיה של ארץ ישראל בתקופת המשנה והתלמוד
		1		גאולוגיה וגאומורפולוגיה
		2		יהודה ושומרון או ירושלים – פרקים בגאוגרפיה היסטורית
		1		גאוגרפיה היסטורית של ארץ ישראל בתקופת התלמוד
		1		הנגב – פרקים בגאוגרפיה היסטורית
		1		גליל – פרקים בגאוגרפיה היסטורית
		2		גאוגרפיה היסטורית של ארץ ישראל בתקופת המקרא – ארץ מקרא
	2			גאוגרפיה עולמית חבלית
	1			האדם וסביבתו בתקופת המקרא
	1			מבוא לתולדות ארץ ישראל בתקופת המקרא
	1			מישור החוף – פרקים בגאוגרפיה היסטורית
		*2		מתודיקה של לימודי ארץ ישראל
			קמפוס	מבוא לתולדות ארץ ישראל מתקופת המקרא ועד לתקופת הרומית
		קמפוס		תפיסת מכלול נוף אדם

	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
	**1	קמפוס			ההיסטוריה של ארץ ישראל בתקופת המנדט
					סיורים ***
26	1	5	8	12	סה"כ

* לימודי חינוך

** שלושה ימי קמפוס ייחשבו 1 נ"ז

*** כל סטודנטית חייבת ב-36 ימי סיור כחובת ההתמחות להסמכתה. לכל סיור מוגש דו"ח סיור בנושאים המודגשים בו ושילובם במערכת הלימודים, ובו פירוט המסלול. כמו כן יש התייחסות למחקרים ולפרסומים רלוונטיים, העוסקים במסלול הטיול. רוב הסיורים צמודים לשיעורים והם חלק אינטגרלי מהם. תוך כדי הסיור ובסיכומו הסטודנטית עוסקת בצד הדידקטי של הדרכת הסיור והעמקה בתוכני הלימוד.

ההתמחות לספרות

פרופ' הלל ויס
גב' מירה לוינגר

ההתמחות לספרות במכללת אורות ישראל גיבשה מסלול לימודים חווייתי הנשען על ידע בתורת הספרות בשילוב עם עולם ערכים תורני, מוסרי והומני.

בעולם של תמורות וטלטלות עזות, בעידן של תנועות פוסט מודרניסטיות כלליות ובעיות ביטחוניות מקומיות, יש בכוחה של הספרות בתיווכה של מורה מבינה, קשובה ותומכת לתת מענה לתחושות הבלבול והמבוכה של בני נוער, ולנהל דיאלוג פתוח עם תלמידים סביב נושאים בעייתיים העולים תוך כדי לימוד היצירות.

באמצעות המפגש עם מגוון יצירות ספרותיות מבטא התלמיד בבית הספר את קשייו, לבטוי וחרדותיו. באמצעות דיון והנחיה של המורה הוא מגבש את זהותו, את ה"אני מאמין" שלו. שיעורי הספרות ירחיבו את עולמם של הלומדות, יעמיקו את המודעות העצמית, את הרגישות לזולת ויטפחו את החוויה האסתטית של התלמידים.

בהתמחות לספרות מכשירים את הסטודנטיות להוראת ספרות בחטיבת הביניים ובחטיבה העליונה מבחינה מקצועית ומבחינה פדגוגית.

מבחינה מקצועית התכנית מקנה ידע ובקיאיות בתורת הספרות על רבדיה השונים: התייחסות ליוצרים, לז'אנרים, לתקופות היסטוריות ולתהליכים חברתיים-תרבותיים המשתקפים ביצירות. הקורסים המגוונים מפגישים את הסטודנטית עם מבחר של יצירות מהקלאסיקה ומספרות בת זמננו, יצירות מארון הספרים היהודי בצד יצירות מהספרות העברית המודרנית. הסטודנטית תיחשף גם לזרמים השונים באמנות ולזיקה בין הספרות לאמנות.

מבחינה פדגוגית התכנית מספקת אסטרטגיות למידה מגוונות המותאמות לאוכלוסיות יעד שונות. המתודות השונות מעמיקות את הניתוח האינטלקטואלי ומעודדות את החוויה הרגישית. מושם דגש מיוחד על כתיבה יצירתית המובילה לדרכי מבע מגוונות ועל הפוטנציאל התרפויטי של הטקסט הספרותי. יש בכוחם של שני תחומים אלו ליצור מעורבות אישית כלפי היצירה הספרותית, להעמיק את המודעות העצמית ולגבש תפיסת עולם אמונית והומנית.

נוסף על הפן האקדמי והפן הפדגוגי ההתמחות לספרות היא התמחות חווייתית, תוססת וגדושה בפעילויות מעשירות מעבר לתכנית הלימודים הפורמלית:

- מדרש ספר – "דורשים" ספר הנמצא בכותרות.
- סיפורו של מקום – סיורים לימודיים סביב מקומות וגיבורים ספרותיים.
- הצגות תאטרון – היכרות עם הדרמה שעל הבמה.
- תערוכות – ביקור בליווי הדרכה.
- ימי עיון – רב שיח בנושאים שעל סדר היום.

החוג לספרות במכללת אורות מכשיר מורות לספרות עם ידע ועם "נשמה".

תכנית לימודי ספרות

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			2	יצירת עגנון
			1	תורת השיר והפרוזה
			1	סדנה לכתיבה יוצרת
			1	בשבילי המשפחה בעולם הספרות
			1	קריאה מונחית
			1	תשתיות מקראיות בשירה העברית
			1	ספרותרפיה
		1		שירת הקודש
		1		התהליך התרפויטי בשירה ובאמנות
		1		דרמה מודרנית
		1		בין בדיון לממשות
		1		זמן, מקום וחלום
		1		הז'אנר המדרשי
	1			ממודרניזם לפוסטמודרניזם
	1			הוראת הנובלה והרומן
	1			בין ספרות לאמנות – הוראה בין תחומית
	1			שירת שנות ה-60-90
	1			יוצרים מן המזרח
	1			עיון בסיפור החסידי
	1			ההומור והסאטירה
1				שירה ישראלית בת זמננו
1				טיפוח האינטליגנציה הרגשית באמצעות ספרות
2				השירה הלאומית מביאליק עד ימינו
1				ספרותנו העברית – המשך או מהפכה?
		*2		מתודיקה להוראת ספרות
26	5	7	8	סה"כ

* לימודי חינוך

ההתמחות למתמטיקה

ד"ר דוד זייטון

- ההתמחות למתמטיקה נועדה להכשיר מורות ברמה אקדמית להוראת המתמטיקה בבית הספר העל יסודי (ז-י). מטרה זו מתחלקת לשלוש מטרות עיקריות:
1. בקיאות והבנה מעמיקה במספר תחומים של המתמטיקה הגבוהה המתייחסים לנושאי הלימוד בבית הספר העל יסודי (ז-י);
 2. השכלה כללית במספר נושאים מתמטיים קלאסיים תוך הדגשת המבנה הלוגי המדויק של המקצוע הנלמד;
 3. למידה עצמאית והיכולת לרכוש מידע ולבקר בתחום המתמטיקה.
- הקורסים במתמטיקה שנבחרו להוראה מהווים את המקצועות הנגישים ביותר של המתמטיקה הגבוהה. הם חושפים את הלומד למגוון דרכי ההוכחה והמושגים המתמטיים, מרגילים לחשיבה לוגית-מתמטית ומקנים זווית ראייה רחבה לחומר הנלמד בבית הספר העל יסודי (ז-י).

תכנית לימודי מתמטיקה

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			3	מתמטיקה בדידה (תורת הקבוצות)
			2	גאומטריה אוקלידית
			1	וקטורים
			1	גאומטריה אנליטית
			2	אלגברה לינארית א
			4	חשבון אינפיניטסימלי א
		2		אלגברה לינארית ב
		4		חשבון אינפיניטסימלי ב
		3		אלגברה מופשטת א
		2		תורת המספרים
		2		הסתברות
		* 2		סטטיסטיקה
		3		משוואות דיפרנציאליות
		1		חשיבה מתמטית
	4			אנליזה ג
	3			גאומטריה פרויקטיבית
	3			אלגברה מופשטת ב
	*1			לוח עברי
	1			דרכי הוראת המתמטיקה
2				תורת הגרפים
4				פונקציות מרוכבות
1				סמינריון בחשיבה מתמטית

	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			*1		הוראת הגאומטריה
			*2		מתודיקה להוראת המתמטיקה
48	7	11	17	13	סה"כ

* לימודי חינוך

המתמחה במתמטיקה פטורה מקורס סטטיסטיקה ושיטות מחקר בלימודי חינוך

תכנית לימודים לסטודנטית במתמטיקה המתמחית להוראה גם באחד מתחומי היהדות

הערה: תואר B.Ed. הוא בהתמחות מורחבת במתמטיקה, ותעודת ההוראה היא למתמטיקה ולאחד ממקצועות היהדות.

תנ"ך

קורסי התמחות בתנ"ך – 26 ש"ש
מתודיקה תנ"ך – 2 ש"ש

תושב"ע

קורסי התמחות בתושב"ע – 26 ש"ש
מתודיקה תנ"ך – 2 ש"ש

מחשבת ישראל

קורסי התמחות במחשבת ישראל – 26 ש"ש
מתודיקה תנ"ך – 2 ש"ש

ההתמחות לאנגלית

ד"ר ויטלא ארזי

בתחילת המאה ה-21 אנגלית היא ללא ספק השפה המרכזית בעולם המפותח, עם כ-350,000,000 דוברי אנגלית כשפת אם, כמספר הזה דוברי השפה כשפה שנייה, ועוד מיליונים של דוברי השפה העושים בה שימוש מקצועי רצוף. האנגלית היא השפה המקובלת במפגשים בין-לאומיים, במסחר, בתיירות, באקדמיה, במחקר מדיה טכנולוגיה ומדע ובאינטרנט. מיליוני הספרים וכתבי העת הנדפסים באנגלית ברחבי העולם, כמו גם אתרי התוכן, המידע והפורומים המקצועיים באינטרנט, הפכו את השפה לגשר אל עולם הידע.

התרבות הקשורה בשפה הנרכשת מהווה מרכיב משמעותי ברכישת השפה ושימוש מובנה ומושכל בעולם התרבותי ובערכים של הלומדת מקדם את רכישת השפה הזרה. לכן חיוני שהמורה לאנגלית, בוגרת מכללת אורות ישראל, תהיה בעלת ידע בתכנים הקשורים לתרבות האנגלית ובעלת יכולת לזהות ולהשתמש בתחומי תרבות ומסורת יהודיים המסייעים להעצמת רכישת השפה הזרה אצל הלומד בחינוך הממלכתי דתי.

מטרות תכנית הלימודים

1. **מיומנויות שפה (language competency)**
הבוגרת תהיה מיומנת בכל ההיבטים של התקשורת בשפה האנגלית, הדבורה והכתובה, תבין שפה מדוברת וכתובה בהקשרים מגוונים ותוכל לתקשר ברהיטות, בדייקנות, ובביטחון תוך יכולת להתאים את השפה להקשר, לקהל, ולמטרה.
2. **בלשנות ותיאוריות ברכישת שפה (linguistics and language acquisition theories)**
הסטודנטית תלמד ותחקור את בסיסי התוכן הנוגעים למבנה השפה, להגייה, לפונטיקה ולפונולוגיה, לתנאים הפסיכולוגיים והסוציולוגיים של רכישת שפה, ולתהליכים ברכישת שפה זרה ובהקנייתה.
3. **ספרות ותרבות (literature and culture)**
הסטודנטית תלמד את השפה, את הספרות ואת התרבות האנגלית על גווניה השונים, תיחשף לשונות בשפה האנגלית, הבאה לידי ביטוי בטקסטים הספרותיים, ותהיה בעל יכולת להשתמש במקורות ספרותיים בהוראה. הסטודנטית תלמד לשלב תכנים וערכים יהודיים בהוראת אנגלית תוך הכרה והתייחסות להבדלים תרבותיים העולים ברכישת שפה זרה.
4. **הוראת אנגלית כשפה זרה (TESOL)**
הסטודנטית תלמד תאוריות, גישות ומתודות בהוראת שפה ובמדידה והערכה, תפתח מיומנויות מתקדמות בטכנולוגיות הנדרשות להקניית שפה ותהיה מסוגלת ליישם בתהליך התכנון והביצוע של שיעוריה.

תכנית הלימודים של משרד החינוך (1998) עברה מעיסוק במיומנויות ובכישורי שפה לעיסוק ברכיבים (domains) הנחוצים לתפקוד יעיל בשפה האנגלית בהקשריה השונים. הרכיבים עליהם מצביע משרד החינוך הם: (א) אינטראקציה חברתית; (ב) נגישות למידע כתוב ומדובר; (ג) הצגת מידע; (ד) הערכת שפה ספרות ותרבות.

על בסיס הנחות ומטרות אלו נבנתה תכנית הלימודים להכשרת מורים לאנגלית בגישה אינטגרטיבית, המשלבת את בסיס הידע והתוכן (מיומנויות שפה), שאותו אמורה הסטודנטית ללמד, עם בסיס ידע תאורטי תומך מהדיסציפלינות האקדמיות הבונות את הגישה להוראה ולהקניית שפה (בלשנות תאורטית ויישומית, וספרות אנגלית), עם ידע, הבנה והתנסות בתחומים הפדגוגיים והדידקטיים הייחודיים להוראת שפה זרה. תכנית הלימודים מתוכננת כמהלך מובנה, מדורג ורציף המאגד בתוכו בצורה הרמונית את כל התחומים המצוינים לעיל, תוך מתן דגש על התנסות מעשית ותהליכים רפלקטיביים מובנים המסייעים לסטודנטית לשלב את מכלול התכנים לכלל מבנה אינטגרטיבי שלם. במהלך העבודה המעשית תתנסה הסטודנטית במגוון פעילויות לאורך מסלול לימוד השפה בבתי הספר בארץ, הן בבית הספר היסודי הן בבית הספר העל יסודי, בעבודה בכיתות הטרוגניות ובהתייחסות לאוכלוסיות מגוונות.

תכנית לימודי אנגלית

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			1	Phonetics
			(2) 1	Oral Proficiency 1
			2	Written Proficiency 1
			2	Pedagogical Grammar
			2	Literature 1
			1	Phonology
		2		Written Proficiency 2
		2		Oral Proficiency II
		1		Curriculum Planning
		1		Tesol 4-5-6
		1		CALL – יישומי מחשב מתקדמים להוראת אנגלית
		2		English Literature 2
		1		Introduction to Linguistics
		1		Applied Linguistics
		1		Teaching Literacy *
		1		Translation Skills or advanced course
	1			Psycholinguistics or Sociolinguistics

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
	1			Language Assessment
	2			Tesol 7-8-9
	1			Games for EFL
	1			Children's Literature (on-line)
	1			ELT to students with LD–theory *
	1			ELT to students with LD– practice
	1			Holocaust Literature
	1			Pedagogical Issues in Literature
	2			Didactic Seminar
	+	+	+	מבחן הסמכה
34	12	13	9	סה"כ

* סטודנטית בהתמחות לשלב"ר – פטורה

בכל אחת משלוש שנות הלימוד הראשונות על הסטודנטית לעמוד בבחינת מיומנויות שפה (proficiency test) המשלבת קריאה, כתיבה, שיחה-דיבור ופרזנטציה.

מבחני הסמכה

Proficiency Test 1 – שנה א

Proficiency Test 2 – שנה ב

Proficiency Test 3 – שנה ג

סטודנטיות בהתמחות לאנגלית פטורות מהקורסים בלימודי חינוך: פרויקט דידקטי מחקרי וחינוך והוראה לילדים בעלי צרכים מיוחדים.

ההתמחות לחינוך חברתי קהילתי

מוקד קידום נוער

ד"ר נורית סרי

דורנו הוא דור נפלא, דור שכלו תמהון [...] הוא מורכב מהפכים שונים, חושך ואור משמשים בו בערבוביה. הוא שפל וירוד, גם רם ונשא. הוא כולו חייב, גם כולו זכאי. **אנחנו חייבים לעמוד על אפיו למען נוכל לצאת לעזרתו** (הראי"ה קוק, מאמר הדור)

ההתמחות לחינוך חברתי קהילתי – מוקד קידום נוער מכשירה אנשי חינוך לעבודה עם נוער במסגרת בית הספר ומחוצה לו. תכנית הלימודים משלבת תכנים מתחום החינוך החברתי ומתחום קידום נוער בסיכון. התכנית כוללת שילוב בין ידע תאורטי, הקניית כלים ומיומנויות לעבודה בשדה, והתנסות מעשית בעבודה עם נוער בסיכון.

תחומי הלמידה בהתמחות עוסקים ב:

- תפיסות עולם תורניות ערכיות בחינוך הנוער וההשתמעות למעשה החינוכי;
- אפיוני התנהגות של נוער מנותק;
- מיומנויות וכלים לעבודה פרטנית עם נוער בסיכון;
- תפיסת תפקיד וזהות מקצועית של עובד קידום נוער;
- עקרונות ומתודות בחינוך החברתי;
- מיומנויות להנחיית קבוצה ולעבודה קבוצתית;
- נוער דתי בסיכון – מאפיינים ייחודיים ודרכי התמודדות.

ההתנסות המעשית בהתמחות כוללת היכרות עם מסגרות קידום נוער, התנסות במסגרת היחידות לקידום נוער בהתערבות חינוכית-טיפולית פרטנית וקבוצתית, והיכרות עם היבטים של חינוך חברתי קהילתי ושל מניעת נשירה בבית הספר.

בוגרות ההתמחות זכאיות לתואר ראשון בתחום, לתעודת עובד חינוך בהתמחות לקידום נוער בסיכון, ולרישיון עובד חינוך בהתמחות לקידום נוער בסיכון (נוסף על תעודת הוראה ותואר ראשון במקצוע נבחר נוסף). רישיון עובד חינוך ניתן לאחר ביצוע סטאז' בהצלחה. תעודות אלה מקנות לבוגרות ההתמחות אפשרות לעסוק עם נוער במסגרת בית הספר ובמסגרות חוץ בית ספריות לקידום נוער בסיכון.

תכנית לימודי חינוך חברתי קהילתי

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			1	עקרונות החינוך הבלתי פורמלי
			1	נוער ונעורים בחברה המודרנית
			1	מתודות, פעילויות ומסגרות על פי עקרונות החינוך הבלתי פורמלי
			*1	חינוך לערכים – מוקד פילוסופי אמוני
			1	מבוא לקידום נוער
			1	תהליכים ותמורות בפיתוח שירותים לטיפול בנוער מנותק
			1	ריאיון ותקשורת
			*1	התערבות ומניעה – התהליך הטיפולי
			1	מניעת נשירה בקרב מתבגרים
			2	היבטים של חינוך חברתי ומניעת נשירה בבית ספר
			1	תהליכים קבוצתיים
			**	סיורים – מסגרות קידום נוער
		*2		מיומנויות הנחיה והדרכה
		1		סטייה חברתית והתנהגויות סיכון בקרב מתבגרים
		1		תכניות התערבות קבוצתית בעבודת קידום נוער
		2		התערבות קוגניטיבית התנהגותית
		1		שיטות התערבות מגוונות עם נוער בסיכון
		1		נוער דתי בסיכון
		2		פרקטיקום – סדנה מלווה התנסות
		1		התערבות במסגרות בלתי פורמליות של נוער בסיכון
	1			דילמות הלכתיות ואתיות בחינוך מתבגרים
	1			פסיכופתולוגיה של מתבגרים
	1			השכלה וטיפול בנוער בסיכון
	1			מנהיגות נוער
	2			פרקטיקום – סדנה מלווה התנסות
1				תפיסת התפקיד של עובד קידום נוער וזהותו המקצועית
26	1	6	9	10

* לימודי חינוך

** חובת השתתפות בארבעה סיורים במסגרות קידום נוער

סטודנטיות בהתמחות לחינוך חברתי קהילתי פטורות מהקורסים בלימודי חינוך: ניתוח אירועים ברמת הפרט ויסודות התפתחותיים בחינוך לערכים.

עבודה מעשית

שנה ב : 5 שעות שנתיות ביחידות לקידום נוער וחובת השתתפות בהדרכה אישית.
שנה ג : 5 שעות שנתיות ביחידות לקידום נוער וחובת השתתפות בהדרכה קבוצתית.

הערה : עבודה מעשית בשנים ב, ג יתבצעו בימי חמישי.

ההתמחות לתקשורת

ד"ר ירון כץ
גב' פנינה פרנקל

התקשורת הופכת כיום לגורם רב עצמה המעצב ומשפיע על כל תחומי החיים – פוליטיקה, כלכלה, תרבות, אמנות, חיי הכלל וחיי הפרט. התקשורת החדשה כוללת מגוון אמצעי תקשורת המונים: עיתונות כתובה ואלקטרונית, וידאו וקולנוע, כתבי עת ומולטימדיה, פרסום ושיווק, תעמולה ויחסי ציבור, ורשתות מחשב ואינטרנט.

תקשורת ההמונים היא האמצעי לקיום השיח הציבורי שהוא הבסיס לחיים דמוקרטיים. התקשורת היא מכשיר חיוני בכל פעילות חברתית, אמצעי שאי אפשר בלעדיו בחינוך הפורמלי והחברתי-קהילתי. אנו חיים ב"חברת המידע" שבה חלק ניכר מעובדי השירותים עוסקים באיסוף, באיתור, בעיבוד, בנייתוח, בהפקה ובהפצת מידע. כל אזרח הוא צרכן ויצרן של מסרים תקשורתיים ולכן הופכת התקשורת לכלי מרכזי בחיינו.

תכנית הלימודים בתקשורת מיועדת להכשיר סטודנטיות לשימוש מושכל בתקשורת המונים על פי יסודות החינוך הדתי תוך שימת דגש על ביקורתיות, יכולת חשיבה ושיקול דעת בנושאים השונים הקשורים בתקשורת.

החשיבות בהענקת תואר להוראת תקשורת הביאה להכללת לימודי תקשורת בתכניות הלימודים של בתי ספר רבים. בוגרות ההתמחות השתלבו בהוראה בתיכונים ובאולפנות בכל רחבי הארץ. חלקן המשיכו ללימודי תואר שני ואחרות עוסקות במקצועות התקשורת השונים. תכנית הלימודים בתקשורת מקנה גם בסיס מעשי מיטבי להשתלבות באולפני רדיו וטלוויזיה.

לרשות הסטודנטיות עומדים מתקנים משוכללים להעברת החלקים המקצועיים והמעשיים של התכנית, ובהם אולפן רדיו, אולפן טלוויזיה ומעבדות מולטימדיה ומחשבים. ההתמחות לתקשורת מפעילה תחנת רדיו חינוכית בשיתוף עם "קול ישראל", המשדרת לציבור בתדר 106FM. שיתוף הפעולה עם "קול ישראל" הוא פורה ומבורך ומתקיים מעבר להפעלה הסדירה של תחנת הרדיו.

בהקמת אולפני הרדיו והטלוויזיה ובהפעלתם הושקעו ומושקעים משאבים ומאמצים רבים. אין ספק כי השילוב הנכון בין דרישות אקדמיות והכשרה מקצועית תורם להצלחת תכנית הלימודים ולשביעות רצון הסטודנטיות. לאחרונה הורחבה מסגרת הלימודים המעשיים בהפקת וידאו באופן שמאפשר לבוגרות ללמד גם הפקת וידאו בבתי ספר. זאת כמובן בכפוף לרמתן המקצועית ולאחר שהשתתפו בהפקה של סרט גמר, ובאישור הפיקוח על הוראת התקשורת במשרד החינוך. סטודנטיות ההתמחות מפיקות סרטי גמר שזוכים להערכה רבה.

במהלך הלימודים ניתן לשלב בין עולם התקשורת לעולמה של תורה, עם כל הגבולות הנדרשים לכך, מתוך הנחה שיש ביכולתנו ליצור יצירה חדשה – לפתח צפייה ביקורתית, ללמוד על אמצעי התקשורת השונים, לדעת לעמוד מול כיתה, להפיק ולצלם בווידאו עם ציוד משוכלל, לערוך במחשבים שנמצאים במכללה ועומדים לרשות הסטודנטיות ואף להתקדם ולהתמקצע בתחום. סטודנטיות ההתמחות לתקשורת מתקדמות מאוד בתחום הפקת וידאו: כותבות תסריטים, מפיקות, מביימות, מצלמות ועורכות סרטים קצרים וסרטי גמר. ההצלחה של ההתמחות היא בשילוב הנכון בין אקדמיה, חינוך ועולם התקשורת המעשי, ובין ערכים אקדמיים ודתיים.

המטרות

1. הקניית ידע תאורטי במגוון תחומי תקשורת ההמונים תוך הבנה ויישום הגישות המדעיות האופייניות לתחום, היכרות עם מחקרים הנוגעים לסטודנטית הדתית המכשירה עצמה להוראת תקשורת;
2. הקניית ערכים של פתיחות, גמישות, יכולת לאינטגרציה של ידע בחברה המודרנית, אמפתיה ואכפתיות לזולת, כדי להעניק ולהוביל תהליך חינוכי מתוך מסירות ותרומה לחברה ולקהילה;
3. חינוך ליחס נבון ולשימוש מושכל בתקשורת המונים על פי יסודות החינוך הדתי, כצרכנים וכמפעילים. ביקורתיות, יכולת חשיבה ושיקול דעת בנושאים השונים הקשורים בתקשורת תוך פיתוח יכולת מעקב אחרי חידושים ולימוד עצמאי בתחום;
4. התנסות בהפקה מקצועית של המדיה (הפקת עיון, הפקת תכניות רדיו, הפקת וידאו לטלוויזיה ולקולנוע) ושימוש בתקשורת מחשבים ובמולטימדיה;
5. הבנה ויישום לימוד מגוון תחומי התקשורת, הבנת משמעות ריכוז מגמה והקניית יכולת תכנון שנתי כולל על פי צורכי משרד החינוך המתפתחים וצורכי בתי הספר השונים.

דרישות ההתמחות

ההכשרה בהתמחות לתקשורת כוללת לימודים אקדמיים לתואר ראשון בחינוך עם התמחות בתקשורת וכן תעודת הוראה בתקשורת.

ההכשרה המעשית כוללת לימודי הפקת וידאו. סטודנטיות שישתתפו בהפקת סרט גמר ויעמדו בדרישות המעשיות של תכנית הלימודים תקבלנה אישור ממשרד החינוך ללמד הפקת וידאו בבתי הספר.

דרך ההוראה כוללת הרצאות, סדנאות מעשיות, עבודה מעשית ושימוש בציוד תקשורת. במהלך הלימודים מפיקות הסטודנטיות הפקות וידאו ותכניות רדיו.

תכנית לימודי תקשורת

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			1	מבוא לתקשורת
			1	תולדות התקשורת
			1	תאוריות ומודלים בתקשורת
			1	תקשורת ופוליטיקה
			2	יסודות המבע הקולנועי
			1	תחנות יסוד בקולנוע
			3 (6)	תסריטאות והפקה קולנועית (סדנה)
			**2	תקשורת והלכה
		1		דיני תקשורת
		1		כתיבה עיתונאית
		2		קולנוע ישראלי
		1		הקולנוע הדוקומנטרי

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
		3 (6)		תסריטאות והפקה קולנועית (סדנה)
		1		קולנוע סביב העולם
	2			דימוי היהודי
	1			מוסדות התקשורת בעולם
	1			מוסדות התקשורת בישראל
1				קביעת מדיניות תקשורת
1				ניהול קמפיינים
		*2		מתודיקה להוראת התקשורת
	(2) 1			הדרכה לסרט גמר
26	2	5	10	סה"כ

* חושב בלימודי חינוך
 ** חושב בלימודי חיי עולם

עמוד שער בקובץ השערים

יסודי

עמוד ריק זוגי – ללא מספור

מסלול יסודי

ד"ר רפי גלברט

בית הספר היסודי מעניק את היסודות שעליהם נבנה הבניין כולו. כל חוסנו של בניין תלוי ביסודותיו. על כן החינוך היסודי הוא תשתית צמיחה של התלמיד. בשנים אלו נבנים יסודות אהבת התורה, המידות והאישיות ונרכשות מיומנויות היסוד, הרגלי הלמידה ותשתית הדעת.

על מנת להצליח ביציקת היסודות דרושות מחנכות בעלות עצמה אמונית ואישית, מחנכות אשר יוכלו להקרין, להאיר ולהצמיח את היכולות הצפוונות בילד על מנת "שיגדל להכשירו לצורתו המתוקנת ולעשותו טוב וישר".

מטרתו המרכזית של המסלול היא להכשיר מחנכות בעלות אישיות תורנית חינוכית לבית הספר היסודי. על פי תפיסתנו, המחנכת היא דמות מרכזית בבית הספר. אישיותה של המחנכת היא המפתח לחיבור אל התלמיד ולגילוי כוחותיו. על מנת להכשיר מחנכות ברוח זו אנו רואים במוקד ההכשרה את בניין האישיות על ידי העמקת לימוד התורה היוצר חיבור עמוק לדבר ה'. יש חשיבות רבה להענקת כלים חינוכיים, דידקטיים ופדגוגיים שיוכלו להכיל את הרעיונות הגדולים ולהעבירם אל הילד.

אחד הכלים החשובים לחינוך אמוני הוא האמנות. האמנות מתחברת לנפש והנפש מתחברת לאלוקיה. אנו מבקשים להעניק למחנכות כלים שיוכלו להעצים את החיבור הנפשי של התלמיד אל ה' ותורתו על ידי האמנות.

תכנית הלימודים בנויה משלושה אשכולות: אשכול ראשון הוא התמחות בלימוד התנ"ך. לימוד התנ"ך נעשה מתוך הידיעה כי "חיי עולם נטע בתוכנו". התורה מדברת אלינו בכל דור בבחינת "נבואה שנצרכה לדורות נכתבה". בתהליך ההכשרה אנו מבקשים להעניק מעבר לאהבת התורה ולידיעתה גם כלים להוראת התנ"ך ולחיבובה של התורה על לומדיה. אשכול שני הוא אשכול לימודי היהדות. באשכול זה מצוי מגוון רחב של קורסים בתורה שבעל פה ובמחשבת ישראל המעשירים את אישיותה של המחנכת. בתכנית הלימודים כלולות סדנאות שנועדו לחבר אל הלומדת את הנלמד, אל עצמה ואל תלמידיה.

האשכול השלישי הוא אשכול החינוך לאמונה באמצעות אמנות. במסגרת זו הסטודנטית תרכוש כלים בתחומי הדרמה, האמנות הפלסטית והצילום. בכלים אלו תיעזר הסטודנטית להעצים את הנפש ולהעמיק את החיבור של היוצר אל יוצרו.

בהכשרה ישולבו גם לימודי חינוך והתנסות מעשית. בתחומים אלו יושם דגש על נושאים רלוונטיים, כגון יצירת קשר עם התלמיד, יצירת דיאלוג עם ההורים, התמודדות עם הטרוגניות במובנים שונים (לימודי, דתי). ההתנסות המעשית תכלול התנסות יישומית בבתי הספר היסודיים, תוך השתלבות במערכת והפריה הדדית (PDS).

תכנית לימודי המסלול לבית הספר היסודי

תנ"ך

	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
				2	מבוא לתנ"ך
				2	ויקרא
				2	יהושע שופטים
				2	רש"י על התורה
				1	מגילות
			2		בראשית
			2		שמות
			1		שמואל
			1		מלכים
			2		מדרש מפרש כתוב
		1			כתובים
		2			במדבר-דברים
		2			קורס פרשנות
		2			מונוגרפיה
			2		מתודיקה להוראת תנ"ך
	2				נביאים אחרונים
28	2	7	10	9	סה"כ

יהדות

	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
				2	סוגיות אמוניות בגיל הרך
				1	הלכות בין אדם לחברו
				1	הלכות שבת
				1	אגדה ומדרשי חז"ל
				2	חגים ומועדים
			1		חסידות
			1		כתבי הרב קוק
			2		מידות
			1		הלכות תפילה
			2		מתודיקה יהדות
		2			סוגיות אמוניות הוגי ימי הביניים והעת החדשה
		1			עולמם של תנאים ואמוראים
17		3	7	7	סה"כ

חינוך

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			2	פסיכולוגיה
			1	אסטרטגיות למידה
			4	סטטיסטיקה ושיטות מחקר
		1		היבטים קוגניטיביים
		1		היבטים הנעתיים אישיותיים
		1		ניתוח אירועים פרט/קבוצה
		1		הוראת הקריאה
		* 2		סמינריון ביהדות
	1			תקשורת בין אישית
	1			חינוך לילדי חינוך מיוחד
	2			סמינריון דידיקטי מחקרי
15	4	4	7	סה"כ

* חושב בלימודי יהדות

אמנות ואמונה

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			4	פסיכו דרמה
		2		פסיכודרמה – אינטראקציה מורה תלמיד
	2	2		אמנות פלסטית
	2			דרמה בכיתה
	2			צילום
14	6	4	4	סה"כ

טבלת סיכום

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
28	7	10	9	תנ"ך
17	3	7	7	יהדות
15	4	4	7	חינוך
14	6	4	4	אמנות ואמונה
74	20	25	27	סה"כ

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	התנסות בהוראה
	7	5		התנסות בהוראה
*				סטאז'
12	7	5		סה"כ

עמוד זוגי – ללא מספור

עמוד קיים בקובץ השערים ללא מספר עמודים

חינוך מיוחד

שילוב ילד חריג בכיתה רגילה (שלב"ר)
שלב"ר בשילוב לימודי פק"ם
קשיים סנסו-מוטוריים (קס"ם)

עמוד ריק ללא מספר

מסלול חינוך מיוחד

ביסוד תכנית הלימודים של מסלול חינוך מיוחד נמצאת האמונה בכושר ההשתנות של הילד בעל הצרכים המיוחדים.

כושרו של הילד ללמוד ולהתקדם הוא מעבר למגבלות, אטיולוגיה וגיל. זכותו של הילד לקבל חינוך הולם, סיוע וטיפול היא זכות בסיסית המוקנית לו על ידי עקרונות התורה, המוסר והחוק. חובת החברה היא לסייע לו לממש את הפוטנציאל הטמון בו.

חוק החינוך המיוחד קובע: "מטרת החינוך המיוחד היא לקדם ולפתח את כישורי הילד החריג, לשפר את יכולתו הגופנית, השכלית, הנפשית וההתנהגותית, להקנות לו מיומנויות והרגלים ולסגלו להתנהגות המקובלת בחברה במטרה להקל על שילובו בחברה ובמעגל העבודה".

מסגרת הלימוד בחינוך המיוחד מתייחסת לתלמידים מגיל 6 עד 21.

הילד בעל הצרכים המיוחדים חייב ללמוד בסביבה המגבילה פחות וזכותו לקבל טיפול וללמוד בהתאם לרמתו, לדרכו ולצרכיו תוך הצבה מתמדת של אתגרים להעלאת תפקודו. תפיסה זו מחייבת הכשרת מורה בעלת אישיות אמפאטית, הבקאה בתחומים שונים של החינוך המיוחד ובעלת יכולת ליישום נכון של המחקרים והידע המדעי המצטבר במהירות. התשתית של המכללה בתחום המעבדות לאבחון דינמי ולטיפול בילד החריג (מעבדה לליקויי למידה ומעבדה לאבחון דינמי וטיפול על פי גישת הלמידה המתוכנת – L.P.A.D.), נותנת עזרה מקצועית לבתי ספר ולקהילות שבהם מתאמנות הסטודנטיות בהוראה, באבחון ובטיפול. באופן זה נוצרים קשרי גומלין והזנה הדדיים בין השדה ללימודים העיוניים.

מטרות תכנית הלימודים

1. להכשיר מורה בעלת אישיות חמה, אמפאטית, מתקשרת, מאמינה בכוחו של הילד להשתנות ומשקיעה מאמצים לסייע לו בכך;
2. להכשיר מורה בעלת מיומנויות למידה מתקדמות, בעלת יכולת לקרוא מאמרים מדעיים באופן ביקורתי ובעלת מיומנויות מחקר בסיסיות;
3. להכשיר מורה המסוגלת לקרוא אבחונים, להסיק מהם מסקנות חינוכיות-לימודיות-טיפוליות, לתכנן תכנית למידה אישית עבור הילד, לבצע את תכנית הלימודים, לעקוב אחר התקדמות הילד, לבצע משוב מתמיד ולערוך עדכונים בתכנית הלימודים הייחודית;
4. להכשיר מורה המסוגלת לעבוד כחברה בצוות הבין-מקצועי: לתרום מידיעותיה ומהיכרותה עם הילד תוך כדי יכולת להבין וליישם את המלצות חברי הצוות;
5. להכשיר מורה המסוגלת לשלב ילד בעל צרכים מיוחדים בכיתה, לשתף פעולה עם הוריו ולקדם את הילד בתחום הקוגניטיבי, החברתי והרגשי.

מוקד שלב"ר (שילוב ילד חריג בכיתה רגילה)

ד"ר אביה גוטמן

נושא השילוב מודגש במוקד שלב"ר בהתאם למדיניות החדשה של האגף לחינוך מיוחד במשרד החינוך. מדיניות זו דוגלת בזכותו של כל ילד ללמוד בסביבה המגבילה פחות. נגזר מכך כי הצבת התלמיד במסגרת החינוך המיוחד נתפסת כזמנית – עד לקידומו ולהצבתו מחדש בחינוך הרגיל. מוקד שלב"ר מאמץ את חוק החינוך המיוחד ואת השקפת העולם של שילוב ושוויון הזדמנויות כחוק חברתי.

הגישה העדכנית והמובילה בהווה את הטיפול בילדים בעלי צרכים מיוחדים מדגישה את המורכבות של הלקויות השונות. גישה התפתחותית רב-ממדית זו מתייחסת לאספקטים השונים של כל לקות: הקוגניטיביים, הרגשיים, החברתיים, ההתנהגותיים-סביבתיים, הטכניים וכדומה.

יוצא מכך כי קשיים רב-ממדיים מצריכים התערבות מקצועית רב-ממדית, והכשרה שאינה כוללת מתן ידע, כלים ומיומנויות רב-ממדיים, אינה אפקטיבית לטווח הארוך.

על רקע זה תכנית הלימודים של שלב"ר ממוקדת בהכשרת פרחי הוראה שיהיו מסוגלים לשלב תלמידים בעלי קשיים מורכבים בכיתות הרגילות, תוך כדי מתן סיוע רב-ממדי. הכשרה באמצעות שילוב אמנויות מוסיפה נדבך נוסף לסטודנטית בפיתוח משאבים לסיוע ולטיפול מקצועיים רב-ממדיים. השימוש באמנויות כאמצעי מתודי מבוסס על האמונה שאמנויות פותחות בפני הלומד ערוצי תקשורת וקליטה מגוונים. הכשרת מורים בשילוב אמנויות מפגישה את הסטודנטית עם מגוון של צורות שיח ומאפשרת לה לתת סיוע לתלמידים בעלי קשיים רב-ממדיים בדרך יצירתית ורב-כיוונית.

מטרות

1. טיפוח תפיסות חינוכיות ועמדות חיוביות יותר כלפי השילוב בקרב המתכשרים להוראה;
2. הקניית כלים לזיהוי ולאיתור תלמידים בעלי צרכים מיוחדים;
3. הקניית כלים ודרכי עבודה להוראה מותאמת;
4. טיפוח מיומנויות לקראת עבודה בצוות בין-מקצועי.

* סטודנטית לשלב"ר רשאית לשלב התמחות נוספת עם לימודי השלב"ר (להלן עמ' 96).

** סטודנטית לשלב"ר רשאית לבחור בתכנית שלב"ר עם לימודי חינוך בזיקה ליעוץ חינוכי (פק"ם) (להלן עמ' 98).

תכנית לימודי שלב"ר – שילוב ילד חריג בכיתה רגילה

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			2	בראשית
			1	מגילות
			1	הלכה - בין אדם לחברו
			1	תפילה וברכות
			1	אגדה ומדרשי חז"ל
			1	הלכות שבת
			1	דידקטיקה כללית לחנ"ם
			1	מהות החנ"ם
			1	מופרעות נפשית
			1	לקות שכלית
			1	לקות ראייה
			1	התפתחות סנסו-מוטורית
			2	דרכים בהוראת הקריאה
			2	ספרות ילדים
			1	התפתחות שפה
			1	שלב"ר
			1	למידה מתווכת
			2	ספרות רפיה
			1	אמנות פלסטית
			1	פסיכולוגיה א
			4	סטטיסטיקה ושיטות מחקר / מחקר עיוני
		1		חג ומועד
		2		שמות
		2		סמינריון ביהדות
		1		הילד החריג ומשפחתו
		1		מבוא להוראה מתקנת
		1		OPTION
		1		לקות שמיעה
		2		מוזיקה
		2		פסיכולוגיה ב
		1		תקשורת בין אישית
		1		מתודיקה להוראת יהדות

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א		
		1		מתודיקה לאסתטיקה סביבתית	
		1		אלטרנטיבות בהוראה	
		1		PDD	
		1		CCYC	
		1		כתיבה יוצרת	
		1		שפה, תרבות ותקשורת	
		2		פיתוח חשיבה מתמטית	
		1		תנועה ומחול	
	1			נביאים	
	1			סוגיות בחנ"ם לאור מקורות היהדות	
	1			אתיקה בחינוך לאור מקורות היהדות	
	2			סוגיות בספרות בראי היהדות	
	1			מתודיקה להוראת אמנות	
	1			תכניות לימודים בחנ"ם והכנת תל"א	
	2			פרויקט דידקטי מחקרי	
	1			ניהול כיתה	
	3			ליקויי למידה – אבחון וטיפול	
	1			הילד הצעיר: צרכים, התנהגות ודרכי למידה	
	2			תנועה ומחול	
	1			תקשורת תומכת חלופית (תת"ח)	
1				ליקויי כתיבה	
1				ליקויי חשבון	
1				העשרה אינסטרומנטלית	
2				LPAD	
74	5	17	24	28	סה"כ

לימודי חיי עולם לעיל עמ' 40.

לימודי יסוד לעיל עמ' 41.

	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	התנסות והתמחות בהוראה
		7	5		התנסות בהוראה
12	*				סטאז'

סטודנטית לשלב"ר הלומדת בהתמחות נוספת

ההתמחות לתנ"ך : פירוט בעמ' 59

פטורה מהקורסים :

בהתמחות תנ"ך :

בראשית – 2 ש"ש

קורסי בחירה בתנ"ך – 5 ש"ש

בשלב"ר :

חג ומועד – 1 ש"ש

חמש מגילות – 1 ש"ש

הלכות שבת – 1 ש"ש

נביאים – 1 ש"ש

בין אדם לחברו – 1 ש"ש

ברכות – 1 ש"ש

שמות – 2 ש"ש

חיי עולם – חייבת 4 ש"ש

ההתמחות לתושב"ע : פירוט בעמ' 60

פטורה מהקורסים :

בהתמחות תושב"ע :

קורסי בחירה בתושב"ע – 5 ש"ש

בשלב"ר :

חג ומועד – 1 ש"ש

בין אדם לחברו – 1 ש"ש

ברכות – 1 ש"ש

שמות – 2 ש"ש

הלכות שבת – 1 ש"ש

נביאים – 1 ש"ש

אגדה – 1 ש"ש

חיי עולם – חייבת 4 ש"ש

ההתמחות למחשבת ישראל : פירוט בעמ' 62

פטורה מהקורסים :

בהתמחות מחשבת ישראל :

קורסי בחירה במח"י – 5 ש"ש

הלכות שבת – 1 ש"ש

בשלב"ר :

ברכות – 1 ש"ש

שמות – 2 ש"ש

חמש מגילות – 1 ש"ש

חיי עולם – חייבת 4 ש"ש

ההתמחות לספרות : פירוט בעמ' 70

פטורה מהקורסים :

ספרות – 6 ש"ש

בהתמחות ספרות :

ספרות ילדים – 2 ש"ש

בשלב"ר :

אגדה – 1 ש"ש

חג ומועד – 1 ש"ש

חיי עולם – חייבת 4 ש"ש

ההתמחות להיסטוריה : פירוט בעמ' 64

פטורה מהקורסים :

היסטוריה – 3 ש"ש

בהתמחות היסטוריה :

שמות – 2 ש"ש

בשלב"ר :

נביאים ראשונים – 1 ש"ש

חיי עולם – חייבת 4 ש"ש

ההתמחות לאנגלית : פירוט בעמ' 74

פטורה מהקורסים :

ELT Theory – 1 ש"ש

בהתמחות אנגלית :

Teaching Literacy – 1 ש"ש

ספרות ילדים – 2 ש"ש

בשלב"ר :

חיי עולם – חייבת 4 ש"ש

עבודה מעשית בשלב"ר ובהתמחות נוספת

שנה ב – שני סמסטרים בחינוך מיוחד

שנה ג – שני סמסטרים יומיים בשבוע ; יום חינוך מיוחד ויום התמחות נוספת

מוקד שלב"ר **בשילוב לימודי פק"ם (פרט, קבוצה, מערכת)**

מר יהודה לובין

תפקיד היועץ החינוכי הוא חשוב, מאתגר ומורכב. היועץ הוא האחראי להגיינה הנפשית של התלמיד. הוא עוסק בפרט (תלמיד או איש צוות), בקבוצה (כיתה, שכבה ובית) ובמערכת. היועץ צריך להיות בעל תכונות אישיות מפותחות ומתאימות, בעל גישה ועמדות חינוכיות מתקדמות, בעל מיומנויות מפותחות, מקצוען ותאב ידע. היועץ מטפל בתלמידים הזקוקים לעזרתו, מסייע לסגל המורים ולצוות ההנהלה ומסייע אף לתלמיד "הרגיל" כמו גם לתלמיד בעל הצרכים המיוחדים, להביא לידי ביטוי את יכולותיו, את כישוריו ואת נטיות לבו. הכשרת היועץ כוללת שלושה שלבים: לימודי תואר ראשון, לימודי תואר שני והשתלמויות תוך כדי עבודה.

לימודי התואר הראשון משלבים את לימודי הייעוץ עם לימודי החינוך המיוחד (בחטיבת הפרט, הקבוצה והמערכת). שילוב זה מאפשר בניית תשתית ראויה ללימודי התואר השני בייעוץ חינוכי עם הכשרה מעולה להוראה ולתפקיד של "מתכללת טיפולית" (case manager).

זכאות לתעודת יועץ חינוכי מחייבת תואר שני בייעוץ חינוכי. המכללה ערה לצורכי ההכשרה המובנית והאינטנסיבית. לכן מוצע ללמוד במסלול חינוך מיוחד במוקד פק"ם (הפרט, הקבוצה והמערכת – ייעוץ חינוכי). לימודים אלו מסייעים בפיתוח אישיות היועץ ובעמדותיו ומקנים ידע, מיומנויות וניסיון בשלושה תחומים חינוכיים חיוניים: מורה בכיתות שילוב, מתכללת טיפול בילדים (case manager) והכנה לתואר שני בייעוץ חינוכי. במסגרת זו נלמדים קורסי ייעוץ לתואר ראשון והתנסות בעבודה בייעוץ חינוכי. בוגרות התכנית מועדפות בקבלתן לתואר השני.

בוגרות התכנית זכאיות לתואר ראשון בחינוך מיוחד, לתעודת הוראה בחינוך המיוחד ולתעודה של בוגרת הכשרה בייעוץ חינוכי שלב א' ממכללת אורות ישראל.

תכנית לימודי פק"ם – פרט, קבוצה, מערכת

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			2	בראשית
			1	חמש מגילות
			1	בין אדם לחברו
			1	תפילה וברכות
			1	מדרשי חז"ל
			1	הלכות שבת

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			1	דידקטיקה כללית לחנ"ם
			1	מהות החנ"ם
			1	מופרעות נפשית
			1	לקות שכלית
			1	לקות ראייה
			2	דרכים בהוראת הקריאה
			1	התפתחות שפה
			1	שלב"ר
			1	התפתחות סנסו-מוטורית
			2	מבוא לביבליותרפיה
			2	ספרות ילדים
			1	פסיכולוגיה א (פק"ם)
			1	חינוך למיטביות
			1	מודעות עצמית
			1	דינמיקה קבוצתית באמצעות יצירות ספרותיות א
			1	גישות מסורתיות ומודרניות בחינוך למיטביות
			1	מבוא לתהליכי ריאיון א
			1	תהליכי שינוי בקבוצה באמצעות תקשורת
			4	סטטיסטיקה ושיטות מחקר / מחקר עיוני
		1		חג ומועד
		2		שמות
		2		סמינריון ביהדות
		1		היבטים קוגניטיביים בהוראה (פק"ם)
		1		מבוא להוראה מתקנת
		1		לקות שמיעה
		1		מתודיקה להוראת יהדות
		1		מתודיקה לאסתטיקה סביבתית
		1		אלטרנטיבות בהוראה
		2		פיתוח חשיבה מתמטית
		2		מוזיקה
		1		המתבגר הדתי

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א		
		1		תקשורת ככלי למפגש עם האחר (ריאיון ב)	
		2		ארגז כלים	
		1		סיוע לילד במסגרת הקבוצה (פרקטיקום)	
		1		תורת המבחנים	
	1			נביאים	
	1			סוגיות בחנ"ם לאור מקורות היהדות	
	1			אתיקה בחינוך לאור מקורות היהדות	
	1			מתודיקה להוראת אמנות	
	1			תכניות לימודים בחנ"ם והכנת תל"א	
	2			פרויקט דידקטי מחקרי	
	3			ליקוי למידה – אבחון וטיפול	
	2			היבטים מערכתיים בבית הספר	
	2			פרקטיקום	
	1			תקשורת תומכת חלופית (תת"ח)	
1				דינמיקה קבוצתית באמצעות יצירות ספרותיות ב	
2				תכניות מניעה ותיקון	
1				הילד, המשפחה ובית הספר	
1				ליקויי כתיבה	
1				ליקויי חשבון	
74	6	15	21	32	סה"כ

לימודי חיי עולם לעיל עמ' 40.

לימודי יסוד לעיל עמ' 41.

מוקד קס"ם (קשיים סנסו-מוטוריים)

ד"ר אביה גוטמן

קשיים סנסו-מוטוריים (תחושתיים-תנועתיים), הם ליקויים הגורמים לקשיים התפתחותיים בילדים בעלי צרכים מיוחדים, כגון ליקויים במוטוריקה גסה ועדינה, התמצאות במרחב ועוד.

קשיים אלו משפיעים על הילד בתחומים רבים:

- בתחום הפיזי – נכויות מוטוריות וליקויים מוטוריים בדרגות שונות;
 - בתחום הקוגניטיבי – מליקויי למידה קלים ועד פיגור עמוק;
 - בתחום החברתי וההתנהגותי – קשיים בתקשורת הבין-אישית ובתהליך הסוציאליזציה;
 - בתחום הרגשי – קשיים בבניית דימוי עצמי, ותחושת מסוגלות ויכולת;
 - בתחומי התרבות והסביבה – קשיים בהבנה ביחסי הגומלין בין האדם והסביבה.
- לקשיים אלו השפעה ניכרת על תהליכי למידה וחשיבה, מרכישת מושגים ומיומנויות תפקודיות בגיל הרך ועד ללמידה אקדמית של מיומנויות קריאה, כתיבה וחשבון בגיל בית הספר. הבנה של הגורמים ושל אופי הליקוי הסנסומוטורי תאפשר למורה להתאים כלים הוראתיים ייחודיים המתאימים לילד בעל הצרכים המיוחדים בהתאם לקשייו, לרמתו ולצרכיו של הילד, משלב המוכנות – גילאי הגן ועד לשלבים מתקדמים בלימודים.
- במוקד קס"ם ניתן דגש על היבטים טיפוליים בגישות שונות: (1) אימוץ אלמנטים מסוימים מהתחום הסנסומוטורי בריפוי בעיסוק המתאימים להוראה; (2) הוראה מתקנת; (3) הידרותרפיה.

מטרות

1. להכשיר מורה בעלת הבנה מעמיקה בתהליכים נוירולוגיים-התפתחותיים, המשפיעים וגורמים לליקויים בילדים בעלי צרכים מיוחדים;
2. להכשיר מורה בעלת ידע נרחב בקשיים בהתפתחות הסנסומוטורית ולהתאים דרכי הוראה ייחודיים המתאימים לילדים בעלי צרכים מיוחדים, דבר המאפשר להביא לקידום האופטימלי;
3. להכשיר מורה בעלת התמחות וידע כוללני נרחב בהידרותרפיה – טיפול באמצעות מים, המשמש כלי עזר משמעותי וחשוב המקובל בבתי ספר לילדים בעלי צרכים מיוחדים.

תכנית לימודי קס"ם (קשיים סנסו-מוטוריים)

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			2	בראשית
			1	מגילות
			1	הלכה - בין אדם לחברו
			1	תפילה וברכות
			1	אגדה ומדרשי חז"ל
			1	הלכות שבת
			1	דיקטיקה כללית לחנ"ם
			1	מהות החנ"ם
			1	מופרעות נפשית
			1	לקות שכלית
			1	לקות ראייה
			2	דרכים בהוראת הקריאה
			2	ספרות ילדים
			1	התפתחות שפה
			1	שלב"ר
			1	התפתחות נורמלית
			1	אינטגרציה סנסורית
			2	אנטומיה כללית של גוף הדם
			2	אנטומיה של מערכת התנועה
			2	פיזיולוגיה של גוף האדם
			1	טכנולוגיה של חומרים
			1	פסיכולוגיה א
			4	סטטיסטיקה ושיטות מחקר / מחקר עיוני
		1		חג ומועד
		2		שמות
		2		סמינריון ביהדות
		1		הילד החרים ומשפחתו
		1		מבוא להוראה מתקנת
		1		OPTION
		1		לקות שמיעה
		2		מוזיקה
		2		פסיכולוגיה ב
		1		תקשורת בין אישית
		1		מתודיקה להוראת יהדות
		1		אלטרנטיבות בהוראה
		1		התפתחות אבנורמלית א – אוכלוסיות מיוחדות

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א		
		1		התפתחות אבנורמלית ב – לקות אינטלקטואלית ותסמונות	
		1		ליקויים גופניים במערכת התנועה	
		1		מערכת העצבים	
		1		לקויות על הרצף האוטיסטי ASD	
		2		קינזיולוגיה וביומכניקה של גוף האדם	
		2		פיתוח חשיבה מתמטית	
	1			נביאים	
	1			סוגיות בחנ"ם לאור מקורות היהדות	
	1			אתיקה בחינוך לאור מקורות היהדות	
	2			מתודיקה להוראת טבע	
	1			תכניות לימודים בחנ"ם והכנת תל"א	
	2			פרויקט דידקטי מחקר	
	1			ניהול כיתה	
	3			ליקוי למידה – אבחון וטיפול	
	2			הידרותפיה	
	1			קינסטטיקה במים	
	1			יצובה ותנועה – יישום	
	1			תקשורת תומכת חלופית (תת"ח)	
	1			קשיים גרפומטוריים	
	1			ליקויי חשבון	
76	2	17	25	32	סה"כ

* חושב בלימודי יהדות

לימודי חיי עולם לעיל עמ' 40.

לימודי יסוד לעיל עמ' 41.

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	התנסות והתמחות בהוראה
	7	5		התנסות בהוראה
12	*			סטאז'

– עמוד קיים בקובץ השערים ללא מספר עמודים

הגיל הרך – גן

עמוד ללא מספר

מסלול הגיל הרך – גן

ד"ר עידית ליוש

במסלול הגן מכשירים מחנכות לילדים מגיל לידה עד שש שנים. הלימודים בתכנית מכשירים את הסטודנטית להיות מחנכת לגיל הרך ברוח יהודית היודעת להקשיב לילדים, מסוגלת להבין ולהוות את הצרכים של הילד הצעיר ומכירה דרכים נכונות לענות עליהם. במהלך ההכשרה הסטודנטית נחשפת לגישות חינוכיות מגוונות, רוכשת ידע תאורטי ומעשי בהיבטים התפתחותיים של ילדים, לומדת לארגן סביבה שמעצימה את הילד ומקדמת למידה, לנהל גן וליצור קשרים עם גורמים בקהילה שמסביב לגן. תכנית הלימודים במסלול מורכבת מארבע חטיבות:

1. לימודי חינוך, הכוללים קורסים דידקטיים ופדגוגיים;
2. לימודי דיסציפלינה;
3. העשרה בתחומי דעת נוספים: מקרא, מתמטיקה, אמנויות ועוד;
4. התנסות מעשית.

הלימודים העיוניים משולבים עם התנסות מעשית במסגרות חינוכיות לגיל הרך. הלימודים נמשכים ארבע שנים ומקנים תואר אקדמי ראשון (B.Ed.) ותעודת הוראה. בשנה הרביעית הסטודנטית משתלבת בעבודה במקביל ללימודים, במסגרת הסטאז'.

נוסף על מסלול ההכשרה לגננות לילדים בגיל לידה עד שש שנים, קיימים במסלול הגיל הרך שתי תכניות להרחבה:

1. תכנית להוראה בכיתות א-ב. תכנית זו מקנה שתי תעודות הוראה, אחת לגיל הרך ואחת להוראה בכיתות א-ב;
 2. מסלול משולב לגיל הרך ולחינוך המיוחד. מסלול זה מכשיר גננות לחינוך המיוחד. תכנית זו מקנה שתי תעודות הוראה, אחת לגיל הרך ואחת לחינוך מיוחד (כפוף לאישור המל"ג).
- סטודנטית המעוניינת יכולה, נוסף על לימודים במסלול הרגיל, לבחור באחת מתכניות ההרחבה.

תכנית לימודי המסלול לגיל הרך – גן

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			2	בראשית
			1	אגדה ומדרשי חז"ל
			1	התפילה במקורות
			1	הלכה - בין אדם לחברו
			1	שבת ומועד במקרא
			1	מגילות
			*2	סוגיות אמוניות בחינוך לגיל הרך
			1	מבוא לחינוך ולפילוסופיה של החינוך בחמ"ד בגיל הרך

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			1	תאוריות וגישות בתכנון לימודים
			1	התפתחות קוגניטיבית
			1	תאוריות פסיכולוגיות של הלמידה המתוכנת
			1	תקשורת בין-אישית
			1	התפתחות השפה הדבורה
			2	הגישה הנוירו-התפתחותית תפקודית
			1	צורכי הילד, התנהגותו ודרכי הלמידה שלו בגן
			1	שפת המוזיקה בגיל הרך
			1	חינוך גופני בגיל הרך
			1	קידום וטיפול הבעה ויצירה בגיל הרך
			2	הסביבה כמשאב לימודי
			1	פיתוח תהליכי חשיבה מתמטיים
			1	ארבע פעולות החשבון ופתרון בעיות מילוליות
			1	פסיכודרמה
			2	סוגות בספרות ילדים
			1	המשחק ותרומתו לילד הצעיר
			4	סטטיסטיקה ושיטות מחקר / מחקר עיוני
		1		שמות
		1		הוראת מקרא
		2		סמינריון ביהדות
		1		התפתחות השפה הכתובה "ניצני אוריינות"
		1		התפתחות רגשית וחברתית
		1		מאפיינים ייחודיים בעבודת הגננת
		1		גננת, הורים וקהילה
		1		תכניות התערבות לקידום חשיבה בגיל הרך (ccyc)
		1		תכניות לימודים בחינוך הקדם יסודי ובגן הדתי
		1		הסתגלות ומעברים
		1		גוף האדם
		1		עולם היצורים החיים
		1		מוזיקה תכניתית ומוזיקה תיאורית
		1		שירי ילדים בגן
		1		תאטרון בובות

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
		1		שפת התאטרון
		2		גאומטריה ותפיסה מרחבית
		2		תכנית הליבה במתמטיקה
		1		הוראת ספרות ילדים
		1		קשיים התפתחותיים
		1		אמנות כדרך לתיאור הסביבה
	2			סמינריון תוקפנות ומשמעת : ניהול קונפליקטים בגן הילדים
	1			הוראה לילד בעל לקות למידה
	1			מצבי לחץ והשפעתם על ההתפתחות
	1			ניהול מסגרות חינוכיות בגיל הרך
	1			חינוך לבריאות
	2			הוראת המדעים
	1			מתודיקה להוראת חשבון בגן
	1			תפיסות שגויות במתמטיקה
	1			עקרונות בעיצוב הסביבה החינוכית
	2			אוריינות תנועתית בחינוך בגיל הרך
	1			פרויקט תהליכים ותוצרים בגיל הרך
1				שילוב ילדים בעלי בעיות רגשיות והתנהגותיות
1				פיתוח זהות מקצועית כאיש חינוך
2				ביבליותרפיה
1				אמנות הסיפור – כתיבה יוצרת ככלי בעבודת ההוראה
74	5	14	24	31

* חושב בלימודי חיי עולם

לימודי חיי עולם לעיל עמ' 40.

לימודי יסוד לעיל עמ' 41.

	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	התנסות והתמחות בהוראה
		7	5		התנסות בהוראה
12	*				סטאז'

הרחבה לתכנית לימודים : הוראה בכיתות א-ב

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
		2		שיטות ודרכים להוראת קריאה
	1			דרכי הערכה בבית הספר
	1			ניהול כיתה
	1			עקרונות בהבנת הנקרא
	1			דרכים אלטרנטיביות בהוראה
1				דרכי הוראת מתמטיקה בכיתות א-ב
1				הוראת הכתיבה בכיתות א-ב
4				התנסות מעשית בבית הספר היסודי

הרחבה לתכנית הלימודים : גננות לחינוך המיוחד

סטודנטית הלומדת בתכנית הרחבה זו תהיה פטורה מ-10 ש"ש מהתכנית המקורית של המסלול לגיל הרך – גן (פירוט להלן בעמ' 110), ותחויב בעוד 26 ש"ש בתחום החינוך המיוחד.

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
		2		מבוא לחנ"ם
		1		שלב"ר
		1		הילד החרגי ומשפחתו
		1		נכויות התפתחותיות
		1		לקות ראייה
		1		לקות שמיעה
	1			שלב"ר
	1			דיסגרפיה
	1			קשיים במוכנות לקריאה
	1			תכניות לימודים
	2			PDD
	1			הפרעות רגשיות
	1			לקות שכלית
	1			למידה ותנועה
	1			אסטרטגיות למידה
	2			אלטרנטיבות בהוראה

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
1				הפרעות קשב וריכוז
1				דרכי הערכה בגן המיוחד
1				לקויות מורכבות
1				הצוות הבין-מקצועי
1				העשרה אינסטרומנטלית
1				סיוע לילד בעל קשיים הסתגלותיים במסגרת הקבוצה
1				סוגיות בטיפול בקשיים בתחום מוכנות לקריאה

רשימת הקורסים שהסטודנטית הלומדת בתכנית גננות לחינוך המיוחד פטורה מהם

1	מוזיקה תכניתית ומוזיקה תיאורית
1	שירי ילדים בגן
1	עקרונות בעיצוב הסביבה החינוכית
1	תאטרון בובות
1	פסיכודרמה
2	אוריינות תנועתית בחינוך בגיל הרך
1	שפת התאטרון
1	אמנות הסיפור – כתיבה יוצרת ככלי בעבודת ההוראה
1	אמנות כדרך לתיאור הסביבה

עבודה מעשית בתכנית לגננות בחינוך המיוחד: נוסף על העבודה המעשית בגן (לעיל עמ' 108) חובת עבודה מעשית בגן חינוך מיוחד, בשנה ד – יום בשבוע לאורך השנה.

עמוד זוגי ללא מספור

עמוד קיים בקובץ השערים ללא מספר עמודים

ריקוד (מחול ותנועה)

עמוד זוגי – ללא מספור

המסלול לריקוד (מחול ותנועה)

גב' טליה פרלשטיין

רקע

מקצוע **אמנות המחול** קיבל הכרה של משרד החינוך כמקצוע מוכר ל-5 יחידות לימוד לבגרות. במערכת החינוך גוברת ההכרה לנחיצותו של מקצוע זה המפתח את יכולת הביטוי האישית של התלמיד, כישוריו הקוגניטיביים, הסובלנות, המשמעת, פיתוח הטעם האישי והעברת המסורת התרבותית. החינוך בארץ בכלל והחינוך הדתי בפרט סובלים ממחסור חריף של מורות להוראת אמנות המחול בכל שלבי הלימוד.

המסלול לריקוד (מחול ותנועה) במכללה הוא המסגרת התורנית היחידה בארץ המקיימת תכנית לימודים אקדמית ארבע שנתית. המסלול מעניק תואר אקדמי, תעודה ורישיון הוראה להוראת המחול לתלמידים מגיל גן-יב במסגרות החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי, תוך שימת דגש על –

- טיפוח הדיאלוג בין ערכי היסוד והקניין הרוחני שהסטודנטיות יונקות מהם לביטויין האמנותי והאישי.
- הכשרת מורות ברמה אקדמית למערכת החינוך הדתית הפורמלית והבלתי פורמלית, שתהיינה בעלות יכולת לאחד יסודות השקפה תורנית ביצירת המחול והבעתו בכלל והמחול האמנותי והוראתו בפרט.
- פיתוח כישורי היצירה למימוש עצמי של הבוגרות כיוצרות עצמאיות.
- פיתוח טכניקה אישית גבוהה למימוש עצמי של הבוגרות כרקדניות מקצועיות.
- העמקת הידע התאורטי בדיסציפלינת אמנות המחול ופיתוח כישורי החקר והכתיבה האקדמית.

נושאי הלימוד

בהכשרה יושם דגש על ידע עיוני עמוק בתולדות המחול, מוזיקה, אנטומיה וקינזיולוגיה. מבחינה מעשית יושם דגש על טכניקה אישית גבוהה, פיתוח כושר היצירה וכישרון היוצר, בלימודי בלט קלאסי, מחול מודרני, כוריאוגרפיה ותנועה.

ההכשרה תכלול היכרות והתנסות עם גישות דידקטיות להוראת המחול והתנועה לגיל הרך, לחטיבת ביניים ולחטיבה העליונה, תוך שילוב בין מודלים ותאוריות חינוכיות ויישומם בשדה.

ייחודו של המסלול למחול ותנועה במכללת אורות ישראל בכך, שהוא משלב לימודים מתחום דיסציפלינת אמנות המחול, לימודי חינוך כלליים וייחודיים למסלול ולימודי יהדות העוסקים בסוגיות אמנות ואמונה.

תכנית לימודי ריקוד (מחול ותנועה)

לימודים עיוניים				
שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
	2	2	2	תולדות המחול
	2			המחול בישראל
2				סמינריון המחול במערב במאה העשרים
		2	2	מוזיקה
			2	אנטומיה
		1		אספקטים ביומכניים
		1		אספקטים קינזיולוגיים
	1			כתב תנועה – אשכול וְכַמֶּן
	2		2	אמנות ואמונה
		2		סמינריון באמנות ואמונה
25	2	7	8	סה"כ

לימודים מעשיים				
שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
2	6	6	6	מחול מודרני
	2	4	6	בלט קלאסי
4	4	4	4	אימפרוביזציה/קומפוזיציה
	1			תנועה
			2	מודעות לגוף
		1		פלדנקרייז
52	6	13	18	סה"כ

לימודי חינוך				
שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	
			1	מושגי יסוד בפסיכולוגיה
			1	פסיכולוגיה התפתחותית
			4	סטטיסטיקה וסמינר מחקרי
		1		היבטים אישיותיים בהוראה
	1			ניתוח אירועים פרט
	1			ניתוח אירועים קבוצה
		2		מתודת הוראת ריקוד גן-ב
	2			מתודת הוראת ריקוד ג-ו
	1			מתודת הוראת ריקוד ז-ט
2				מתודת הוראת ריקוד י-יב
2				סמינריון דידיקטי מחקרי
18	4	5	6	סה"כ

	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	התנסות בהוראה
		6	4	2	עבודה מעשית ופדגוגיה
12	*				סטאז'

לימודי חיי עולם – לעיל עמ' 40.
לימודי חובה כלליים לעיל עמ' 41.

עמוד זוגי ללא מספור

מייסודו של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

ה ח ז ו ן

"כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ד' לעשות צדקה ומשפט"

(בראשית יח, יט)

"מקור מצות חינוך במצוות עשה מקורו מזה הפסוק, מאברהם אבינו... וכאן משמע שאף לבנות"

(משך חכמה, שם)

"מטרת החינוך היא להכשיר את האדם לצורתו המתקנת, שהנקודה המרכזית שבה היא לעשותו טוב וישר"

(אגרות הראיה א, איגרת קע)

חזון המכללה

הכשרת אישיות חינוכית הממזגת קודש וחול, תורה ומדע
במלאכת ההוראה, בבואת השקפת עולמו של מרן הראי"ה קוק
זצ"ל. יישומו של חזון זה נשען על הצטיינות תורנית, הצטיינות
אקדמית והצטיינות פדגוגית, המשולבות זו בזו ונסמכות על
מחויבות לתורת ישראל, לעם ישראל ולארץ ישראל.

